

FLACĂRA

VIP: Cătălin
Ștefănescu,
Gabriel Cotabiță,
Anda Adam,
Daniela Györfy,
Toni Grecu

Vrăjitoarea
de 101 ani
din Urziceni

După Rona Hartner
la Paris

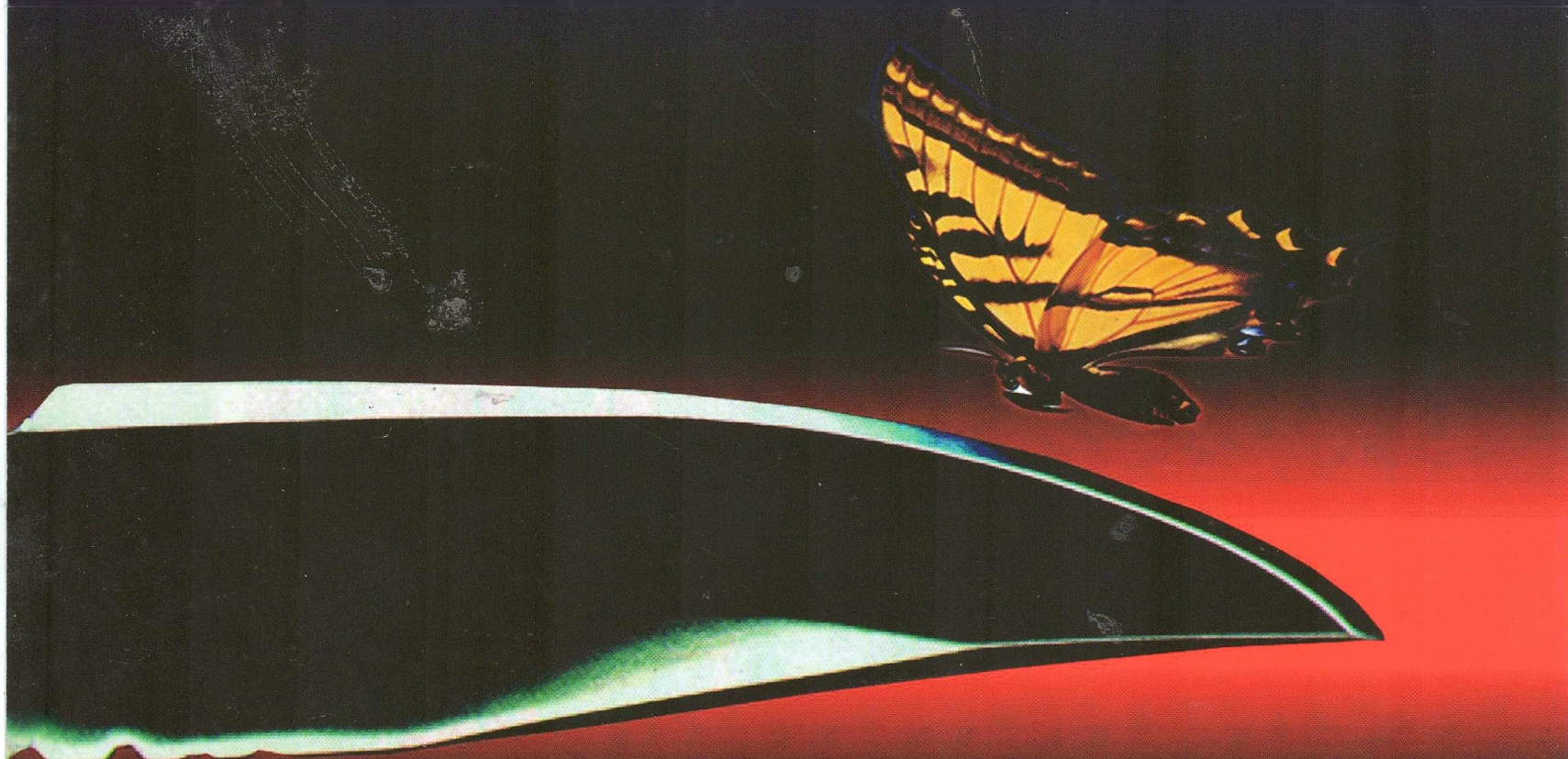
Mecena
DINESCU
de Potelu

Documentar:

Un destin incendiar — BCU

**Coordonatorii
de transplant
negociază
pactul cu viața**

TIMPUL E VIAȚĂ.
ASIGURAREA DE VIAȚĂ
DE CARE AVEȚI NEVOIE.

AS **ASIBAN SA.**
ASIGURARE-REASIGURARE

Administratia centrala

Strada Mihai Eminescu nr.45, sector 1, Bucuresti, ROMANIA

Tel: +40-1-210 13 07; +40-1-210 18 60; +40-1-210 24 02; Fax: +40-1-210 21 59; +40-1-210 29 86; e-mail:ASIBAN.SA@algoritma.ro

SALA DE
LECTURĂ

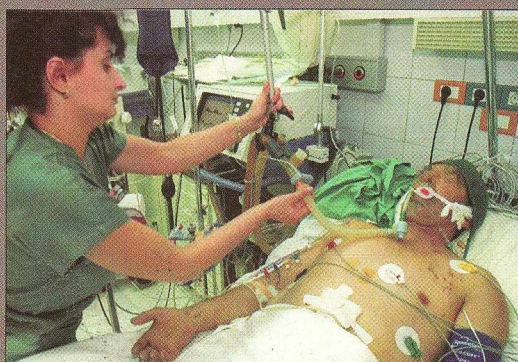

INTRAROM

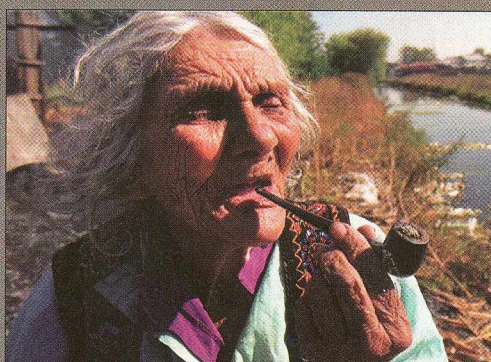
**Societate românească
producătoare de echipamente
electronice de telecomunicații**

Str. FABRICA DE GLUCOZĂ 17,
BUCUREȘTI, sector 2, ROMANIA
Tel.: (401) 204.09.00
Fax: (401) 204.09.02
E-mail: office@intrarom.ro

REPORTAJ

Coordonatorii de transplant
negociază pactul cu viața 8

Magie barbară: 44
Vrăjitoarea de 101 ani din Urziceni

DOCUMENTAR

Lupta cu un destin incendiar – BCU 34
Refacerea Bibliotecii Centrale Universitare

INTERVIU

Mircea Dinescu 30
Între viața publică și
moșia de la Potelu

VIP

După Rona Hartner
la Paris 58
Fotografii în exclusivitate

RĂZBOIUL LUMILOR

Teroarea albă guvernează
planeta 14

Era antrax
România și terorismul 26

Afganii din România refuză
să-și amintească ororile
pe care le-au văzut 27

Opinii:
Dan Pavel, H.-R. Patapievici 28

ANCHETĂ

Discriminările la
locul de muncă pag 40

REPORTAJ

Plăceri cu „minore mici“ ... 66

Viața prostituatelor este
concepută astfel încât singura
distracție să vină de la client

Șpârla 70

Alcoolul care ucide la Onești

Protecția mediului 78

DEPA a reînnoit Programul Țară

MEDICINĂ

Un medic român învinge
paradentoza 74

DOCUMENT

Aniversare:
Mihai al României –
Fotografii de album 81

ANCHETĂ CULTURALĂ

Scriitori români în fața
Premiului Nobel 86

Foto coperta 1
Răzvan Voiculescu
QT-RAZ

VIP

Indiscret Cătălin Ștefănescu .. 51
Destăinuiri Anda Adam 54
Love story Toni Greco 60

Spectacol politic 90
Piața Artei 93

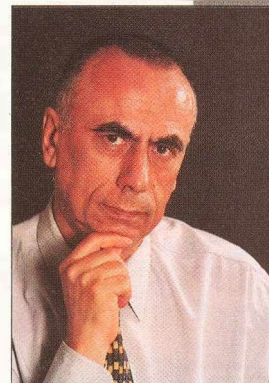
Teatru 94
Film 96
Mașina de scris 98

Sport 100
Horoscop 103
Divertisment 104

Recunoașteți personajul !

Altceva

În urmă cu 90 de ani, mai exact, în
 ziua de 22 octombrie 1911, apărea
 o nouă revistă: **FLACĂRA**, fondată de
 deputatul liberal Constantin Banu.

RIPOSTA

Mai există presă independentă în România? Să se fi împuținat numărul ziaristilor care spun lucrurilor pe nume și luptă cu obstinație pentru triumful adevărilor în care cred? Nu cumva unii au obosit în bătăliile care par a se purta cu morile de vânt? E oare posibil ca alții să se fi lăsat ademeniți de mirajul unor avantaje materiale și nu mai vād, nu mai aud ce se petrece în jurul lor, nu le mai pasă de nimic în adăposturile lor ocrotitoare? Să fie adevărat că unii s-au lăsat șantajați și au renunțat la luptă? Să-i fi cuprins pe alții frica descoperindu-se singuri într-o confruntare inegală? Există oare o acțiune abil dirijată de ai scoate pe tușă pe gazetarii valoroși? Să vrea cineva cu tot dinadinsul să-i sufoce economic pe cei incomozi?

De la o vreme, astfel de întrebări și multe altele se pun cu insistență și neliniște. Încă nu e departe epoca de tristă amintire când aveam o singură televiziune, cu un program imbecil, câteva ziare de necitit. Să fie o încercare de a se reveni la acele timpuri? Ziaristul român va fi din nou constrâns să scrie doar imnuri de slavă la adresa guvernanților, indiferent dacă faptele lor sunt bune sau ticăloase? Va avea iarăși parte de un statut umilitor, degradant, acționând împotriva conștiinței sale? Să dorească actuala Putere să-și aservească toate trusturile de presă? Piratarea revistei **FLACĂRA** să facă și ea parte dintr-un astfel de plan?

Greu de răspuns. Sigur e doar un lucru: fără o presă liberă, curajoasă și demnă, țara noastră își va reteza orice speranță de a se smulge din destinul mediocru pe care îl cunoaște în prezent. Tocmai de aceea, la ceas aniversar, când **FLACĂRA** împlinește 90^e de ani de existență, propunem cititorilor un nou proiect de revistă, în care să se regăsească omul de azi, cu bucuriile și frământările lui. E cea mai bună ripostă la ~~atentatele~~ care se comit împotriva presei de către cei care doar mimează democrația. Nu putem rămâne blazați sau indiferenți. Fiindcă, așa cum spunea Constantin Banu, „Nu știu ce e mai de osândit: îndrăzneala necinstiților ori pasivitatea celor cinstiți.” Și tot el adăuga: „Nu e formă de guvernământ mai prielnică șarlatanilor și escrocilor politici ca pseudo-democrația.”

George Arion

Fondată în 1911 de Constantin Banu
 Director: ALEXANDRU ARION
 Redactor-șef: REMUS ANDREI ION

SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE - Petru Ștoian
SENIOR EDITOR - Tudor Călin Zărojanu, Alexandru Mihăilă (Flacăra Focus)
EDITOR - Ema Cătălin, Takana Dabija, Ciprian Eneș, Carla Mihăilă, Toma Roman jr.
SPORT - Pompiliu-Lăurențiu Dumitrescu
SENIOR EDITOR FOTO - Octavian Tîbăr
FOTOREPORTER - Florin Ionijă
ART DIRECTOR - Iulian Bogaciev
TEHNOREDACTOR - Laura Tîbăr
COLABORATORI PERMANENȚI - Nicolae Baloș, Grigore Constantinescu, Marian Marin, Ștefan Nicolae, Dan Pavel, Horia Pătrășcu, Bazil Ștefan, Alex. Ștefănescu
CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE - Gabriela Adam-Opotj (Austria), Alexandru Graur (Italia), Ion Nijă (SUA)

S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A. este membru al Biroului Român de Audit al Tirajelor - BRAT

Consiliul de Administrație:
 Președinte - director general: GEORGE ARION
 Vicepreședinte: ALEXANDRU PĂSĂRIN
 Membri: Manuela Ruxandra Arion, Alexandru Arion, Dorin Stano
 Director executiv: BEATRICE ANCA ARION
 Director distribuție: GABRIEL BUMB
 Contabil-șef: ELENA ANGHEL
 Director publicitate și marketing: EMIL DUMITRU
 Secretariat: ILEANA TEȘILEANU Tel: 224.36.88; 224.37.44
 Fax: 224.37.13 E-mail: redactia@flacara21.ro
 Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

Cont lei - 2511.1-789.1/ROL BCR, sector 1, București
 Cont valută - 2511.1-789.3/USD BCR, sector 1, București
 - 2511.1-789.2/DM BCR, sector 1, București

Fundația „Premiile Flacăra – România”
 Președinte: GEORGE ARION
 Director executiv: MANUELA RUXANDRA ARION
 Director al publicațiilor de divertisment: ALEXANDRU PĂSĂRIN

REBUS
 Redactor-șef: MIHAI ZGUBEA
REBUSACHE
 Redactor-șef: DANIEL POPA
 Redactor artistic: Aurel Ștefan Alexandrescu
 Corectură: Ioan Grigoriuță

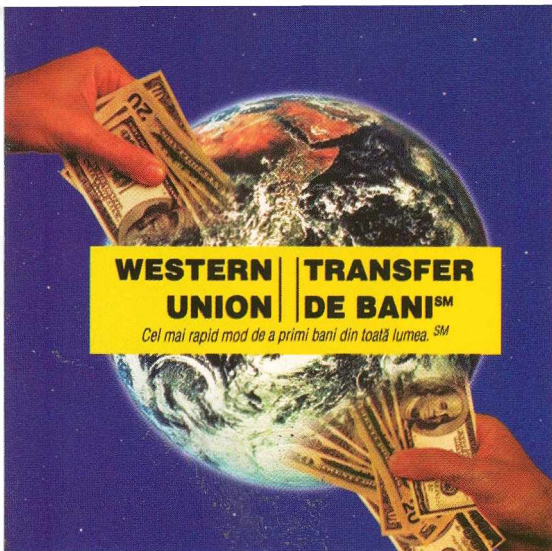
Tehnoredactare computerizată: Dan Vintilă
 Distribuție: (222.66.28; 222.67.38): Elizabela Bălogoi, Mircea Botean, Marian Celcan, Cornel Macoveanu, Valeriu Rodu
 Publicitate: Daniela Brașov, Florin Toma
 Cititorii din țară și din străinătate se pot abona prin S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A.,
 Cititorii se pot abona și prin S.C. MTPRESS IMPEX S.R.L., București
 Tel./Fax: 01/627.66.65; 01/323.38.56

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis, Flacăra Focus, Rebus, Almanah Rebus, Rebusache sunt mărci înregistrate ale S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenții de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS – BUCUREȘTI

Western Union - cel mai rapid mod de a trimite si primi bani din toata lumea

BANC POST a inceput sa faca transferuri rapide de bani prin Western Union din 8 noiembrie 1999.

In anul 2000, Western Union a acordat BANC POST doua premii, pentru cea mai reusita lansare la nivel national a serviciilor de transfer rapid de bani si pentru modul eficient in care a implementat si a dezvoltat acest serviciu in Romania.

BANC POST ofera serviciile Western Union prin toate cele 126 de unitati din reseaua proprie.

Western Union este o companie subsidiara a First Data Corp din SUA, care opereaza in 190 de tari de pe toate continentele. Cu o retea de peste 300 de agenti al caror numar total de locatii active depaseste cifra de 100.000, Western Union este liderul mondial in domeniul transferurilor de bani. Performantele atinse in ultimii ani in tehnologia de varf au permis ca in prezent un transfer efectuat prin Western Union sa dureze doar cateva minute.

Cum trimiteti bani?

Va prezentati la orice agent Western Union din lume, depuneti suma pe care doriti sa o transferati si mentionati adresa si datele de identitate ale destinatarului.

Veti primi o chitanta si un numar de control al transferului.

In final, anuntati destinatarul despre suma transferata si numarul de control.

In maximum 15 minute destinatarul va putea ridica suma transferata de Dvs. de la oricare dintre agentii Western Union din lume.

Cum primiti bani?

Dupa ce ati fost anuntat de catre expeditor asupra transferului, va puteti prezenta la cel mai apropiat agent Western Union si solicita eliberarea sumei trimise.

Este necesar sa cunoasteti cand au fost trimisi banii, ce suma a fost transferata, tara de origine a expeditorului si numarul de control.

De asemenea, trebuie sa va identificati ca fiind destinatarul transferului de bani.

Expeditorul suporta exclusiv costurile transferului.

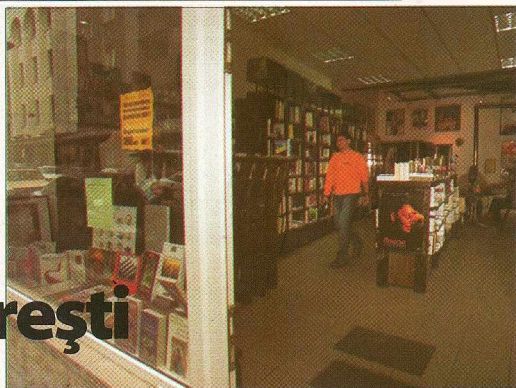
BANC POST
O bancă a tuturor

Flacăra în haine noi

Revista *Flacăra* a împlinit în luna octombrie 90 de ani de la apariția primului număr, editat de deputatul liberal Constantin Banu. Momentul aniversar a fost marcat, la clubul *Union Jack*, printr-o conferință de presă, în timpul căreia a fost prezentat și noul concept editorial și grafic al revistei pe care tocmai o citiți.

Un an de Cărturești

Intersecția dintre străzile Academiei și Edgar Quinett pare să fi devenit cea mai studențească dintre intersecțiile Bucureștiului. Aduce față în față Universitatea și Arhitectura, în apropiere de Capșa renovată, dar și de trei cafenele noi care nu ocolesc prețurile studențești. Are toate elementele boemei studențești: universitățile și cafenelele, iar de un an de zile și o librărie, „Cărturești”. „Magazinul car(t)e ți-e drag”, cum îi place să se prezinte, împlinește un an pe 22 noiembrie. „Cărturești” atrage în primul rând prin ambianță: mobilier artizanal dar cu design arhitectural, colecții de discuri, filme de artă, ceaiuri rafinate și accesorii, albume de artă, reviste culturale și de arhitectură, plus „cartea noastră cea de toate zilele”. Mulți dintre cumpărători se așază cu plăcere la o cană cu ceai oferită de gazde, și răsfoiesc o carte sau ascultă un disc care le-a făcut cu ochiul.

Hasta la vista Maradona

Diego Armando Maradona a plâns de emoție la sărbătoarea care a fost organizată în onoarea sa la 10 noiembrie, pe Stadionul „La Bombonera” al echipei Boca Juniors. Aceasta a fost ultima apariție pe gazon, în calitate de jucător, a marele fotbalist.

Cu Euro în buzunar

Perioada de tranziție la moneda euro a început în 1 ianuarie 1999 (cu această dată s-au stabilit și cursurile la care se vor preschimba monedele europene în euro) și se va încheia în 31 decembrie 2001.

După 1 ianuarie 2002, o scurtă perioadă, vor circula în paralel euro și cele 12 monede, iar treptat va începe retragerea actualelor monede din circulație. După expirarea termenelor pentru preschimbare în contabilitate, în acte juridice sau pe instrumentele de plată, se va opera doar cu noua monedă unică.

Cea mai simplă și sigură metodă de a vă preschimba în euro sumele pe care le dețineți în alte valute europene este aceea de a le depune într-un cont

la orice bancă comercială (există bănci comerciale la care deschiderea unui cont în valută nu costă nimic). De asemenea, băncile comerciale (BRD, Banc Post, Banca Transilvania) vor preschimba gratuit și automat în euro sumele în valută depuse în conturi la termen sau la vedere, în cele 12 monede, până la 28.02.2002. În perioada 1 ianuarie 2002 — 28 februarie 2002, oricine vine la ghișeele băncilor cu sume în cash ale valurilor europene va pleca cu sumele preschimbate în euro. După acest termen-limită (28.02.2002), preschimbarea în euro de către bănci se va face cu perceperea unui comision (de cel puțin 0,1%).

Anca Toma

Britney la lansare

Britney Spears și-a lansat la începutul lunii noiembrie un nou album pe care l-a numit, simplu, *Britney*. Fanii au urmărit-o la o conferință de presă în Toronto și în concert la Centru Aviatic Canadian. Foarte curând, piratat sau nu, albumul se va găsi probabil și în România.

Au învins războiul

Trei veterani din primul război mondial care au depășit vârsta de 100 de ani, au fost prezenți la ceremoniile consacrate Zilei Armistițiului, pe 11 noiembrie, la Ieper, în Belgia. Vârstele lor sunt cu adevărat venerabile: Jack Davis are 106 ani, Bill Stone 101, iar Arthur Halestrop 103 ani.

RADIOLOGIE

Coordonatorii de transplant negociază

 reportaj

PACTUL CU VIAȚA

Răbdare, putere de convingere, empatie, bună-credință și mult calm. Acestea sunt calitățile pe care trebuie să le aibă un coordonator de transplant, un personaj-cheie, fără de care transplantul de organe nu ar fi decât o utopie. El, coordonatorul, are o misiune la fel de grea ca și aceea a chirurgilor care efectuează operația în sine. În ciuda circumstanțelor nefericite în care se află familia celui decedat, el trebuie să capete acceptul acesteia pentru donarea organelor rudei trecute în neființă.

Când afli de moartea unei rude, nu-ți arde de discuții despre salvarea altor vieți. Te gândești că omul lângă care ți-ai trăit o parte din viață și despre care ai atâtea amintiri nu mai există. Nu vei mai sta niciodată de vorbă cu el. Poate i-a fost frică? Poate a avut dureri înaintea morții? Un om încearcă să-ți explice că din durerea care te apasă poți face un alt om fericit. La ce să te gândești mai întâi, la tine sau la acel om?

Prof. dr. Irinel Popescu, șeful Secției de chirurgie și transplant de la Institutul Clinic Fundeni și primul medic din România care a efectuat transplantul de ficat

„Rolul coordonatorului s-a profilat destul de eficient în țara noastră. Mai întâi a trebuit să facem lumea și instituțiile (în special Biserica) să înțeleagă conceptul de moarte cerebrală, proces în care am primit un ajutor substanțial din partea presei. Mai departe, obținerea acceptului familiilor a revenit coordonatorilor de transplant, însă

până la formarea lor, tratativele cu familiile celor aflați în moarte cerebrală erau duse de anesteziști. Chirurgii nu au voie să poarte discuții cu familiile pacienților posibili donori.

Coordonatorul de transplant este o persoană neutră. De el depinde, în cea mai mare măsură, rata de acceptare a donării de organe.“

Prima întrebare care apare pe buzele rudelor celui aflat în moarte cerebrală este „eu cu ce mă aleg dacă donez organele rudei mele?” În România, cu nimic. În alte țări, statul își arată recunoștința pentru familiile donatorilor de organe, pentru faptul că au ajutat la salvarea altor vieți. „Desigur, dacă statul ar sprijini într-un fel familiile donatorilor, ne-ar fi mai ușor nouă, coordonatorilor, să-i convingem să accepte donarea organelor. Una e să-i rogi, pur și simplu, să apelezi la umanitatea lor, și altceva e să-i poți spune că, în schimb, îi asiguri toate cheltuielile de înmormântare. E mare lucru pentru un om sărac, măcar dacă-i faci rost de un sicriu. Dar legea românească e șchioapă din acest punct de vedere. Nu oferă nici o recompensă familiei donatorului”, precizează dr. Victor Zota, coordonator național de transplant.

Dr. Rosana Turcu, Spitalul Universitar București

Rata refuzului pentru donarea d

«Dacă Dumnezeu a vrut c

Transplantologia este cel mai redutabil domeniu al medicinei românești din ultimul deceniu, singurul cu care țara noastră se poate mândri acum pe plan mondial. Un om extrem de important în realizarea transplantului este coordonatorul de transplant. El duce tratativele pentru donarea de organe. În România nu există, teoretic, această meserie. Practic, însă, există trei persoane care se ocupă de discuțiile cu familiile posibiloilor donori de organe: dr. Victor Zota, coordonator național de transplant și președintele „Romtransplant”, dr. Rosana Turcu (Spitalul Universitar București) și dr. Corina Popovici (Clinica de transplant din Tg. Mureș).

Fiecare dintre ei face tot posibilul pentru a obține acceptul familiilor pacienților aflați în moarte cerebrală și fiecare a trăit refuzuri. Din considerente religioase, etice sau de altă natură, uneori nejustificat sau chiar din răutate, există și

familii care nu acceptă nici în ruptul capului să doneze organele rudei decedate.

„Am avut o situație absurdă”, spune cu tristețe dr. Victor Zota. „Aveam internată o tânără aflată în moarte cerebrală, în urma unui accident rutier. Familia a fost de acord să doneze organele acesteia, dar au vrut să se consulte, înainte de a semna acordul, și cu logodnicul fetei, un anume Geany. Acesta a venit cu un tupeu fantastic să-mi explice cum e cu moartea cerebrală, pretinzând că are studii de medicină. El, un copil de 16-17 ani. Culmea a fost că avea o influență extraordinară asupra familiei, nu știu cum de era posibil. Era foarte impertinent și nu avea habar de transplantul de organe. Cu toate că familia fetei acceptase inițial, nu s-a mai semnat nici un acord, pentru că acest Geany s-a împotrivit vehement, iar familia i-a dat ascultare. Și astfel am pierdut un donator foarte

„Cum e mort? Uite că mișcă!”

Coordonatorul de trasplant trebuie să explice unor oameni foarte simpli că pacientul se află în moarte cere

Dr. Victor Zota: Dintre toate etapele unui transplant de organe, discuția cu familia decedatului este partea cea mai dificilă, pentru că, în ciuda nenorocirii care a căzut asupra acelor oameni, trebuie convinși că pot face un bine cuiva, că o parte din trupul rudei moarte ar putea trăi în alte corpuri. Eu cred în asta. Și le explic oamenilor că au de ales între trei variante: a îngropa corpul, lăsându-l pradă viermilor, a-l trimite la măcelărit la Institutul de Medicină Legală și a dona organele pentru a trăi în alte corpuri, salvând astfel mai multe vieți. Misiunea coordonatorului este cu atât mai dificilă cu cât el este cel care aduce familiei neplăcuta veste despre moartea rudei. Șocul membrilor familiei este extraordinar de mare – unii tipă, alții plâng sau leșină, alții nu spun nimic. Primul lucru pe care-l solicită este să-și vadă ruda. Aici pot apărea probleme pentru că, deși pacientul este mort, iar funcțiile sale sunt menținute prin intermediul aparatelor medicale, se întâmplă uneori să miște o mână ca urmare a unui reflex spinal (controlat nu de creier, care este mort, ci de măduva spinării). Normal, rudele se miră: „Cum e mort?! Uite că mișcă!” Și atunci coordonatorul de transplant trebuie să explice unor oameni foarte simpli, cu o pregătire medie sau submedie de cele mai multe ori, că pacientul se află în moarte cerebrală și că nu-și va mai reveni niciodată.

– Din punct de vedere medical, o persoană este moartă atunci când funcțiile creierului au încetat. Pentru oamenii simpli, dovada morții unui om este faptul că nu mai respiră, nu-i mai bate inima și „se răcește”. Cum poți face ca rudele pacientului decedat

să înțeleagă, mai ales în situația delicată în care se află, că pacientul este mort, deși are puls, tensiune etc.?

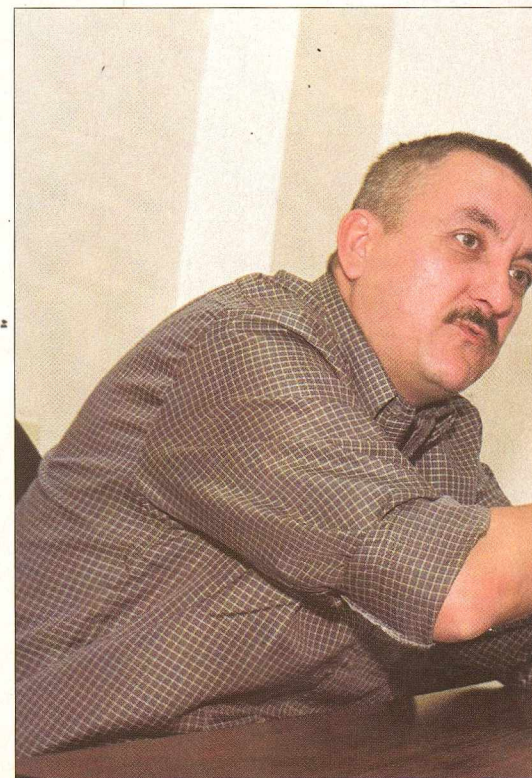
– Este destul de greu, pentru că omul simplu știe că un om este mort când nu mai are puls, nu mai este cald, nu mai respiră... Le explic că moartea cerebrală se bazează pe o filosofie idealistă, care susține că omul este trup și spirit și, chiar dacă trupul, organele, funcționează, omul nu mai trăiește din moment ce s-a produs moartea spiritului, a creierului. Moartea survine în momentul în care are loc încetarea definitivă și ireversibilă a activității trunchiului cerebral.

Coordonatorii de transplant ne-au declarat că, surprinzător, rudele potențialilor donori, deși, în marea lor majoritate persoane simple, înțeleg și acceptă destul de repede această explicație medicală. Dar, pentru cei care încearcă să soluționeze o altă viață, abia de aici încolo vine greu. Discuțiile care se poartă cu membrii familiei celui dispărut pot să aibă o finalitate chiar și după 24 de ore.

– Pentru a căpăta acceptul familiei celui decedat de a dona organele în vederea unor transplanturi, sunt necesare și anumite condiții în care să se desfășoare discuția coordonatorului de transplant cu cei apropiați pacientului. Rudele acestuia, vulnerabile în situația dată, devin foarte sensibile la cadrul în care are loc dialogul.

– Încăperea în care se poartă dialogul trebuie să fie, în primul rând, bine luminată, pentru a nu fi deprimantă sau să creeze senzația că vreunul dintre noi poate ascunde ceva. Pe parcursul discuției, membrilor familiei li se oferă cafea sau

apă și susținere morală. Din când în când sunt lăsați singuri pentru a vorbi între ei, pentru a se sfătui fără să se jeneze de coordonatorul de transplant. Astfel, ei simt că nu-i forțează nimeni să doneze organele, se simt stăpâni pe decizia lor și nu au senzația că ar fi constrânși. Consimțământul pentru donare trebuie să vină din partea întregii familii. Dacă un singur membru

Organe este, în România, de sub 20 la sută

«ca mea să moară, de ce altul să trăiască?»

bun”. Un alt refuz cu care s-a confruntat dr. Zota a fost din răutate. „Tatăl unui pacient aflat în moarte cerebrală mi-a spus, foarte revoltat: «Dacă Dumnezeu a vrut ca fiica mea să moară, de ce altul să trăiască?»”

Alte refuzuri sunt, într-un fel, de înțeles. O mamă penticostală fusese de acord cu prelevarea de organe de la fiica sa aflată în moarte cerebrală, dar, a doua zi, s-a răzgândit. Explicația a fost simplă: a vorbit cu cei din sectă despre problema donării de organe și membrii sectei i-au interzis cu desăvârșire să fie de acord. „Nu suntem inumani. De exemplu, am înțeles-o pe o tânără mămică atunci când nu a acceptat donarea organelor copilului său decedat, de frica tatălui natural al acestuia. Ea era, recăsătorită, dar mi-a spus că se teme dacă află fostul soț (care era foarte violent pe fondul alcoolismului).”

Dr. Rosana Turcu, medic la Spitalul Universitar București, ne-a povestit cazul dramatic al unei tinere în vârstă de numai 19 ani, de la care medicii sperau să preleveze ficatul, rinichii și inima, în vederea salvării vieților a patru oameni. „Tânăra aceasta a avut o poveste tristă: era însărcinată în nouă luni, iar părinții nu știau. Când i-a anunțat, aceștia au făcut un mare scandal, în urma căruia fata s-a aruncat de la etaj. La spital, i s-a făcut cezariană în încercarea de a salva copilul pe care-l purta în pânțe. Dar fătul era mort, iar ea a intrat în moarte cerebrală. Am chemat familia, am discutat și au fost cu toții de acord cu donarea organelor fetei. După câțiva timp, însă, tatăl acesteia ne-a comunicat că s-a răzgândit. Trupul pacientei era încă în stare bună. Din momentul în care tatăl fetei s-a răzgândit, au avut loc alte prelevări și transplanturi de organe foarte mediatizate, în zilele ime-

diat următoare. Când a văzut la televizor toate acele reușite, tatăl tinerei s-a răzgândit din nou și ne-a telefonat că, fără discuție, acum este de acord. Dar era deja prea târziu. Fata rezistase pe aparate o săptămână, ceea ce însemna că organismul ei era foarte sănătos. Ne-a părut rău că am pierdut-o ca donor...”

România are, la ora actuală, aproape un donor la un milion de locuitori. Anul acesta au fost prelevate organe de la 20 de donori. Rata de acceptare a donării de organe, în urma discuțiilor coordonatorilor de transplant cu familiile celor decedați este, în România, de peste 80 la sută.

text **Tatiana Dabija**

foto **Octavian Tibăr și Mediafax**

lă și că nu-și va mai reveni niciodată

nu este de acord, recoltarea de organe nu se face. Cei care sunt de acord trebuie apoi să semneze un acord scris. Nu ne bazăm pe vorbe. Momentul semnării acordului este din nou foarte delicat, pentru că atunci realizează cu adevărat ceea ce urmează să se întâmple.

Dr. Victor Zota,
coordonator național de transplant

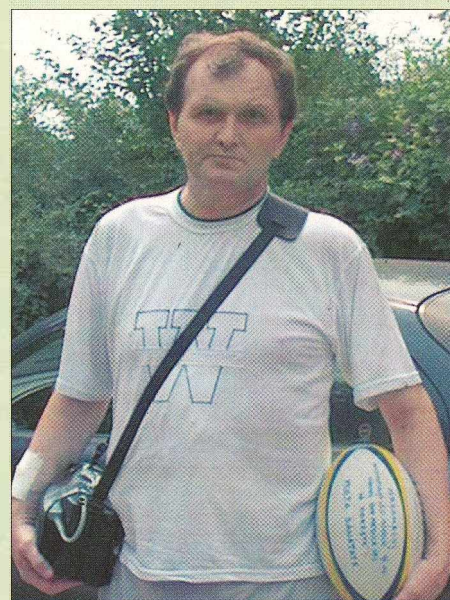

Marian Cerneanu trăiește cu o inimă artificială

Listele de așteptare pentru transplanturi sunt foarte lungi. Sute de pacienți așteaptă să primească rinichi, 80 de oameni sunt înscrși pentru a primi ficat, iar alții așteaptă ocazia de a avea o inimă sănătoasă. Cazurile celor care așteaptă rinichi nu sunt urgențe. Ei pot sta ani de zile și pe dializă, până la apariția unui donor de rinichi. În schimb, cei care au nevoie de inimă sau de ficat se află într-o situație mai dificilă. Pentru ei, timpul speranței este mai scurt.

Marian Cerneanu, în vârstă de 50 de ani, a fost primul pacient din România care a primit, la începutul acestui an, o inimă artificială NOVACOR. Se afla pe lista de transplant cardiac, dar nu s-a găsit, în timp util, o inimă compatibilă organismului său.

Medicii Institutului de cardiologie „C.C. Iliescu” de la Institutul Fundeni au apelat la cordul artificial. La trei săptămâni după implant, pacientul se simțea foarte bine. Ba chiar, fiind un mare pasionat de rugby, a schimbat câteva pase cu fiul său, Petru, în vârstă de 21 de ani. A ciocnit și un pahar de șampanie cu medicii care l-au operat.

„Trebuie să mai stau în spital câteva zile ca să învăț foarte bine cum să manevrez aparatul care încarcă acumulatorii inimii artificiale. Mă simt foarte bine, nu mai obolesc așa de repede. Medicii mi-au spus că, peste patru-cinci ani, voi putea beneficia de un transplant de inimă. Până atunci, singurul lucru pe care nu am voie să-l fac este să înot”.

**La scurt timp
după declanșarea
operațiunilor
militare în
Afganistan, atunci
când lumea întreagă
începea să creadă că
aici se va petrece tot
ceea ce mai este de
întâmpnat pe frontul
luptei dintre
civilizație
și terorism, un nou
frison a cuprins
planeta: antraxul.**

Despre posibilitatea ca teroriștii să utilizeze arme chimice sau biologic se vorbește de mulți ani, iar semnalele de alarmă s-au înmulțit imediat după tragedia americană din 11 septembrie. Cu toate acestea, pericolul rămăsese într-o zonă virtuală, alături de nenumăratele zvonuri catastrofice care au bântuit presa și internetul în săptămânile care au urmat loviturilor teroriste din New York, Washington și Pennsylvania. În doar câteva zile, însă, ceea ce părea doar rodul unor imaginații bolnave a devenit cea mai cruntă realitate. La începutul mileniului trei, omenirea s-a trezit confruntată cu o amenințare smulsă din întunecimile Evului Mediu.

războiul lumilor
TEROAREA ALBĂ

Culoarele Capitolului american
sunt bântuite de specialiști care
încearcă să identifice prezența
sporilor de antrax

GUVERNEAZĂ PLANETA

O coborâre în Evul Mediu

Atunci când a fost semnalat primul caz de antrax, autoritățile americane au fost prudente în comentarea sursei acestei îmbolnăviri. Putea fi un caz izolat. Dacă Lumea Nouă nu se mai confruntase de mult cu așa ceva, în alte state existența câtorva zeci de cazuri în fiecare an nu e ceva ieșit din comun.

Au urmat, însă, imediat, alte cazuri, toate printre angajații aceleiași firme. Nu mai putea fi vorba de întâmplare, mai ales că se descoperise mijlocul de contaminare: scrisori conținând spori de antrax, deci o acțiune dirijată, criminală. După ce se confruntaseră cu întrebarea „Cum te poți apăra de atacul unor avioane civile plecate de pe aeroporturi civile către clădiri civile?“, americanii s-au văzut obligați să se întrebe „Cum poți evita să primești agenți bacteriologici

prin corespondență?“ Toate acestea sunt deja istorie. Între timp, s-a declanșat nebunia, care nu mai este de mult doar americană. Pe mai toate meridianele lumii s-au semnalat „prafuri suspecte“, care, de altfel, au ieșit din zona trimiterilor poștale, existând situații (chiar în România) în care locatarii unui bloc n-au mai îndrăznit să utilizeze interfonul, acoperit cu o mazăgă albă... Și asta pentru că, pe lângă cazurile din nefericire reale, în mod previzibil a explodat numărul falselor alarme, provocate fie de spaimă, fie de un extrem de discutabil umor negru.

Pe meleagurile mioritice, acolo unde abia ce se mai stinsese moda elevilor care anunțau existența unor bombe în școli, a înflorit corespondența tip Bin Laden. Unele dintre trimiterile de făină ori alte prafuri albe sunt însoțite de mesaje

care se vor hazoase, astfel încât destinatarul este cumva prevenit că e vorba de un banc (prost), dar altele nu, astfel încât românii, care erau liniștiți de distanța până în SUA, respectiv Afganistan, s-au trezit deodată „în mijlocul evenimentelor“. În fața neașteptatei probleme, autoritățile, în special premierul Adrian Năstase, au adoptat o poziție tranșantă. Cu această ocazie, însă, s-a constatat că, și în această privință, legislația este subțire rău de tot, așa încât vinovații pot fi mai mult muștrați decât pedepsiți.

Întrebarea cea mai grea rămâne „Ce va urma?“ Dar, pe plan mondial, **folosirea, pentru prima dată în istorie, a unei arme bacteriologice prin intermediul unui serviciu civil, deschis către întreaga populație**, este deja un fapt. În plus, este extrem de puțin probabil ca aceia care au recurs deja la așa ceva să renunțe la una dintre cele mai simple și ieftine metode de a ucide și de a îngrozi lumea civilizată, împotriva căreia, dintr-un obscurantism greu de crezut, se luptă orbește. Dacă atacurile asupra Afganistanului au distrus o bună parte dintre mijloacele militare ale teroriștilor, dacă talibanilor s-ar putea să le vină mintea de pe urmă, dacă Osama bin Laden ar putea fi capturat, dacă rețelele teroriste ar putea fi lăsate fără mijloacele financiare și logistice – în schimb, **ce și cum** ar putea împiedica nebunii lumii, fie ei organizați sau acționând izolat, să continue să trimită mesaje ale morții? Mai ales că antraxul este doar una dintre armele biologice, iar scrisorile – doar unul dintre mijloacele purtătoare. Se pregătesc, poate, variola, ciuma, holera și este posibil să fie vizate de către teroriști rețelele de apă sau fabricile de alimente. Lumea civilizată dispune de rachete sofisticate, sateliți, avioane invizibile – un întreg arsenal al secolului XXI. Este acesta, însă, pregătit să se apere de arme și mai ales de minți venite din secolul al XV-lea?

text **Tudor Călin Zorojanu**

„Antraxul este de origine naturală, nu afgană!“

Definite ca „bomba atomică a săracilor“, armele biologice utilizează agenți toxici sau infecțioși produși din componente ale microorganismelor naturale. În ultimul raport al OMS se arată că majoritatea armelor biologice afectează plămânii. Ca armă, sunt utilizați sporii de antrax, care pot fi inhalați, apărând forma pulmonară a bolii“, ne-a declarat prof. dr. Petre Calistru, directorul Spitalului de boli infecțioase și tropicale „Victor Babeș“. Cel mai dificil lucru în

îmbolnăvirea de antrax este depistarea bolii, pentru că simptomele sunt foarte asemănătoare cu ale altor afecțiuni. Antraxul pulmonar are aceleași simptome ca pneumonia, de aceea poate fi ușor confundat cu aceasta.

Oamenii pot să aibă antrax și să se trateze pentru pneumonie, ceea ce este extrem de periculos, pentru că boala, cu cât este în stadiu mai avansat, cu atât este mai greu de tratat. Ambele tipuri de antrax (pulmonar și digestiv) sunt vin-

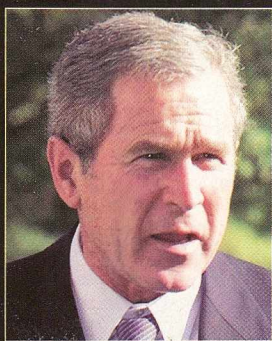
decabile, condiția fiind ca persoanele care au simptome suspecte să se prezinte la medic cât de repede pot.

Sporii bacilului care provoacă antrax pot rezista (în special în grăsime) pe perioade foarte lungi și se pot înmulți prin reproducerea în organismul-gazdă. Dar, a mai spus prof. dr. Calistru, „românii nu trebuie să se teamă de această boală pentru că antraxul este de origine naturală, nu afgană“. **(T.D.)**

**Duminică, 7 octombrie 2001,
a început Războiul Lumilor.**

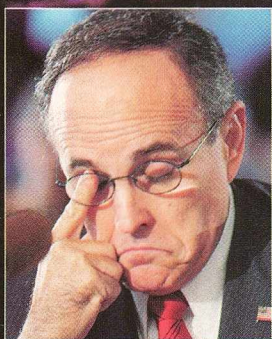
**Ziua de 11 septembrie
reprezentase prologul acestei
confruntări, provocarea care
a decianșat-o, dar adevăratul
război a început aproape
o lună mai târziu și numai
bunul Dumnezeu știe cum
și când se va încheia.**

După un debut ezitant, când a acceptat să fie ascuns în bunker, președintele **George W. Bush** a stârnit simpatia întregii lumi civilizate prin atitudinea sa. Și-a restabilit locul de muncă la Casa Albă a doua zi după evenimente, a primit șefi de stat, a ținut un discurs memorabil în fața Senatului, a fost în „zona zero” de la WTC, a intrat desculț într-o moschee pentru a transmite mesajul că nu poate fi acuzată lumea musulmană în ansamblul ei. Chiar dacă întârzierea replicii americane a provocat unele nemulțumiri, este limpede că Bush n-a vrut să repete greșelile din Golf și din Iugoslavia.

Secretarul de stat american, **Collin Powell**, a avut o prestație impecabilă de-a lungul evenimentelor. Sobru, calm, echilibrat, a făcut față solicitărilor și, după ce atmosfera se mai destinsese, și-a permis chiar să facă apel la umor în relația cu ziariștii.

Primarul orașului New York, **Rudolph Giuliani** (57 de ani), a fost și el ireproșabil, mai ales pentru determinarea cu care a cerut continuarea tentativelor de salvare a eventualilor supraviețuitori, mult timp după ce, de fapt, nu mai erau speranțe. Giuliani a devenit celebru ca procuror, în urma unor răsunătoare procese împotriva mafiei newyorkeze. În perioada celor două mandate de primar, rata infracționalității a scăzut în NY cu 44%, iar numărul crimelor s-a redus cu 70%. Rudolph Giuliani s-a retras din cursa pentru un post de senator (în care concura direct cu Hillary Clinton) după ce i s-a diagnosticat un cancer la prostată.

RĂZBOIUL LUMILOR

Osama bin Laden (44 de ani), născut la Ryad, în Arabia Saudită, este al 17-lea dintr-o familie cu 54 de copii, fiu unic al celei de-a patra soții (de origine siriană) a tatălui său, Mohammed. Acesta moare într-un accident de elicopter când Osama avea 11 ani, lăsându-i moștenire 80 de milioane de dolari din averea acumulată în urma afacerilor în construcții făcute prin firma *Binladen Brothers for Contracting and Industries*. Mama lui Osama era crescută în educația siriană, care permite femeilor să nu-și acopere fața în public și chiar să șofeze. În 1971, Osama vizitează Suedia, împreună cu 21 dintre frații săi. O fotografie făcută atunci ne arată un grup de adolescenți aproape hipioți! Doi ani mai târziu, Osama descoperă și frecventează viața de noapte din Beirut, americanizându-și numele în Sammy! Peste alți doi ani se căsătorește, apoi urmează cursuri de economie și religie la Universitatea din Djeddah. Ajunge în Afganistan, unde, în timpul războiului cu URSS, are parte de prietenii... americanilor. Prieten în tinerete cu **Talib** bin Faycal, viitor șef al serviciilor secrete saudite, în 2001 Bin Laden ar fi negociat cu americanii achiziționarea de rachete sol-aer Stinger. În 1984, îl însărcinează pe fostul său profesor de teologie, **Abdallah Azzam**, palestinian din Iordania, să deschidă la Peshawar un birou prin care să recruteze tineri voluntari veniți din Orientul Mijlociu și din țările Maghrebului. În 1990 revine în Arabia Saudită, unde însă este prost primit de

familia sa, care îl repudiază, și de autorități, care aveau să îl retragă cetățenia în 1994. Furios pe prezența americanilor în Somalia, furnizează armele și oamenii cu care sunt uciși 18 soldați SUA în 1993. În același an, este implicat în primul atentat asupra WTC, executat de un egiptean pe jumătate orb, Omar Abdel Rahman, care intrase în SUA cu ajutorul CIA! Americanii bombardează în 1998 una dintre bazele sale din Afganistan, dar se pare că Bin Laden nu era acolo. Un studiu grafologic făcut asupra unor scrisori olografe ale lui Bin Laden îl prezintă drept un personaj frustrat, animat de dorință de răzbunare și care se consideră martir.

Text: Tudor Călin Zarojanu
Fotografiile din pagine 14-25 provin
din surse AP-ROMPRES și EPA-ROMPRES

Ayman Al Zawahiri (50 de ani), numărul 2 în Al-Queda și medicul personal al lui bin Laden, a fost condamnat la moarte, în 1999, de către Curtea Militară din Egipt. Prima condamnare o primise la 15 ani, pentru că făcea parte din cea mai veche grupare fundamentalistă, **Frăția Musulmană**.

Provine dintr-o ilustră familie egipteană și a absolvit Facultatea de Medicină, obținând și masteratul în chirurgie. Se pare că a fost implicat în asasinarea președintelui Anwar El Sadat, la 6 octombrie 1981. Pe capul lui Zawahiri, FBI a pus un premiu de cinci milioane de dolari după ce, anterior, fusese sprijinit de CIA în acțiunile din Kosovo. În prezent, el conduce prin fratele său, Mohammed, comandaourile de albanezi fundamentalisti, formațiuni care dispun de 6.000 de luptători și care au fost implicate în masacrarea creștinilor.

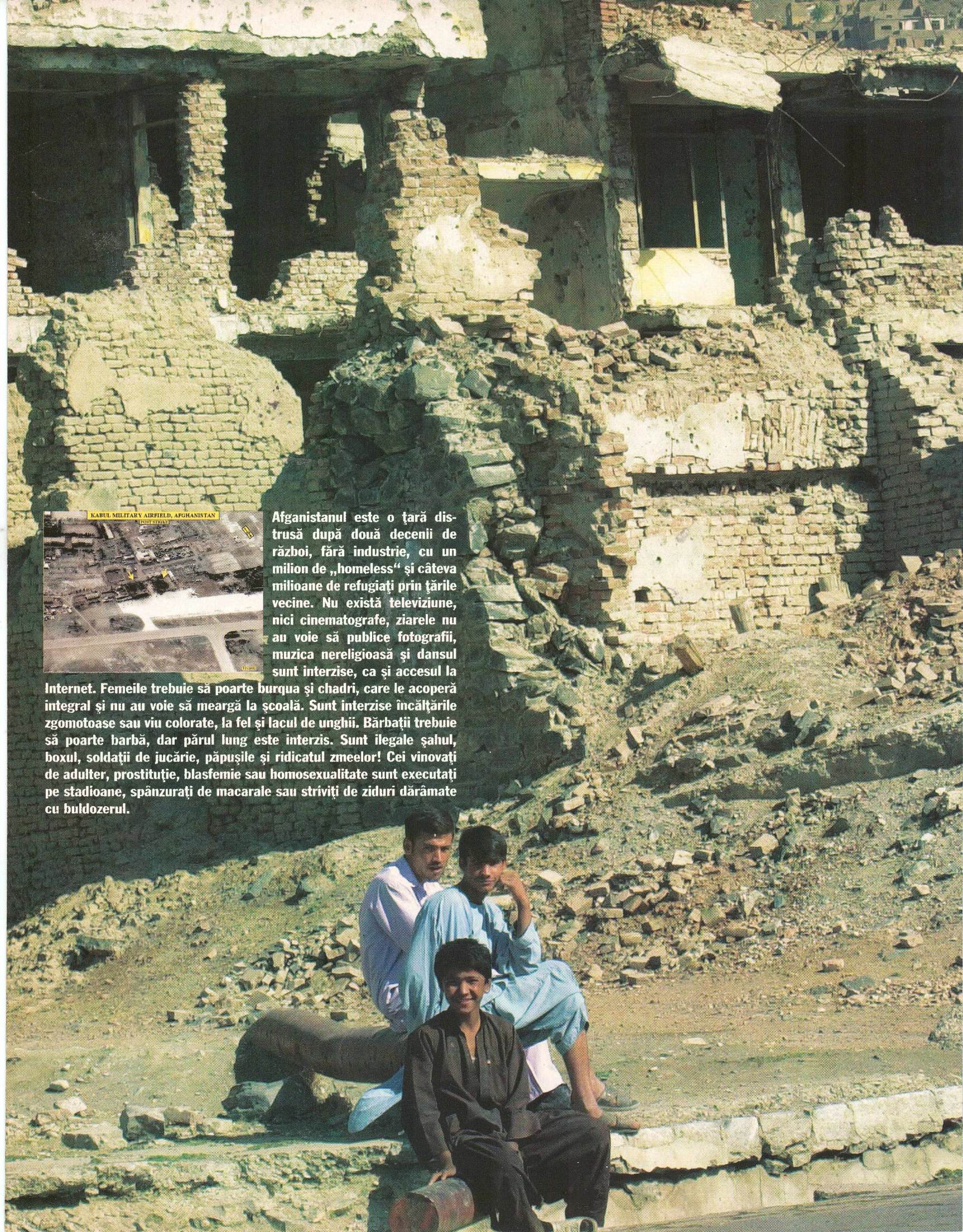

KABUL MILITARY AIRFIELD, AFGHANISTAN
(POST-STRIKE)

Afganistanul este o țară distrusă după două decenii de război, fără industrie, cu un milion de „homeless” și câteva milioane de refugiați prin țările vecine. Nu există televiziune, nici cinematografe, ziarele nu au voie să publice fotografii, muzica nereligioasă și dansul sunt interzise, ca și accesul la

Internet. Femeile trebuie să poarte burqua și chadri, care le acoperă integral și nu au voie să meargă la școală. Sunt interzise încălțările zgomotoase sau viu colorate, la fel și lacul de unghii. Bărbații trebuie să poarte barbă, dar părul lung este interzis. Sunt ilegale șahul, boxul, soldații de jucărie, păpușile și ridicatul zmeelor! Cei vinovați de adulter, prostituție, blasfemie sau homosexualitate sunt executați pe stadioane, spânzurați de macarale sau striviți de ziduri dărâmate cu buldozerul.

A full-page photograph of a man with a beard and a brown turban, wearing a white long-sleeved shirt and a brown tactical vest. He is seated and looking towards the left, operating a large, complex anti-aircraft gun. The gun has two long barrels pointing upwards and to the left. The background is a bright, hazy sky, suggesting a desert or coastal environment at dawn or dusk.

Frontul Mondial Islamic cuprinde Al-Queda, Al-Jihad, Societatea Înțelepților Pakistanezi, Mișcarea Jihad din Bangladesh și Al-Gama'ah Al-Islamiyah din Egipt.

Grupul Islamic Armat (creat în 1992) și Grupul Salafist pentru Predică (1998) sunt două grupări foarte violente care acționează în Algeria. Grupul Abu Sayyaf (1991) este format din musulmani extremiști din Filipine. Armata Islamică din Aden are drept obiectiv răsturnarea regimului din Yemen. Asbat Al-Ansar este activ într-o tabără palestiniană din Liban. Al-Intihad Al-Islamiya luptă, din Somalia, împotriva guvernului din Etiopia. Grupul Libian de Luptă Islamică este format din opozanți ai colonelului Moammar Gadhafi.

Grupul Harakat Al-Mujahidin este activ în Kașmir, provincie disputată de India și Pakistan.

Armata de Eliberare din Kosovo este considerată vârful de lance al fundamentalistilor islamici din Balcani. Organizația teroristă Jihadul Islamic Egiptean (Al-Jihad), apărută la sfârșitul anilor '70, se pare că are legături directe cu atentatele din SUA. Un număr de 107 membri au fost judecați și condamnați (majoritatea în lipsă), la 18 aprilie 1999, de către Curtea Militară din Egipt, fiind implicați în atacuri ale unor obiective americane din Tirana.

Peste 120 de tabere teroriste există numai în Afganistan și Pakistan, din care 55 aparțin oamenilor lui Bin Laden.

REȚELE teroriste

Afganistan

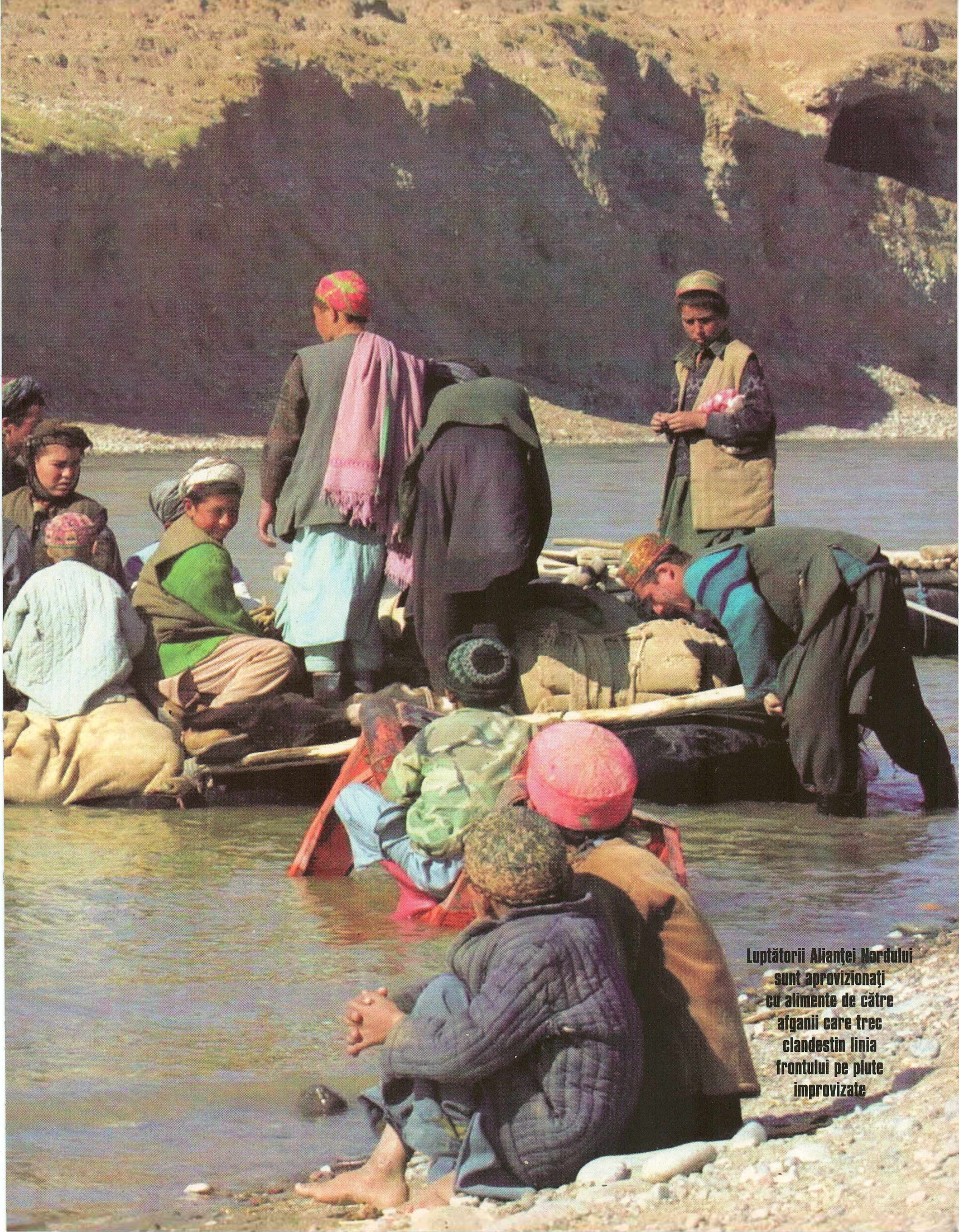
teatrul operațiunilor

Suprafață: 652.396 kmp; **populație:** circa 26 de milioane de locuitori; **venit anual pe cap de locuitor:** 826 euro; **moneda:** afgan; **capitala:** Kabul (1,5 milioane de locuitori); **centrul religios și sediul Consiliului de conducere** este în Kandahar; **religia:** musulmani sunniți (84%), musulmani šiiti (15,5%).

Istorie: teritoriul a făcut parte, pe rând, din Imperiul Persan și Imperiul indian Maurya. A fost islamizat în sec.VII și a devenit centrul sultanatului turc al dinastiei Garmavizilor în sec.X. A căpătat denumirea actuală odată cu venirea

afganilor, neam iranian, în sec. XVI. Devine regat în 1747. Din 1879 – protectorat britanic, din 1919 – regat independent. Ultimul rege, Mohammed Zaher Shah, a fost înlăturat printr-o lovitură de palat în 1973. Trăiește în Italia. În 1978, o lovitură de stat comunistă duce la ocuparea țării de către URSS un an mai târziu. Urmează un război de zece ani în care sovieticii înregistrează 15.000 de morți și o jumătate de milion de răniți, după care, la presiunile ONU, se retrag, lăsând în urmă un guvern filosovietic, condus de Najibullah. Acesta este debarcat în

1992 de către mujahedinii islamisti, după un devastator război civil. Președinția este preluată pentru 4 ani de Burhamudin Rabbani, înlăturat în 1996 de către talibani, conduși de mollahul Mohammad Omar. Talibanii controlează 90% din teritoriu, restul fiind sub stăpânirea „Alianței nordice“, al cărei lider este generalul Fahim, în vreme ce Rabbani este recunoscut și acum de ONU drept șef al statului. Fostul lider al opoziției, Ahmad Shah Massoud, a fost ucis în urma unui atentat, la 9 septembrie 2001.

Luptătorii Alianței Nordului
sunt aprovizionați
cu alimente de către
afganii care trec
clandestin linia
frontului pe plute
improvizate

Cele mai mari acțiuni teroriste din ultimele decenii

- Aprilie 1983:** atentat sinucigaș cu bombă la ambasada SUA din Beirut (63 de morți).
- Octombrie 1983:** explozie la depozitele marinei americane din Beirut (299 de morți).
- Iunie 1985:** o cursă Air India se prăbușește în Marea Irlandei (329 de morți).
- Aprilie 1987:** atentat sinucigaș într-un autobuz din Sri Lanka (150 de morți).
- Decembrie 1988:** prăbușirea cursei PanAm la Lockerbie (270 de morți).
- Septembrie 1989:** o cursă UTA se prăbușește în Ciad (170 de morți).
- Februarie 1993:** explozie în subsolul WTC (6 morți).
- Iulie 1994:** atentat în Centrul evreiesc din Buenos Aires (96 de morți).
- Octombrie 1994:** atentat sinucigaș într-un autobuz din Tel Aviv (23 de morți).
- Aprilie 1995:** atentat la o clădire federală din Oklahoma (168 de morți).
- Iunie 1996:** explozie la un complex militar american din Dhahran, Arabia Saudită (19 morți).
- Noiembrie 1997:** turiști împușcați la Luxor (62 de morți).
- August 1998:** atentate sincronizate la ambasadele americane din Kenya și Tanzania (224 de morți); atentat cu bombă la Omagh (29 de morți).
- Septembrie 1999:** mai multe blocuri aruncate în aer la Moscova (118 morți).
- Octombrie 2000:** o barcă pneumatică plină de explozibil distruge crucișătorul USS Cole, în portul Aden, din Yemen (27 de morți).
- Octombrie 2001:** mașină-capcană în Kașmir (18 morți).

Previziuni și coincidențe

În 1996, Tom Clancy publicase romanul *La ordin*, care debuta cu atacul unui Boeing 747 asupra Capitolului. Discul *Party Music*, al grupului rap *The Coup*, a apărut, înainte de atentate, având pe copertă imaginea WTC în flăcări la partea superioară a turnurilor! Nu era doar o premoniție, ci și un mesaj intenționat distructiv, căci trupa cheamă la luptă „la modul propriu” împotriva simbolurilor capitalismului american. Pe 12 septembrie 2001, în SUA a apărut revista de benzi desenate (realizate, evident, cu mai mult timp înainte) în care Superman încearcă să salveze victimele din doi zgârie-nori în flăcări. Imaginile sunt șocant de asemănătoare cu cele care aveau să fie reale. Într-un calendar tipărit în iunie 2001 în Egipt, la luna septembrie figurează imaginea turnurilor gemene WTC lovite de un avion de pasageri. Calendarul se află într-o școală islamică din Almere (Olanda) și are inscripționate cuvintele: „Sunt sprijinit de Allah, să mor pentru Allah”, rostite de un pilot-kamikaze egiptean care s-a prăbușit cu 217 pasageri la bord în 1999.

**Soldații din Alianța Nordului,
opoziția afgană,
profitând de atacurile
americane, avansează
spre Kabul**

Cei cinci piloni ai islamului sunt: profesiunea de credință, esența rugăciunii (**ibadet**); cele cinci rugăciuni (**salat**) zilnice; pelerinajul (**hadj**) la Mecca, o dată în viață; postul (**saum**) de **ramadan** (a noua lună din calendarul musulman); **zekat**-ul (un om înstărit trebuie să dea 2,5% din ce are unuia care a devenit recent musulman, unui călător sau unui datornic).

Saria = legea islamică, setul de legi, reguli și norme de practicare a credinței și de comportare

Djihad = 1. acțiunea de a se strădui, de a depune toate eforturile în numele credinței în Allah, de a se perfecționa; 2. lupta împotriva dușmanilor islamului care recurg la forță, război sfânt

Fundamentalism = tendință religioasă de a reveni mereu la textele fundamentale, esențiale, care sunt citite și urmate ad litteram, fără a accepta interpretarea lor, care ar permite adoptarea regulilor de viață și ale valorilor occidentale; spre deosebire de integrism, fundamentalismul cere doar ca statul să respecte tradițiile religioase, fără a încerca să se substituie statului

Integrism = identificarea totală a ordinii religioase, politice, juridice și morale cu prescripțiile Coranului, refuzul progresului în numele tradiției religioase; este folosit uneori (eronat)

ca sinonim pentru fundamentalism

Islam = religia/lumea/civilizația musulmană; mesajul divinității (**Allah**), receptat de profetul **Mohamed (Muhammed)**, este **Coranul**, care solicită credința în revelație, subordonarea necondiționată față de Allah și identitatea preceptelor religioase cu morala practică; **sunniții** sunt adepții unei interpretări tradiționale a Coranului, în vreme ce **șiiții** consideră că preoții au rolul de a releva semnificațiile secrete ale acestuia. Etimologic, islam este un cuvânt arab care înseamnă a se supune, a fi docil

Islamism = 1. religia musulmană; 2. mișcare politico-religioasă care urmărește islamizarea completă și radicală a societății în țările musulmane; 3. începând cu anii '70, islamismul este identificat cu doctrina curentelor islamice radicale contemporane

Musulman = adept al religiei islamice; nu toți arabii sunt musulmani și nu toți musulmanii sunt arabi; pe de altă parte, islamicii consideră că orice ființă, obiect, corp ceresc etc. este musulman, inclusiv oamenii care îl renegă pe Allah, căci Allah guvernează tot ceea ce există

Sunna = tradiția musulmană

Taliban = cel care studiază religia (Coranul); talibanii sunt o populație de origine iraniană.

Dezvăluiri incomode

În pregătirea atacurilor, teroriștii au comunicat și prin intermediul unor e-mail-uri (necodate!) transmise din Internet-cafe-uri americane.

Salem bin Laden, cel mai mare dintre frații inamicului public nr.1, ar fi făcut afaceri cu George W. Bush, înființând cu acesta, în 1978, „Arbusto Energy Oil Company”, cu sediul în Huston, Texas. Salem a murit în 1983 într-un accident de avion...

FBI nu are nici un agent care să știe limba arabă...

Din Al-Queda fac parte și vreo 20 de englezi și americani, dintre care unul este consilier personal al Mollahului Omar.

SUA au cheltuit 2,5 miliarde de dolari pentru armamentul din Afganistan, stat pe care l-au sprijinit și logistic împotriva URSS.

Centrul american de comandă pentru războiul din Golf se află într-o bază militară din Arabia Saudită, construită de... trustul familiei Bin Laden. Prince Sultan, aflată în deșert, la 85 km de capitala Riad, a fost ridicată de Saudi Binladin Group, una dintre cele mai mari companii de construcții din Orientul Mijlociu. Complexul, care acoperă 580 kmp, este considerat cea mai sigură bază americană din lume, dar condițiile de viață ale celor 5.000 de militari sunt asemănătoare celor dintr-o închisoare.

Prestigiosul cotidian britanic *The Guardian* a afirmat că americanii intenționau să sprijine militar răsturnarea regimului de la Kabul, plan de care ar fi aflat talibanii. În această variantă, atacurile teroriste ar fi fost un fel de război anticipat sau de încercare de a determina renunțarea la campanie.

Despre acțiunile teroriste din România

România nu pare să fie, din fericire, o țară foarte atractivă ca să devină un câmp de desfășurare pentru acțiunile organizațiilor teroriste internaționale. Cu toate acestea, pe teritoriul nostru național au activat și activează agenți de influență ai mai multor organizații cu caracter extremist-terorist. Mai jos vom încerca să facem un scurt istoric al activității acestora în România.

„Pretinii“ lui Ceaușescu

Megalomania îl făcea pe Nicolae Ceaușescu să se creadă un fel de lider al lumii a treia, ba chiar mai mult decât atât, mediatorul principal al situației conflictuale perpetue din Orientul Mijlociu. Relațiile strânse dintre Ceaușescu și Yasser Arafat, care pe atunci nu era nici pe departe „moderatul” de azi, făcuseră din România un loc de refugiu pentru membrii celor mai radicale grupări palestiniene care acționau sub încăpătorearea umbrelă a OEP.

Pe filiera palestiniană au ajuns la noi și unii dintre cei mai căutați teroriști de pe glob precum Ilici Ramirez Sanchez, mult mai cunoscut sub numele de Carlos-Șacalul.

În anii '70-'80 au mai găsit azil la noi și membri ai unor „prestigioase” organizații teroriste precum gruparea Baader-Meinhof (Frațiunea Armata Roșie din RFG), Armata Roșie Japoneză (ARJ), Septembrie Negru (Abu Nidal), Frontul Popular de Eliberare a Palestinei. În ciuda apropierii ideologice dintre aceste grupuri de extremă stângă și regimul comunist de la București, Securitatea îi supraveghea foarte atent pe teroriști, știindu-i imprevizibili. Astfel, în 1973 a fost dejucat un plan de atac al grupului Septembrie Negru asupra Ambasadei Israelului la București, iar în 1974 au fost expulzați patru palestinieni care urmăreau asasinarea președintelui Consiliului Mondial Evreiesc, aflat în vizită în România. În 1975 au mai fost expulzați doi membri ai grupării Baader-Meinhof și un palestinian, care introduseseră în țară o cantitate apreciabilă de arme sofisticate și explozivi, arsenal pe care voiau să-l folosească fără știrea Securității. În 1976 a fost expulzat un palestinian cu funcție importantă în FPEP care încerca organizarea în România a unui atac simultan asupra ambasadelor Israelului, Egiptului și Iranului.

În 1977, pe 19 septembrie, un grup de fundamentalisti islamici și naționaliști arabi, nemulțumiți de pacea încheiată după „Acordul de la Camp David” dintre Israel și Egipt, a reușit să ocupe temporar sediul Ambasadei R.A. Egipt la București. După acest episod, Nicolae Ceaușescu a decis înființarea UM 0625, Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă. Cu toate acestea, regimul de la București a continuat să colaboreze cu teroriști refugiați. În 1984 și 1985 au avut loc niște reglări de conturi între facțiuni palestiniene rivale, soldate cu victime.

Ce s-a întâmplat după '90

În decembrie '89, în condiții misterioase și-au pierdut viața mai multe cadre USLA, printre care și șeful de stat-major, locotenent-colonelul Gheorghe Trosca. Când a fost înființat SRI, în martie 1990, ceea ce mai rămăsese din USLA a fost trecut în subordinea acestuia, sub denumirea de Brigada Antiteroristă. Au fost cumpărate dotări moderne, cum ar fi echipamente de supraveghere electronică, arme Glock-17 sau Uzi, s-a început formarea unor ofițeri tineri.

În vara lui 1991, extremiști sikhs (populație din statul indian Pundjab), care luptau pentru desprinderea provinciei lor de India, au încercat să-l asasineze pe Francis Ribeiro, ambasadorul Indiei la București, fost șef al poliției din

Pundjab. Extremiștii sikhs „execută” numai după ce citesc „condamnatului” o „sentință”, ceea ce a lăsat timp gărzilor SRI să intervină. A fost un schimb de focuri în care a murit un terorist, iar ambasadorul Ribeiro a fost rănit.

În 1994, în Parcul Herăstrău a fost găsit un automobil în al cărui portbagaj erau două kilograme de exploziv plastic, care făcea parte dintr-un lot comandat de Hezbollah.

După 1996, au devenit deosebit de active pe teritoriul României mișcări teroriste provenind din Turcia, cum ar fi Partidul Muncitorilor din

Kurdistan (PKK), TIT (Păzitorii Turciei Eterne, de extremă dreaptă), Dev Sol (Stânga Revoluționară, cu cinci facțiuni diferite). Aceste organizații s-au lansat în operațiuni propagandistice, acțiuni de tip mafiot pentru strângerea de fonduri. În sânul comunității kurde din România, au avut loc în perioada 1996-2000 cinci asasinări. Pe teritoriul național românesc au fost identificate bande înarmate ale teroriștilor kurzi, ceea ce a dus la expulzarea a doi lideri PKK, Ramadan Diribaș și Şaymuz.

Conform rapoartelor SRI, între 1990 și 2000 au mai intrat în România și au desfășurat operațiuni propagandistice ori de strângere de fonduri membri și simpatizanți ai următoarelor organizații considerate teroriste: ASALA (Armenia), IRA (Irlanda de Nord), ETA (Spania), Tigrii Tamil (Sri Lanka), Grupul Abu Nidal (Palestina), Frontul Democratic pentru Eliberarea Palestinei, Hamas (Palestina), Hezbollah (Liban), diverse facțiuni ale Frontului Popular pentru Eliberarea Palestinei, Grupul Abu Abbas. În 1999, o membră a ARJ căutată prin Interpol de peste 20 de ani a fost arestată la București și extrădată în Japonia, unde era acuzată că ar fi organizat mai multe atacuri cu bombă la Tokio.

România și fundamentalismul islamic

În România au apărut în 1990 niște așa-numiți voluntari, care s-au oferit să predea limba turcă și religia islamică în școlile minorității turco-tătare din România. Pe baza unei sesizări a serviciului secret turc (MIT), s-a constatat că „voluntarii” erau membri ai sectelor extremiste Nargyulari și Suleymangi, care doresc instaurarea, prin violență, a unui stat islamic universal.

Pe filieră arabă, au apărut după 1990 membri ai grupărilor Hamas și Hezbollah. O altă organizație fundamentalistă, Frații Musulmani, a încercat și ea să se extindă în România. Conform spuselor generalului Anghel Andreescu, fost șef al SPP, Frații Musulmani și-ar fi înființat în România, printr-un centru de coordonare aflat la Viena, o serie de organizații legale sub umbrela cărora să acționeze. Dintre acestea generalul Andreescu amintește: Sindicatul Studenților Arabi din Cluj, Asociația Semiluna, Asociația de Prietenie Româno-Arabă, Asociația Studenților Musulmani.

text **Toma Roman jr.**

Afganii din România refuză să-și amintească ororile pe care le-au văzut

Undeva, pierdut prin cartierul bucureștean Colentina, printre blocuri cu aspect de coșmar, se află unul dintre cele două cămine pentru refugiați și azilanți existenți în România. Oficiul Național pentru Refugiați, din subordinea Ministerului român de Interne, găzduiește în acest cămin, acum, peste 70 de străini. După evenimentele din SUA, tot mai mulți afgani au cerut azil în România. Tineri și oameni în vârstă, femei cu copii — toți au fugit ca să scape de nebunia talibanilor și afirmă, în unanimitate și cu cea mai mare convingere, că nu se poate trăi în Afganistan.

Tinerii afgani fug din țară ca să nu fie forțați de talibani să se înroleze

Montoz Abdulo are 26 de ani. A venit în România de o lună și este deja azilant. „Am fugit din Afganistan pentru că talibanii mă luau obligatoriu în armată. Aveam viața în pericol. Sunt împotriva lor și m-ar fi omorât, oricum“, povestește Abdulo. Ca azilant, el are drepturi egale cu ale cetățenilor români, mai puțin cele de a vota și de a fi ales. Ar putea munci pentru a avea mai mulți bani dar, deocamdată, stă pe banii primiți de la stat: 20.000 de lei pe zi. Cea mai cumplită amintire este legată de moartea mamei sale. „Aveam 23 de ani. Mama era bolnavă rău și s-a dus la doctor. Nu s-a mai întors acasă. Talibanii au omorât-o pentru că s-a dus singură la doctor“, spune Abdulo. Fața i se mohorăște și privirile caută în jos, prin praf, să evite imaginea dureroasei amintiri. Îi urăște pe talibani: „sunt inumani, omoară oameni fără nici o vină“. Un alt tânăr, Abdolrashed Aziz Majoy, are 18 ani și a venit în România în urmă cu două luni. Și el urma să fie luat în armată. Un altul a fugit din cauza războiului și pentru că face parte dintr-un neam de afgani, azara, pe care talibanii îi omoară oriunde îi găsesc, pe loc. Chiar și nou-

născuții azara de câteva zile sunt omorâți. Fiecare adult afgan aflat în căminul de refugiați din București are o teorie proprie cu privire la atentatele de la începutul lunii septembrie din Statele Unite. Dar nici unul nu vrea să vorbească despre asta. Vor, pur și simplu, să facă uitate toate dramele poporului lor, vor să-și îngroape trecutul și, mai ales, vor să fie lăsați în pace.

Afganii refugiați povestesc scene de coșmar. O tânără spune că a văzut cum talibanii au dat buzna într-o școală și au împușcat în cap o clasă întreagă de băieți (aflați în examen) pentru că nu vroiau să se înroleze în armata talibană. Școala de fete era peste drum, așa încât întreaga oroare a putut fi privită de adolescentele care, la rândul lor, erau în examen.

Copiii afganilor se amuză imitând tăierea jugularei

Camerele refugiaților și azilanților au un aer depresiv. Atmosfera de sărăcie întristează. Saltele înșirate pe podele. Sfori pline de rufe care traversează camerele. Femeile afgane sunt totuși mai fericite decât în țara lor: umblă cu capul descoperit, lăsându-și liber părul lung și negru. Tot de libertate se bucură și copiii lor care, în

România par mai veseli și lipsiți de griji. Din păcate chiar dacă unii dintre ei nu au decât câțiva ani toți sunt marcați de groaznicele omoruri la care au asistat. Un băiețel în vârstă de numai patru ani zâmbește și își trece degetul arătător perpendicular pe jugulară. Se amuză copios, împreună cu ceilalți doi copii cu care se joacă. Emal Hoja Siddichi Ahmad are 12 ani și jumătate. Se află în România împreună cu părinții și cu frații săi. „Am plecat din Afganistan din cauza sărăciei și din cauza războiului, în urmă cu trei ani. Talibanii au luat puterea. Era foarte greu cu mâncarea“. Tatăl lui Emal lucra în Poliție și ar fi avut mari probleme dacă rămâneau în Afganistan. Așa că au venit în România. Emal nu știe de ce aici și nu în altă țară. Cert este că îi place: „Mă duc la școală aici, împreună cu alți copii ai refugiaților și azilanților. Noi suntem refugiați. Acum sunt în clasa a V-a și îmi place să învăț“.

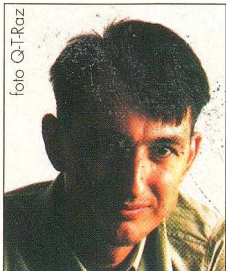
Pleci de lângă acești oameni cu un gust amar. Ochii minții imaginează scene pe care tocmai le-ai auzit descrise de refugiați și-ți spui că mai rău nu se poate.

text **Tatiana Dabija**
foto **Octavian Tibăr**

Inteligența

trebuie să se opună fanatismului

H.-R. Patapievici

Jean-Paul Sartre a justificat atacul terorist palestinian împotriva delegației olimpice israeliene (München, 1972) cu următorul argument, care s-a dovedit, ulterior, profetic: terorismul este inevitabil, deoarece terorismul este bomba atomică a săracilor. În esență, Sartre spunea (citez din memorie) că palestinienii și, în general, defavorizații sorții, nu au altă armă, împotriva violenței statelor, decât terorismul. Altfel spus, atâta timp cât vor exista state care vor concentra o forță militară, polițienească și tehnologică fără egal, războiul cu acestea nu va putea fi dus în condiții clasice (o armată se înfruntă cu o altă), deoarece condițiile sunt iremediabil inegale. Statele sărace, dacă vor dori să se opună violent statelor care monopolizează forța militară tehnologică a războiului modern, vor fi constrânse să o facă folosind singurele mijloace aflate la îndemână – terorismul. Intifada, ca revoltă de tip „pietre împotriva gloanțelor, explozii sinucigașe împotriva blindatelor și tancurilor”, mi se pare că ilustrează perfect teoria lui Sartre. Ce s-a întâmplat la 11 Septembrie este globalizarea Intifadei, cu mijloacele puse la dispoziție de slăbiciunile celui atacat.

Din punctul de vedere al actorilor implicați în conflict, teoria războiului a avut trei mari etape: prima a fost constituirea teoriei luptei între armate regulate; a doua a fost teoria războiului total, în care armatele mobilizau națiuni întregi, iar războiul cuprindea, în mod inevitabil, și populația civilă. Noi, până la 11 Septembrie, în acest cadru conceptual am fost. De atunci s-a produs prima aplicație la scară mare a noului tip de război: războiul între armate regulate și un inamic difuz, reprezentat fie de teroriștii infiltrați (toleranța democratică nu va putea niciodată lupta împotriva infiltrațiilor aparent asimilați), fie de teroriștii care uzează, împotriva societății hipertehnologizate, de armele biologice create de acestea și care, ca o ironie, sunt și cele mai dificil de depistat (atacuri care vor răspândi în națiunile democratice o psihoză colectivă ale cărei efecte sunt dificil de estimat, dar sunt, toate, teribile).

Opinia mea este că la terorism nu trebuie răspuns cu armate regulate, ci cu servicii secrete și lovituri punctuale ale forțelor speciale. Noua tactică militară trebuie să opună fanatismului terorist inteligența serviciilor speciale. Când nu ai forța teribilă a fanatismului (adică disprețul absolut față de moarte – a ta și a celorlalți), singurul remediu nu poate fi decât forța inteligenței. ■

grupuri de interese, grupuri de presiune

Bătălia strategilor

Înainte și după 11 septembrie 2001

Dan Pavel

Atacul terorist împotriva celor două metropole americane a împărțit istoria în două. Până atunci, strategii americani lucrau la o nouă doctrină strategico-militară. Se preconiza trecerea de la vechea paradigmă a posibilității purtării războiului pe două mari fronturi în lume la ideea purtării sale doar pe unul singur, în paralel cu un număr nedefinit de fronturi minore. Dar atacul dat în inima comercială și militară a SUA a arătat că realitatea nu se supune doctrinelor prefabricate. Fiindcă interesele americane pot fi lovite simultan în mai multe părți ale lumii, inclusiv în America, noua doctrină strategică trebuie să fie una flexibilă, adaptativă.

Diferitele grupuri de interese din *Establishment* pot favoriza o școală strategico-militară sau alta. Realitatea va fi însă tot mai imprevizibilă. De exemplu, dacă planul concret al purtării războiului din Afganistan este variabila dependentă, atunci variabilele independente sunt numeroase și incontrolabile. Niciunde în lume interesele americane nu se ciocnesc cu atâtea mari puteri, puteri regionale și țări ambițioase, pentru că puterea dominantă în Afganistan poate fi puterea dominantă în regiune. SUA, Rusia, China, India, Pakistan, Iran, țările Asiei Centrale, toate au ceva de împărțit din punct de vedere economic. Dar prezența în regiune a fundamentalistilor islamici, care se pot bucura de sprijin sau pot provoca tulburări în societățile respective, încurcă toate socotelile.

Nu va fi un nou război mondial. Dar nici un guvern mondial. Asta dacă rămânem pe un scenariu rațional. Pentru că un scenariu irațional înseamnă desfășurarea distructivă a principiului dominoului care să ducă la ștergerea de pe fața pământului a mai multor țări, dacă nu a tuturor. Tipul de alianță mondială și regională împotriva terorismului sugerează o posibilă nouă ordine mondială. Diferențele enorme de interese geopolitice, economice, militare, dar mai ales diferențele civilizaționale infirmă teoriile conspiraționiste cu privire la instaurarea unui guvern mondial. Americanii au prea multă nevoie de jucătorii strategici din zonă pentru a risca antagonizarea lor sau doar marginalizarea. La sfârșitul războiului din Afganistan și din zonă, se va ajunge la un condominiu strategic.

Noua ordine regională, care poate fi și anticiparea noii ordini mondiale, se va baza pe jocul de sumă pozitivă, în care fiecare jucător are ceva de câștigat. Spre deosebire însă de schemele din *rational choice theory* sau teoria jocurilor, unul, doi sau trei jucători anticonsensuali sau antisistemici vor pierde (rețeaua teroristă Al Qaeda, talibanii sau doar cei radicali). Pentru unii – maximizarea profiturilor (petrol, gaze naturale, stabilitate internă, întărirea colaborării cu SUA, ajutoare, credite, ștergerea datoriei), pentru alții – maximizarea pierderilor sau chiar anihilarea.

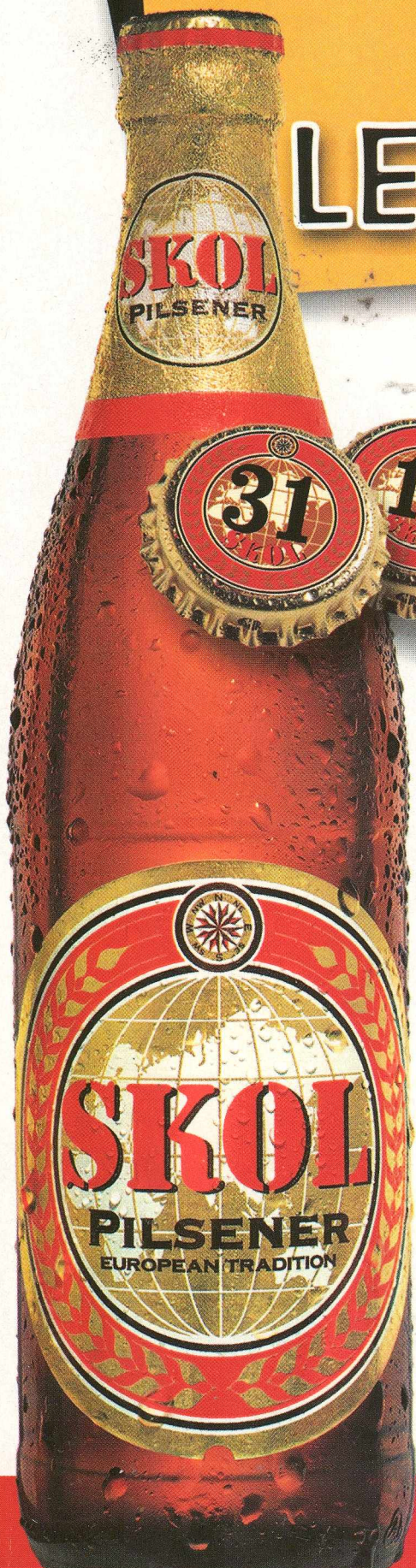
Niciodată în istoria umanității nu s-a desfășurat o confruntare strategică atât de transparentă. Niciodată nu s-au confruntat atâtea servicii secrete. Condominiumul strategic poate avea câteva consecințe majore: se evită confruntarea dintre „civilizații,” prevăzută de Huntington; se previne dispariția unor civilizații sau mari puteri; se formează fundamentul strategic pentru a interveni în alte părți tulburente ale lumii, unde diferite grupuri de interese (fundamentalisti, teroriști, separatiști etc.) sunt nemulțumite de înțelegerile dintre „cei mari” și vor să dea peste cap orice posibilă ordine. Realitatea geopolitică împinge către un asemenea deznodământ, dar interesele diferite ale unor strategii sau jucători pot încurca totul. ■

foto EPA ROMPRES

Avioane F18 Hornet decolează de pe portavionul USS Theodore Roosevelt

ZILELE CARE CONTEAZĂ **SKOL** LE PREMIAZĂ

Promoția SKOL continuă! Participă și tu la concurs!

Formează din cifrele inscripționate pe capacele de bere Skol o **dată importantă** din viața ta (ziua și luna)! Trimite cele două capace la **CP 10, OP 10** București împreună cu răspunsul la întrebarea "Ce reprezintă această dată pentru tine?" De asemenea, menționează în scris și vârsta. Uită-te în fiecare vineri seara la **Pro TV**, de la ora 20:00 și vezi limpede ce premiu iei.

Grăbește-te!

Poți câștiga în fiecare săptămână:
un automobil Hyudai Accent 1.3L

o petrecere latino
și **NU UITA:**

UN MILIARD
de lei

23 noiembrie - MAREA TRAGERE LA SORTI

La tragerea la sorti a marelui premiu participă și plicurile necâștigătoare la extragerile săptămânale.

Mai multe plicuri, mai multe șanse de câștig!

Info-line: 01/205.50.99 (luni-vineri, 9.00-17.00)

SKOL BEER E limpede că-i bună!

„Pot să spun că sunt un om bogat, dar care umblă tot timpul după bani. Investițiile mele nu mi-au adus imediat profit fiindcă am băgat bani în chestii care se ocupă cu producția.”

interviu

MECENA DE LA POTELU MIRCEA DINESCU

„Pe vremuri aveam tot timpul datorii la Fondul Literar, acum, față de marii bogătași din țară, sunt o muscă simpatică.”

Mircea Dinescu:

„Bre, eu nu mă las tras de urechi!”

▼ **Domnule Dinescu, din câte știu, aveți și ferme, faceți și vin pe care-l vindeți, lucrați și la CNSAS, editați și revista Plai cu boi. Când aveți timp să le faceți pe toate? Sunteți ubicuu?**

M.D.: Sunt pe dracu'. Nu am timp aproape deloc, sunt totdeauna presat. Două ore sunt pe la revistă, după aia dau o fugă până la crama mea de la Potelu să văd ce mai face vinu', mă agită cu fundația pe care o patronez și din când în când mă mai gândesc și la familie.

– **Cum de v-a venit ideea să faceți vin? Aveți neamuri podgoreni?**

– N-am avut neamuri care să facă vin, da' eu beau în general vin, șprături. Mă enerva că luam tot felul de sticle cu etichete frumoase, dar care conțineau un lichid cu gust de chimicală. Am inventat un produs nou, vinul făcut chiar din struguri. Mi-am chemat tot felul de amici pe care am testat vinul, le-a plăcut, așa că mi-am zis că o să aibă succes și pe piață. Eu sunt băutor, nu bețiv, la mine vinul se leagă și cu literatura și m-am gândit chiar că ar da bine să mă apuc să fac vin, fiindcă uite, în Franța, numai marile familii nobiliare produc vin de calitate. Țasta s-ar putea să fie un complex de-al meu de băiat de cartier, de țoapă, care se dă nobil, dar vinul meu e într-adevăr nobil. Eu zic că oamenii care apucă să bea vinu' lu' Dinescu devin dependenți și că lichidul în sine are calități mai mari decât numele meu înscris pe etichetă.

– **Sunteți un om bogat?**

– Ar fi jenant să spun că sunt sărac. M-am aruncat în multe afaceri. N-am ținut banii prin bănci, i-am tot reinvestit. În România cine se apucă să facă producție e luat drept imbecil. La noi bogătaș e cel care a făcut import-export, ăla care a semnat niște hârtiute și după aia i-au picat din senin o groază de bani. Mulți s-au scos din păcăleli. Dacă te apuci să faci grâu, vin, o revistă, fără să păcălești statul, te poți bloca. Eu nu sunt chiar blocat, dar mă tot zbat să-mi plătesc angajații, la care eu țin. Cred că la ora asta depind de mine vreo 50 de persoane.

– **Vă plătiți dările la timp sau sunteți un evazionist?**

– Dom'le, dările le plătesc, n-am reușit tot timpul să dau salariile la timp, da' n-am ajuns nici să umble disperat după mine angajații mei. De multe ori mă trezesc că am grâu, că am vin în stoc, că am o revistă de succes, da' n-am bani marți când tre' să dau leaful oamenilor mei. De obicei joi fac rost de bani, care se topesc foarte repede.

scriu în timpul orelor de serviciu la acel colegiu, materialele secrete pe care le public în revista mea vin de la persoane în viață, care le și semnează și nu cred că dosarele acestor jurnaliști de investigație vin de la colegiu ci de la diverși „comercianți”.

– **Unde aveți cartea de muncă?**

– O am la CNSAS, dar banii pe care-i iau de acolo nu-mi ajung să-mi întretin familia. Trăiesc din restul afacerilor mele.

– **Până acum aveți o imagine de tip sărac da' cinstit, ca domnu' Iliescu. Nu vi se pare că afacerile or să vă dăuneze la imagine? Că n-o să mai fiți „ăla care o spune p-a dreaptă”?**

– Există unii care zic că dacă ești bogat ești și ticălos. Pe mine cred că banii nu m-au schimbat. Discursul meu nu s-a schimbat din '90 încoace, așa că nu sunt nici purtătorul de cuvânt al marii burghezii, nici șeful ei. Cred că sunt același tip de pe vremuri, poate mai înăcrit, poate mai obosit. Nu uit că m-am născut într-un cartier muncitoresc din Slobozia și din când în când am adieri de stângism, chiar și acum când am ce bea și ce mânca. Dacă ești un om adevărat portofelul și conștiința nu prea au legătură.

– **Dacă dați pe goarnă prea multe nu vă e frică să nu vă „torpileze” unii afacerile?**

– De obicei oamenii de afaceri din România au tendința să meargă pe burtă, fiindcă au făcut afaceri care miros, prin subteranele societății de consum românești. În general

oamenii de afaceri vârați în politică tac mălc. Cei din opoziție se tem să nu le trîntească cei de la putere Garda Financiară pe cap. Nu e cazul meu. Vinul meu e absolut curat, ba chiar i-am spus maestrului meu să băgăm ceva grade în plus față de ce scrie pe etichetă, așa ca să aibă și băutorul onest o satisfacție. Eu nu sunt nici hămesit, nici disperat. Banii nu prind rădăcină la mine în buzunar, dar pentru mine e mai important să am bun simț și mulți prieteni, nu vreau ca afacerile să-mi schimbe destinul.

– **De la CNSAS nu v-au tras de urechi că aveți o revistă ofensivă, care dă peste nas foștilor securiști?**

– Bre, eu nu mă las tras ușor de urechi de nimeni, e dreptul meu să fac ce vreau în timpul liber, eu n-am vocație de funcționar la poștă, să stau drepti în fața organelor. Cred că tre' să-mi fac treaba corect la CNSAS, să mă distrez în timpul liber și, dacă vreau, să scot o revistă de satiră politică, mulată pe structura mea. Nu

– Podgoria de la Potelu era vestită și înainte de 1944?

– Înainte a fost acolo un mare lac. După război apele s-au retras și a apărut o zonă nisipoasă tocmai bună pentru vii. Eu am preluat un teren cu un soi de viță de vie bună, din care se face un sort de vin din care nu te doare capu', pe verificatela.

– Haideți să schimbăm discuția. Dom' Dinescu, v-ați văzut dosarul de la Securitate?

– Mi s-a spus că, din păcate, atât dosarul meu, cât și al lui Pleșu, au fost tocate pe 22 decembrie '89. Așa rezultă dintr-o hârtie semnată de cinci ofițeri ai S.R.I. care spun că văzându-ne pe mine și pe Pleșu la televizor ca un fel de lideri de mucava, acolo, au făcut pe ei de frică, au crezut că o să ne răzbunăm, și au tocat dosarele noastre, aflate în lucru.

– Nu existau și microfilme după dosare?

– Nu, se microfilmau numai dosarele deja clasate. Noi aveam fiecare un metru, sau doi metri cubi de dosare, mă rog, în lucru, cred că a fost o mare pierdere pentru istoria literaturii române că s-au pierdut, înregistrau ce vorbeam la telefon, ce vorbeam cu amicii mei la o cană de vin. Mie, culmea, mi-au parvenit ceva foiele dispartate. Eu sunt sceptic, nu cred că au făcut praf tot dosarul, dar ei mi-au băgat sub nas o hârtie cum că s-a pierdut totul.

– Sunteți trist că nu puteți afla cine v-a turnat?

– Eu cam știu cine m-a turnat fiindcă, cu toate că unele dosare sunt ținute în seifuri, poți deduce numele turnătorilor din alte dosare, scoase la vedere. S-au reconstituit dinozauri dintr-un oscior, darămite un turnător din mai multe foi volante pe care poți să le pui cap la cap.

– Băieții care v-au anchetat atunci, care v-au urmărit, care căutau în plasele soacrei, or mai fi acum activi în S.R.I.?

– Am avut parte de un fel de domiciliu obligatoriu, eram hărțuit de băieții de la filaj. Ei dormeau la poarta mea, mă țineau de mână pe stradă, nu mă lăsa să mă salut cu nimeni. Nu m-au anchetat propriu-zis, doar mă luau la întrebări unde merg, ce vreau să fac. Nu lăsa pe nimeni să intre la mine în casă. Stăteam ca într-o conservă. Habar n-am dacăăștia mai sunt sau nu acolo.

– Au apărut zvonuri că erați un fel de spion, că aveți „spate“, că vă recrutase fostul ambasador al Olandei, Cohen Storck. Ce e adevărat din asta?

– Chiar în epocă, se spunea că aș fi ba agent KGB, ba Mossad, ba CIA. Se lansase un zvon în anumite medii intelectuale că Gorbaciov

mi-ar trimite icre negre, șampanie și alte chestii. Era o dezinformare de genul: așa face pe disidentul, stă în puf și restul lumii moare de foame. Ei aveau oameni în lumea scriitorilor care jucau rol de dezinformatori și agenți de influență, asta pe lângă turnătorii ordinari. Mergeau la cârciumă, beau un pahar și povesteau unor creduli, așa, ca un mare secret, că o duc excelent. Printre ăia, care și atunci și acum au zis că sunt un fel de James Bond din Slobozia, e și Fănuș Neagu, care a gândurit ceva în scris cum că soacră-mea ar fi fost membru de partid în URSS, un soi de agent sovietic. În realitate soacră-mea n-a fost membră în nici un fel de partid comunist, nici aici, nici acolo, spre deosebire de mine sau de Fănuș, care am fost membri PCR. Ea provine dintr-o familie de cazaci, poate cea mai bogată de pe Don, mama ei a fost actriță, tatăl ei geolog, n-avea origine sănătoasă ca să fie membră de partid. Tac-su a scăpat de gulag pe muchie, fiindcă începuse războiul și aveau nevoie de geologi să le găsească surse de materie primă. Într-adevăr, soacră-mea are un păcat major, că, pe lângă Sadoveanu și alți clasiți, l-a tradus în rusește și pe Stiopca Neagu.

– Fănuș Neagu pretinde că v-a ajutat mult în tinerețea dv...

– E adevărat că m-a ajutat când eram tânăr. Când m-au luat în armată, am nimerit rău de tot. El, Fănuș, făcea chefuri, ca și acum, cu tot felul de generali odioși, gen Buzea, șeful miliției. Eu nimerisem ca militar în termen la Securitate-Intervenții, adică trebuia să păzesc deținuți de drept comun la închisoarea din Slatina. Era foarte greu de suportat. După vreo lună am vrut să mă sinucid, m-am internat la neurologie. Mi se ordonase să trag în plin dacă vrea unu' să evadeze, nu-mi plăcea ideea. Fănuș a intervenit și m-au mutat la Dinamo-Obor, o echipă de fotbal a M.I., unde trebuia, la meciuri, să împart un fluturaș cu programul jocului și un articol scris chiar de Fănuș. Am ieșit rezervist al Securității cu grad de fruntaș. Când am fost luat în armată nu m-a întrebat nimeni dacă vreau la diribau, la avioane sau la Securitate.

– În politică nu vă băgați?

– Dacă mă supăr o să dau cu căciula de pământ. Multă lume mă întreabă de ce nu candidez, de exemplu, la președinție. Acum îmi place să aud frunze foșnind, să mai scriu câte ceva, mă plictisește ideea de politician în varianta de acu'. Văd că unora le place să clămpăne degeaba pe la statui, cu popi, femei bortoase, copii. Dacă aș fi președinte, aș schimba puțin viața despre meseria asta.

– Există riscul să vi se suie la cap, să vă plantați busturi prin curte și să vă declarați un soi de crăișor al munților?

– Cred că-i prea târziu să o iau razna. Mi-a cam fost silă de megalomani toată viața. Cred că am și o doză de autoironie. Niște tineri artiști plastici, pe care i-am ajutat, mi-au făcut un portret care seamănă a caricatură, și de asta le mulțumesc. În tinerețe am fost un poet „glorios“, la vârsta asta sunt destul de cunoscut, nu cred că mai simt, așa, mare nevoie de laude. Cred că ține de mârțanie, neamprostie și narcisism să te preocupe la nesfârșit propria ta figură. Îmi place mai mult să fac spectacole, „regizate“ de mine și să le privesc din umbră, eventual să particip și ca actor. Eu refuz zilnic o groază de interviuri, nu vreau să apar pe la televiziuni, cu toate că trag de mine mulți. Ai noroc că ne știm și că-mi ești simpatic, altfel te trimiteam la plimbare, să mai cunoști patria-mună.

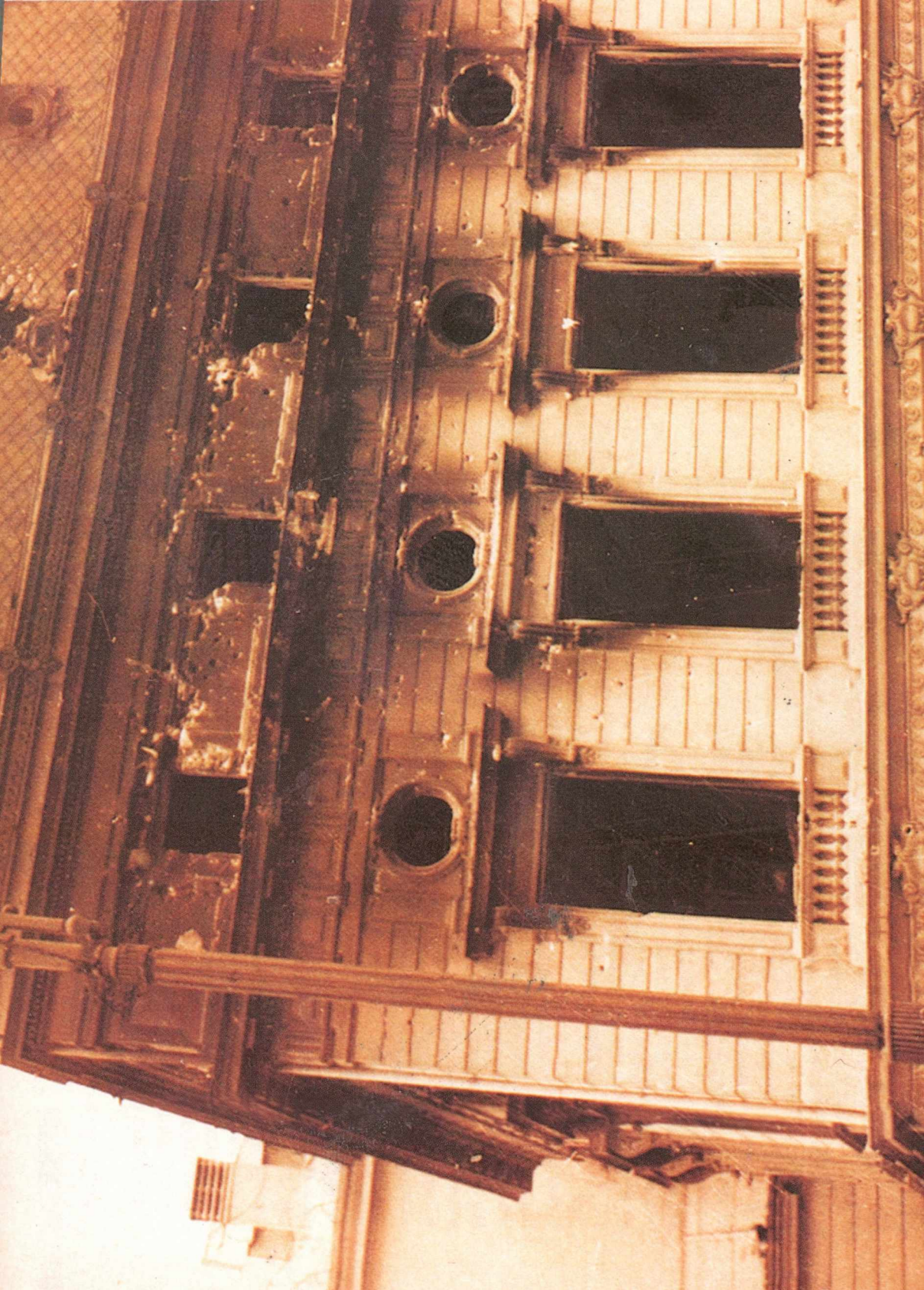
– Mersi, dom' Dinescu.

„Vreau să zică lumea că, uite, țăranului asta i-a ieșit un vin nobil.“

text **Toma Roman jr.**

foto **Octavian Tibăr**

În noaptea de 23/24 decembrie 1989, cineva a dat ordinul să se tragă în Biblioteca Centrală Universitară. Nu a fost vorba de tiruri izolate, ci de o acțiune concertată. „Dușmanii” din bibliotecă erau câțiva angajați ai acesteia, care i-au anunțat pe cei de afară că înăuntru nu se află picior de terorist.

De ce s-a tras în BCU, sistematic, organizat, ore de-a rândul? – o întrebare la care nu a răspuns încă nimeni. Probabil era nevoie de (încă) un spectacol înfricoșător, să mai stea lumea prin case, că prea se umpluseră străzile de revoluționari.

documentar

Lupta cu un destin încendiar

În 21 noiembrie 2001, după 12 ani interminabili, Biblioteca își va redeschide porțile, mai frumoasă și mai spațioasă decât a fost vreodată. O pasăre Phoenix a mileniului trei, renăscută de două ori din cenușă, căci în 23 august 1944 fusese incendiată ca urmare a bombardamentelor, pierzând o mare parte din colecție.

Biblioteca trăiește din nou, respiră, este vie, încăpățânându-se să demonstreze că nici o barbarie nu poate distruge cultura.

Patru decenii în casa cărților

Interviu cu prof. dr. Ion Stoica, director general al BCU

▼ Cum a fost în Decembrie?

– Atunci când o țară întreagă se bucura de recâștigarea libertăților democratice, oamenii de la BCU râdeau cu un ochi și plângeau cu celălalt. Au fost distruse atunci, într-o tragedie fără egal în istoria culturii române, o bibliotecă de faimă, o colecție excepțională, un imobil din patrimoniul arhitectonic, organizările specifice unei mari biblioteci și chiar un mit cultural.

– Când a început dezastrul și de ce?

– Când în piață a început răsturnarea pe care o cunoaștem, în BCU se desfășurau activitățile obișnuite. În noaptea de 21/22 decembrie, o parte din conducerea instituției fusese prezentă în sediu, la dispoziția centrului universitar de partid, care fără îndoială știa mai mult decât noi despre ceea ce se

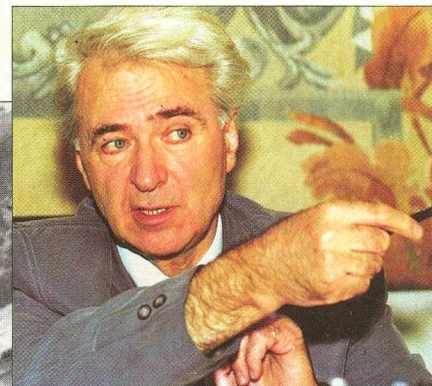
întâmpla. De altfel, la orice miting din Piața Palatului, biblioteca, ocupând o poziție „strategică” în zonă, era bântuită de oameni ai Securității, pentru că evenimentul era supravegheat și dirijat: se știa cine ce lozinci strigă, când începe Sectorul 1, când se aplaudă... Securității și activiștii de partid chiar se instalau aici, Rotonda fiind locul lor preferat, pentru că era mai izolată și oferea perspectivă asupra pieței. La fel a fost și în 21/22 decembrie. În noaptea următoare, însă, stația de emisie-recepție prin care se coordonasă acțiunile a fost abandonată în grabă în mâinile unui singur operator. Astfel, mi-a fost dat să aud mesaje de tipul „Ați primit colete? – Da, am primit colete. – Sunt mișcătoare? – Nu, sunt nemișcătoare”... La un moment dat m-am gândit că poate sunt singurul care le-a auzit,

dar câteva zile mai târziu aveam să le regăsesc în *Informația Bucureștiului*, interceptate de radioamatori, și m-am mai liniștit.

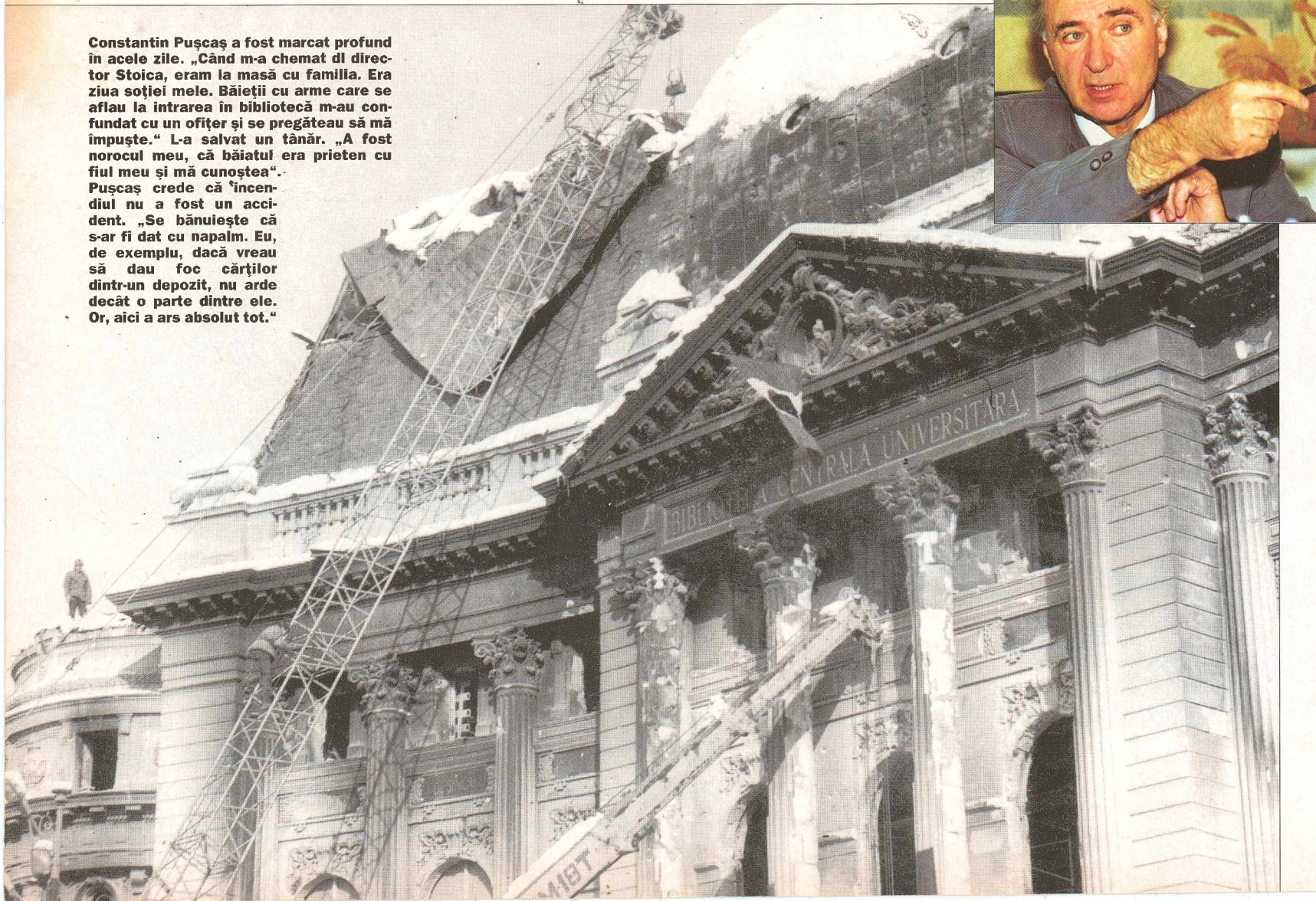
Evenimentele au curs împotriva oricărui așteptări. S-a tras în bibliotecă încă din seara zilei de 22, dar fără consecințe grave. Câțiva tineri cu automate au tras în cupola din stânga, pentru că li s-a părut că văd acolo „umbre suspecte”. A urmat un mic incendiu, au venit pompierii și l-au stins, iar cele câteva cărți distruse atunci au pierit, paradoxal, nu de pe urma focului, ci a apei revărsate din furtunuri.

În după-amiaza zilei de 23 în piață era deja liniște, dar o brigadă de tancuri înconjurase biblioteca. Unitatea era condusă de maiorul Ion Mureșan, care avea să devină general, răspunzător de problemele culturale ale MAPN, probabil

Ion Stoica s-a născut la 14 ianuarie 1936, în Amărăștii de Sus, Dolj. A absolvit Facultatea de Filologie, secția Biblioteconomie, a Universității București. Este doctor în filologie. În 1964 s-a angajat la BCU, unde a devenit director general în 1983. Profesor universitar, membru al Senatului Universității București și al Consiliului Facultății de Litere, titularul mai multor cursuri de specialitate, conducător de doctorate, membru al Uniunii Scriitorilor, Ofițer al Ordinului „Palme Académiques” al Republicii Franceze, președinte al Consiliului Național al Bibliotecilor din învățământ. A publicat monografii și lucrări de cercetare, a colaborat la volume colective, a coordonat apariții editoriale, i-au apărut studii și articole în publicații străine, a descoperit și valorificat importante documente culturale. Poet de o remarcabilă sensibilitate, a publicat 11 volume de versuri, alături de poezii apărute în reviste și antologii de peste hotare. După 37 de ani dedicați BCU, Ion Stoica vorbește cu duioșie despre bibliotecă, numind-o „casă”. O casă pe care, în decembrie 1989, a încercat din toate puterile să o salveze de la o distrugere absurdă.

Constantin Pușcaș a fost marcat profund în acele zile. „Când m-a chemat dl director Stoica, eram la masă cu familia. Era ziua soției mele. Băieții cu arme care se aflau la intrarea în bibliotecă m-au confundat cu un ofițer și se pregăteau să mă împuște.” L-a salvat un tânăr. „A fost norocul meu, că băiatul era prieten cu fiul meu și mă cunoștea”. Pușcaș crede că „incendiu” nu a fost un accident. „Se bănuiește că s-ar fi dat cu napalm. Eu, de exemplu, dacă vreau să dau foc cărților dintr-un depozit, nu arde decât o parte dintre ele. Or, aici a ars absolut tot.”

pentru că se „ocupase” de cultură, iar ulterior secretar de stat în Ministerul de Interne. El a dat ordin sau a executat ordinul de a se trage în bibliotecă, în acea după-amiază. Este absolut de neînțeles faptul că BCU a fost distrusă după ce se liniștise totul. Focul a început pe la orele 16.00, se trăgea de pe tancuri în bibliotecă și în palat, cu toate tipurile de muniție, inclusiv obuze. Ulterior, dl Mureșan a susținut că nu s-a tras cu tunurile, dar fotografiile de atunci stau mărturie că distrugerile nu puteau fi provocate doar de gloanțe. În mod ciudat, nu s-a tras și în clădirea alăturată, care adăpostea Direcția a V-a a Securității.

În bibliotecă eram, la parter, o mână de oameni, care ne feream de gloanțe și de bucățile de foc prăbușite de la etaj. Am sunat la pompieri, care, însă, pe bună dreptate, ne-au spus că nu lucrează sub gloanțe. Atunci am ieșit și m-am dus la mr. Mureșan, întrebându-l de ce trage în bibliotecă. Mi-a răspuns că nu știa că e o bibliotecă acolo. „Nu e Securitatea?” I-am explicat că Securitatea este alături – ce-i drept, clădirile semănau pe latura lor dinspre CC. Atunci a început să strige în căști, cerând oprirea focului, dar n-a fost ascultat. Nu mi-a mai rămas decât soluția să merg din tanc în tanc, încercând să vorbesc cu servanții. Unul dintre ei aproape mi-a dat cu cizma peste mână și mi-a spus că nu stau eu noaptea pe tanc și că „Decât să plângă mama, mai bine să plângă mă-sa”, adică a teroristului care s-ar putea afla în clădire. Că ei trag în casele din jur ca să fie liniște, ca să se asigure că n-o să tragă nimeni în ei – cu alte cuvinte, un tir preventiv. A fost imposibil

Detaliile unei frumuseți pe care focul nu a putut s-o înfrângă decât temporar

să-i conving că nu este acolo nici un terorist și focul a continuat. Personaje care nu mai trebuie amintite erau pe tancuri și strigau „Acolo da!...Acolo nu!”, în vreme ce reflectoarele indicau și ele unde să se tragă. I-am propus mr. Mureșan să-mi dea o grupă de soldați cu care să intru în casă, să le demonstrez că nu e nimic periculos acolo. Acum

mă bucur că m-a refuzat, după ce am aflat de la martori credibili că ar fi existat simulatoare de foc de armă care „chemau” tirul din exterior...

Biblioteca a continuat să ardă până duminică. Acasă, am continuat să sun la pompieri, care îmi răspundeau invariabil: „Cum se oprește focul, cum venim!” Focul lovise din toate părțile...

„Dacă intrați, tragem în dv.!”

– Ce-ați făcut a doua zi?

– M-am întors aici în dimineața de 24 și am încercat să intru, dar soldații mi-au spus: „Dacă intrați, tragem în dv. Avem ordin să tragem în tot ce mișcă înăuntru!” Alături, clădirea Securității continua să fie neatinsă, cu ferestrele deschise și cu perdelele crem fluturând în curent... Am reușit să intru în casă prin strada Rosetti.

– Au existat victime printre angajați?

– Printr-un miracol, nu! În dimineața aceea, existau încă zone incendiate și vreo 10-15 angajați ai bibliotecii am intrat în casă. Am folosit toate gurile de apă disponibile, încercând să mai salvăm ceva. Eram în pod în clipa în care, printr-o gaură larg deschisă în zid de un obuz, a început să se tragă în noi de vizavi, din palat. Cine, de ce? – nu știu. Am scăpat toți ca prin minune. Până seara, lucrurile s-au liniștit în sfârșit, dar era liniștea de după dezastru. Tot ce fusese frumos și valoros, mândria noastră, dispăruse în flăcări.

– Vi s-au prezentat vreodată rezultatele anchetei?

– Au existat, cum bine știți, două Comisii parlamentare. Niciuna nu și-a dus până la capăt misiunea, în sensul publicării numelor vinovaților și descrierii evenimentelor într-o manieră convingătoare. Am observat atunci că se ocolea subiectul BCU – nimeni din bibliotecă nu era invitat la comisie, ca și când cineva ar fi vrut ca această temă să fie ocolită, așa că am cerut să fiu invitat. Le-am spus ce vă spun și dv., s-a luat act și atât.

Un veac de nesigurătate

La 3 mai 1891, Regele Carol I îi scria sfetnicului său, Lascăr Catargiu, despre intenția de a înființa o fundație universitară în beneficiul studenților bucureșteni și nu numai, pornind de la constatarea că în România nu exista încă o bibliotecă națională: „Facem dănie de pe acum Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii Publice o casă ce se va clădi pe cheltuiala Noastră, de pe planurile aci alăturate, pe un loc așezat în fața Palatului Nostru”. Totodată, regele institua „o rentă română 5%” pentru lucrările care aveau să urmeze planul arhitectului francez Paul Gottreau, același care proiectase Casa de Depuneri (CEC). De notat că toate donațiile care au urmat, din partea unor instituții sau persoane, au fost de asemenea sub formă de rente. La 14 martie 1895, odată cu aniversarea a 25 de ani de domnie a lui Carol I, Fundația Universitară era inaugurată în prezența Casei Regale, a guvernului și a numeroase personalități culturale. Biblioteca avea atunci 3.400 de volume, 48 de locuri de lectură și putea servi o sută de cititori pe zi. Mobilierul din sălile de lectură era executat după modelul Bibliotecii Imperiale din Berlin, restul mobilierului era realizat la Londra, vitraliile au fost dăruite de Regele Carol I, iar copile frescelor din Biserica episcopală Curtea de Argeș au fost donate de restauratorul

francez Lecomte de Nouy, stabilit în România.

Numărul volumelor a crescut la 7.264 în 1899, 20.000 în 1905 și 400.000 în 1960. Așa cum relatează Al. Tzigara-Samurcaș în monografia sa monografie din 1933, în primii 35 de ani de existență Fundația avusese peste două milioane de cititori.

La inaugurare, biblioteca acoperea 660 mp, iar la parter, conform indicațiilor lui Carol I, funcționau magazine, chiria spațiilor intrând în beneficiul Fundației. Primul director a fost G. Dem Teodorescu, iar primul bibliotecar – G. Rădulescu-Motru, în vreme ce rector al Universității bucureștene era Titu Maiorescu.

Extinderea clădirii s-a realizat în 1914 (amfiteatru de 500 de locuri, sală de cataloage, patru săli de lectură, depozite). În același an, Fundația a introdus în România clasificarea zecimală universală (codul CZU), folosită și azi.

Conform minuțioaselor evidențe ale lui Tzigara-Samurcaș, la 31 decembrie 1931 averea Fundației era de 6.894.300 de lei în acțiuni, rente, înscriri etc., plus 1.413.216 lei în numerar.

La 12 iulie 1948, Fundația devine Biblioteca Centrală Universitară „C.I. Parhon”, instituție publică, prin decret al Marii Adunări Naționale (care, evident, nu suporta nici trimerile la Casa Regală, nici instituțiile particulare).

Gesturi exemplare

– Dorința oamenilor din BCU rămâne și acum să se spună de ce s-a produs această tragedie și cine sunt vinovații, chiar dacă este vorba de morți. Dacă a fost vorba inițial de o eroare, de un exces de zel, de o nestăpânire, cine trebuia și putea să intervină ulterior, dar n-a intervenit? De la nivelul 5 sau 6 al fostului CC, unde era acel staff al revoluției, se vedea ce se întâmplă aici și nu îmi imaginez că aceia care vedeau puteau să nu spună nimic. Fie cineva a spus „E bine”, fie s-a constatat că nu e bine, dar nu s-a făcut nimic pentru a opri dezastrul. Rămâne o enigmă – dar, desigur, nu este singura enigmă legată de Decembrie 1989...

– Ce s-a salvat din colecția BCU?

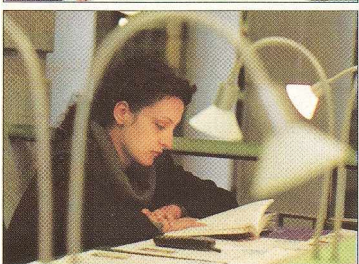
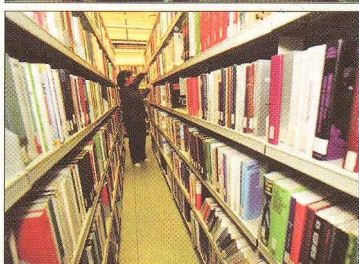
– Singura salvare a fost întâmplarea: focul n-a ajuns la subsol, care, deși impropriu unei conservări civilizate, era totuși folosit, din lipsă de spațiu. S-au salvat de asemenea colecțiile, puține, aflate într-o clădire administrativă, în curtea BCU, și cărți din zona Rosetti, unde focul a fost mai puțin intens. În plus, mai aveam un depozit în strada Transilvaniei, un depozit în clădirea Universității și un altul în șoseaua Rândurii. În total, din cele un milion de volume ale BCU s-au salvat jumătate, dar, din nefericire, nu cele mai valoroase, pe care le păstram în sediul central, unde erau cele mai bune condiții de conservare.

– Ce s-a pierdut?

– S-au pierdut valori de toate categoriile: 99% dintre manuscrise, inclusiv unele străine, documente provenite din cancelariile europene, cărți rare, incunabule, ediții bibliofile, unicate chiar, pe care le păstram cu titlu de glorie...

– În ce măsură ați putut reface colecția?

– Într-o măsură impresionantă, grație donațiilor, dar fără a putea înlocui manuscrisele, unicatele, cărțile cu semnătura unor proprietari precum Constantin Brâncoveanu, Mihai Eminescu, Nicolae Iorga, Titu Maiorescu... Acum, BCU are o colecție mult mai mare din punct de vedere numeric, informațional, dar nu și cultural.

– Cum se vedea, în decembrie 1989, perspectiva reconstrucției?

– Am asistat atunci, chiar în această piață, la declarații patetice. Cineva spunea că a fost rănit sufletul țării – ceea ce era frumos spus – și că în șase luni biblioteca va fi refăcută... Probabil că în mințile unora totul părea posibil, dacă nu cumva era un ecou al frazelor dinainte, cu depășirea planului cincinal. Trebuie să recunosc că și eu credeam că nu va dura mai mult de 3-4 ani. Iată, sunt 12 ani și n-am terminat...

– Cine și cum v-a ajutat?

– Manifestările de sprijin au fost impresionante. În Aula salvată ca prin minune (fiind în centrul clădirii, obuzele nu au ajuns până aici), la 30 aprilie 1990 a fost prezent întreg Guvernul, cu prilejul vizitei directorului general UNESCO, dl Federico Mayor, au fost aici multe personalități odată cu vizita lordului Jenkins sau a donației făcute de Fundația Hachette, am avut mărturie ale solidarității universitare, au răspuns într-o manieră tulburătoare populația Capitalei, intelectualii, instituțiile culturale. Mii de oameni au adus cărți pe care le socoteau valoroase, copiii ne-au donat manuale și cărți de povești despre care credeau că ne sunt de folos. Am înțeles atunci că românii sunt sensibili la tezaurul lor cultural și că o bibliotecă, deși pare izolată, dedicată unui număr restrâns de utilizatori, este totuși în sufletul tuturor.

– Cum v-ați descurcat cu depozitarea donațiilor?

– Am folosit „clădirile de refugiu”. Între gesturile deosebite trebuie menționat cel al Institutului de Construcții, care ne-a oferit localul din Plevnei 59, ideal pentru noi: cu un singur nivel și spații foarte generoase. Gesturi frumoase au făcut Biblioteca Națională, cea a Academiei, cele universitare, care ne-au oferit și valori de patrimoniu, știind ce-am pierdut. Am primit donații din toate spațiile culturale ale lumii, încurajate de apelul făcut de dl Mayor. Chiar în 1990 a sosit cea mai mare donație în cărți, 800.000 de volume din Marea Britanie, aduse de lordul Jenkins. N-am putut reține ca valoroase decât 10%, dar restul le-am oferit altor instituții, pentru ca generozitatea donatorilor să nu se risipească. A fost un efort uriaș de primire, depozitare, selecție și reoferire! Donația Hachette (100.000 de exemplare) a fost

A fost odată...

În decembrie 1989, în sediul central al BCU se aflau un milion de volume, periodice și manuscrise, dintre care mai mult de jumătate au fost distruse. Au pierit atunci în flăcări cinci ediții din secolul XV, 166 din secolul XVI (Aristotel, Cicero, Diogene, Erasmus, Euclid, Herodot, Homer, Seneca, Virgiliu), 435 din secolul XVII (Boccaccio, Cervantes, Cicero, Descartes, Plaut, Plutarh, Tacit, Torquato Tasso, Xenofon), 131 din secolul XVII, 80 din secolul XVIII, 46 din secolul XIX. Pierdute sunt manuscrisele existente în BCU la ora dezastrului: Mihai Eminescu, Mircea Eliade, George Enescu... Pierdută este **Pravila de la Govora**, din 1640, și **Biblia venețiană** în trei volume din 1542, **Cartea românească de învățătură din 1643** și **Biblia de la București din 1688**, ca și un exemplar rar din **Divanul lui Dimitrie Cantemir (1698)**.

însoțită de ministrul francofoniei, Alain Decaux, cu Trenul Prieteniei au venit din Italia 30.000 de cărți pentru noi, dar și volume pentru alte biblioteci.

– Ați avut și donații în bani?

– Cea mai mare a fost cea a olandezilor. Un comitet de sprijin, impulsionat de prof. Sorin Alexandrescu, de la Universitatea din

Trei mii de români

Registrul donatorilor individuali cuprinde trei mii de nume. Oameni, români, care au adus una, două sau zeci de cărți, pentru a încerca să umple golul imens creat de demența din decembrie 1989. Caietul din 1990 este un registru hărțuit, cum s-o fi găsit atunci la repezeală, un caiet studentesc cu coperte cartonate. Registrul actual, în care sunt transcrise toate donațiile, este unul elegant, de format mare, cu numele Bibliotecii săpat auriu pe copertă. Viața revine la normal. În 29 decembrie 1989, Sanda Maria Ana, din Bd.Dinicu Golescu nr.23-25, a adus primele șase cărți. A doua zi, strungarul Nicolae Moise, din Bd.Republicii (azi Carol I) nr.160, a venit cu 28 de volume. A revenit în 3 ianuarie cu alte 29 de cărți. Contabili, ingineri, pensionari, studenți, electricieni, juriști, muncitori, profesori și nenumărați oameni care nu și-au specificat meseriile au venit, an după an, să aducă atât cât le-a stat în putință, ultimele patru sute de nume fiind înscrise în 2001.

Amsterdam, a strâns un milion de dolari. Le-am cerut totuși să nu ne trimită banii, ci să comandăm în contul lor, pe trei direcții principale: achiziționarea de carte nouă și periodice, echiparea modernă a bibliotecii și călătorii de studiu pentru angajați, care nu-și reprezentau o structură modernă decât din lecturi. Istoria donației olandeze n-a fost lipsită de sincope, căci banii au fost blocați după venirea minerilor la București... A trebuit să mă duc la Amsterdam să explic comitetului că nu avem de ce să fim pedepsiți noi pentru mineri...

„Primăria nu ne-a ajutat“

– A existat, în acești 11 ani, un moment în care ați crezut că o să cedați psihic?

– Au existat mai multe! În 1993, după ce aproape se terminaseră banii din exterior, am constatat că eram total descoperiți în privința finanțării interne. MEC a fost întotdeauna un minister sărac, nu era pregătit pentru o astfel de investiție. Atunci, după multe demersuri, salvarea a venit din partea premierului Nicolae Văcăroiu, lucru pentru care i-am rămas recunoscător și va fi unul dintre invitații de onoare la redeschidere. Guvernul a adoptat atunci două Hotărâri de finanțare directă, care au permis continuarea lucrărilor. Alte momente de cumpănă au fost legate de trecerea timpului. Din doi

în doi ani aveam mari întrebări dacă se va termina vreodată. Toate evaluările mele erau răsturnate. Ziariștii mă întrebau când vom fi gata, eu făceam o proiecție de bun simț și, la termenul respectiv, eram obligat să recunosc că am greșit. Iar acum, dacă „Fundatia“ va primi cele 75-80 de miliarde necesare, tehnic nu este posibil să fie gata în mai puțin de doi ani. Dar dacă nu-i primește?

– La inaugurare vor fi invitați, fără îndoială, președintele, primarul Capitalei...

– Președintele a fost recent în această casă și a plecat cu impresii admirabile. De altfel, tot timpul am avut un suport moral din partea dumnealui. Cu primarul mă mai gândesc... Sunt la a patra sau a cincea scrisoare prin care am solicitat Primăriei să rezolve unele probleme din această zonă culturală (Muzeul de Artă, Biblioteca, Ateneul): poluarea aerului și cea sonoră; iluminatul – am dat două miliarde pe instalație, dar nu o putem folosi, din cauza costului energiei, or eu cred că punerea în valoare a unui asemenea monument este și o problemă a municipalității; organizarea spațiilor publice, în care ba are loc o chermезă, ba se joacă volei pe nisip, ceea ce poate fi foarte frumos în altă parte, dar nu cred că se potrivește cu o zonă intens culturală. De asemenea, l-am invitat pe dl primar să ne

viziteze ca să ne înțeleagă și să ne spună opiniile dumnealui, fie și critice. Singurul răspuns a fost că, prin 2005, sub Piața Revoluției va exista un mare complex de magazine și parcuri, ceea ce va rezolva toate problemele...

– Înțeleg că după 12 ani de reconstrucție vă așteaptă cinci ani de săpături!

– Așa se pare. Dacă dl primar binevoiește să ne viziteze și să ne asculte, va fi binevenit la inaugurare. Dacă nu, ne mai gândim.

– Ce alte personalități vor fi prezente?

– În primul rând, dl Federico Mayor, căruia îi datorăm atât de mult. În perioada mandatului său, a venit de cinci ori la București și de fiecare dată BCU a fost primul loc vizitat, chiar direct de la aeroport. Apoi, firește, actuala conducere a UNESCO, oameni de cultură, factori politici...

– Cine va avea permisul nr.1?

– E o întrebare... Cred că unul dintre olimpicii intrați în Universitate. De altfel, dna ministru Ecaterina Andronescu mi-a cerut ca aceștia să aibă facilități speciale. Astfel, pe baza unei recomandări a șefului de catedră, cei care continuă și în facultate activitatea de cercetare vor avea acces la cabinetele individuale de studiu ale BCU.

text: Tudor Călin Zarojanu

foto: Octavian Tibăr și arhiva BCU

Proiectul

O bibliotecă este o clădire specială, pentru că adună la un loc spații și funcțiuni de o mare diversitate: săli de lectură, spații publice, depozite de carte, administrație.

La acest lucru se adaugă, pentru „Fundatia“, faptul că este un monument de arhitectură și are detalii artistice de mare valoare.

Proiectantul a fost Princer, fosta firmă de proiectare a Ministerului Educației, specializată în clădiri de învățământ și culturale.

Construcția

Noua BCU are trei corpuri de clădire: „Dacia“ a fost reconstruită de firma Construcții-Restaurări din Trustul Carpați, „Fundatia“ a fost refăcută de Aedificia Carpați, iar „Boema“ a fost ridicată de un holding format din Centrala Construcții Căi Ferate (CCCCF) și Trustul Aro.

Date tehnice

Suprafața desfășurată a BCU însumează 27.000 mp, fiind cea mai mare bibliotecă universitară din România și una dintre cele mai mari din lume.

Centrala tehnică este un Chappé de ultimă oră, automat. Echipamentele contra incendiilor („funia în casa spânzuratului“) sunt marca Cerberus, iar sistemul informatic integrat Vubis urmează să fie extins la toate filialele.

Față de 1989, suprafața totală a sălilor de lectură a crescut de la 467 mp la 1.640 mp, depozitele – de la 1.444 mp la 6.931 mp, numărul locurilor de lectură – de la 110 la 470, capacitatea de depozitare – de la 300.000 de volume la 1 milion, spațiile de expoziție de carte – de la 80 mp la 443 mp.

Proiectul a pornit nu doar de la ideea de refacere, ci și de la aceea de extindere. S-a lucrat în paralel la proiect și la (re)construcție. Dezavantajul a fost că nu s-au cunoscut de la început soluțiile de detaliu. Avantajul a constat în posibilitatea de a prelua din mers cele mai noi soluții arhitecturale și tehnice. În final, s-au integrat soluții originale cu unele consacrate, astfel încât arhitecții străini s-au declarat entuziasmați de rezultat.

Noua legislație românească pedepsește

DISCRIMINĂRILE LA LOCUL DE MUNCĂ

- Șeful tău îți face avansuri?
- Ai salariul mai mic decât un coleg care abia s-a angajat pe același post?
- Domnul de la biroul alăturat ți-a „suflat” delegația în străinătate, fiindcă o conduce acasă pe „șefa”?
- Un patron nu te-a angajat, pentru că ai 27 de ani și obligații de familie?
- Ai picat un examen, fiindcă i-ai refuzat domnului profesor invitația la o cafea?

Sunt întâmplări pe care le trăiesc multe românce într-o societate în tranziție. Sunt cazuri tipice de discriminare pe criterii de sex, petrecute la locul de muncă și în instituții de învățământ. În curând, instanțele românești vor fi pregătite să le judece.

În România, ca în mai toate țările din zonă, tradițiile i-au făcut pe oameni să accepte un fel de supremație a bărbatului. El are ultimul cuvânt în familie, tot el aduce banii cei mai mulți, fiind considerat „stâlpul casei”. Rolul femeii este și el foarte bine stabilit. Ea are grijă de gospodărie, crește copiii și își găsește un serviciu prost plătit, dar care să-i permită să se ocupe de casă.

În anii '70, lumea a constatat că femeile sunt, în general, mai sărace decât bărbații; ele nu au suficiente mijloace economice pentru a trăi corespunzător, nu ocupă o poziție comparabilă cu bărbații în anturajele politice sau economice. Dacă în țările civilizate situația s-a egalizat în

ultimii 10-15 ani, spațiul est-european mai are mult de lucru. În Polonia încă nu există o lege dedicată. Ungaria o are, dar mai restrânsă, în Bulgaria este în curs de adoptare, iar în Moldova legea nu este elaborată nici măcar sub formă de proiect.

În cazul României, o lege a egalității de șanse între femei și bărbați este o solicitare expresă a Consiliului Europei. Proiectul a fost aprobat deja în Guvern și Senat și se află, acum, la Camera Deputaților.

Au existat voci care, înainte de elaborare, au cerut dovezi certe privind necesitatea ei. Mai exact, se așteptau ca discriminarea să fie măsurată în indicatori preciși. Un lucru imposibil

de realizat, dat fiind faptul că este vorba despre un fenomen subtil. Discriminarea nu poate să fie observată decât din cazuri concrete.

Între copil și serviciu

Gianina P. din București a fost concediată de la o companie româno-franceză de panificație, care își deschisese de curând o filială în România. După aproape doi ani de la înființare, firma și-a restrâns activitatea. Evenimentul nefericit a coincis cu a șaptea lună de sarcină a Gianinei, care mai avea două săptămâni până să intre în concediu prenatal. Patronul a trecut-o fără să clipească pe lista disponibilizaților, în ciuda rugămintelor ei. Viitoarea mamă a intrat în

Echipa care a elaborat Legea egalității de șanse

somaj, pierzându-și dreptul legal la cei doi ani de concediu postnatal, pentru îngrijirea copilului. Gianina a fost lăsată fără serviciu exact atunci când avea mai mare nevoie de bani și de siguranță pentru îngrijirea copilului.

Conform noii legislații, un asemenea caz va avea, în anul 2001, prioritate clară la judecare într-o instanță specializată pe probleme de muncă. De asemenea, un patron nu va avea dreptul să concedieze o angajată pentru simplul motiv că este însărcinată, mai ales că, în perioada de concediu de maternitate, salariul respectivei angajate este plătit de către stat, din bugetul de asigurări sociale.

Există patroni care înțeleg că, în viața unei familii, nașterea unui copil este un moment delicat din punct de vedere financiar și, cu puțin înainte ca mama să intre în concediu prenatal, chiar îi măresc acesteia salariul.

Astfel, după naștere, femeia are un venit mai mare, plătit de stat, iar angajatorul nu pierde nimic.

Virginia C., o ieșeană de 25 de ani, a absolvit Facultatea de Geografie la București. A rămas însărcinată la scurt timp după aceea. Nu și-a găsit nici un post pe specialitatea ei și a decis să-și caute loc de muncă într-un alt domeniu. Știa două limbi străine, lucra bine pe calculator, așa că s-a gândit să devină secretară. Era la un pas să o facă, dacă, în timpul interviului, patronul respectiv n-ar fi ghicit, printre cutele rochiei, un început de sarcină. Virginia nu s-a lăsat descurajată și s-a prezentat la un al doilea interviu. De această dată s-a îmbrăcat, însă, cu ceva mult mai lejer și postul a fost al ei. Nu pentru mult timp, însă. În timpul lunii de probă, o colegă a observat semnele specifice unei sarcini. Virginia nu numai că a rămas fără loc de muncă, dar a fost și muștrată de șeful care o angajase cu câteva zile în urmă. Potrivit noii legislații, o femeie nu este obligată să-și anunțe patronul, la

angajare, dacă este sau nu însărcinată sau dacă vrea să facă un copil în următorii doi ani – o întrebare care li se pune frecvent femeilor, când solicită un post. De asemenea, unei femei nu i se poate refuza, pentru acest motiv, dreptul la muncă.

Tânără avocată Irina V. a avut altă surpriză. Un prieten de familie a recomandat-o, pentru angajare, firmei de avocatură care îi acorda consultanță. Lucrurile promiteau să decurgă bine. Irina a semnat contractul de muncă și s-a apucat de treabă. Pentru că era începătoare, șeful a luat-o sub aripa lui ocrotitoare. Fericită că are ocazia să „învețe meserie”, Irina nu a ezitat să îi ceară sfatul, de câte ori avea o nelămurire. Colaborarea a mers bine, până într-o după-amiază când tânără a rămas la serviciu peste program, ca să termine o lucrare destul de complicată. Șeful a surprins-o lucrând și a apreciat hărnicia proaspetei sale colaboratoare.

Prima îmbrățișare i s-a părut Irinei una părintească, însă mâna a început să se apropie de decolteu, până a coborât periculos de departe, oprindu-se... în susțin. Irina a fost atât de șocată, că n-a avut nici o reacție. Lucru pe care șeful l-a interpretat ca pe un semn bun. Tentativa de a o săruta a eșuat, pentru că tânără l-a respins imediat. A doua zi, nu s-a mai dus la serviciu. A sunat-o pe secretară, cu care se împrietenise, și i-a povestit totul. Irina a reușit cu greu să-și recupereze cartea de muncă, unde scrie că a fost concediată pe motive de indisciplină. Mai exact, cartea de muncă i s-a închis cu celebra „literă i”, care, înainte de '89, însemna o adevărată dramă. Deși este avocată, Irina nu poate să conteste în instanță această încadrare fiindcă, într-adevăr, nu și-a îndeplinit sarcinile de serviciu...

Legea egalității de șanse are prevederi speciale cu privire la hărțuirea sexuală și la atacul la personalitate – două motive absolut suficiente

pentru declanșarea unui proces civil. După ce am văzut cum stau lucrurile în ceea ce privește angajarea la o firmă obișnuită, de dimensiuni medii, am abordat și „vânătorii de inteligență” din România. Business Intelligence Agency este una dintre societățile care dețin o bază de date cu persoane bine instruite, aflate în căutarea unui loc de muncă. De regulă, firmele care apelează la astfel de servicii, pentru a găsi candidatul potrivit unui anumit post, sunt companii internaționale, care doresc să economisească timp și resurse.

Dna Claudia Năstase, Client Service Director, consideră că, la nivelul „top management” – obiectul de activitate al agenției – nu există discriminări între sexe: „Firmele care ne solicită nu au rezerve față de femei, atunci când candidatul corespunde cerințelor generale ale postului. Există foarte puține excepții, când este vorba despre poziții care necesită călătorii foarte dese și de lungă durată. Nu este, însă, o discriminare, fiindcă, de multe ori, chiar femeile precizează că nu sunt disponibile pentru asemenea călătorii.” Claudia Năstase găsește normală această situație. Business Intelligence Agency este „omul de legătură” între potențiali angajați și companiile solicitante, iar posturile de interes definesc clar caracteristicile candidaților: oameni maturi, peste 27-28 de ani, cu experiență relevantă pe pozițiile respective.

Nici în familie nu există întotdeauna o relație de egalitate între femei și bărbați. De multe ori, bărbatul se ocupă exclusiv de partea financiară, în timp ce femeia crește copiii și are grijă de casă.

Psihologul Liliana Crăciun, specializată pe probleme de familie și relații de cuplu, este de părere că, la acest nivel, egalitatea depinde foarte mult de nivelul de educație al soților. „În familiile sărace, femeile nu prea au alte preocupări, în afară de acelea legate de casă. Recent, am avut un caz relevant pentru acest tip de cuplu. Tânără soție – unul dintre cei mai buni absolvenți ai unui liceu tehnic – îmi spunea că soțul îi interzice pur și simplu să lucreze, considerând că este treaba lui să aducă bani în casă. Ea, în schimb, dorea să aibă propriile venituri, poate chiar să își continue studiile. Atitudinea soțului a creat o puternică tensiune în familie. După ce am discutat și cu el, am înțeles de unde provine refuzul său atât de ferm: domnul terminase o școală profesională și se temea că o soție prea educată i-ar putea submina autoritatea. Un alt caz este al unei familii aflate în conflict, din cauză că soțul câștiga mai puțin decât soția. Bărbatul avea un program mai lejer și, cu toate acestea, refuza să o ajute în treburile gospodărești, pe motiv că spălatul vaselor este treaba femeii. Situația a devenit, la un moment dat, dramatică, pentru că soțul a început să fie violent – verbal și fizic – în timp ce soția nu mai știa cum să se împartă între serviciu, copii și noile probleme pe care i le crea partenerul.”

Atunci când constăți că la locul de muncă ești discriminat pe criterii de sex, ca să repari nedreptatea care ți s-a făcut, pașii sunt

următorii: în prima etapă, te adresezi sindicatului sau, dacă nu există, reprezentantului salariaților. Dacă problema nu se rezolvă, atunci cetățeanul are dreptul, dar și obligația, de a solicita să fie repus în drepturi pe calea justiției. El se va adresa unei instanțe civile, care se cheamă complet de judecată pentru litigii de muncă. Acolo face o plângere, scutită de taxă de timbru. Angajatul are posibilitatea de a fi asistat de către un avocat al sindicatului sau, dacă nu există așa ceva, de o organizație neguvernamentală care are în atribuții apărarea drepturilor omului. Această ultimă prevedere este cuprinsă și în Ordonanța din 2000, privind combaterea tuturor formelor de discriminare.

Ce poate decide instanța? Că fapta angajatorului a fost de o asemenea gravitate, încât necesită o amendă. De asemenea, instanța poate să decidă acordarea unor despăgubiri, direct proporționale cu valoarea daunei. Tot instanța poate decide și reintegrarea sau repunerea în post, dacă angajatul a fost dat afară. Această acțiune în instanță nu presupune costuri din partea reclamantului. În ceea ce privește termenele, aceste tribunale au obligația să soluționeze cât mai repede aceste litigii.

Pe de altă parte, angajatorul este obligat să îl informeze pe angajat cu privire la drepturile lui, prevăzute în contractul de muncă. După apariția **Legii egalității de șanse**, angajatorul trebuie să afișeze la loc vizibil textul, precum și măsurile care se iau în firma respectivă împotriva încălcării demnității persoanei la locul de muncă, respectiv împotriva hărțuirii sexuale.

text **Ema Cătălin**

foto **Octavian Tibăr și M. Felix**

Fragmente de statistică

□ **Codul Familiei prevede că vârsta minimă de căsătorie pentru femei este de 16 ani (15 ani, cu avizul medicului), iar pentru bărbați este de 18 ani. Femeile care se mărită la asemenea vârste au mari șanse să renunțe la școală și la o posibilă carieră. De asemenea, nenumăratele obligații casnice le pot afecta starea de sănătate.**

□ **În grupa conducătorilor și funcționarilor superiori din administrația publică și unitățile economico-sociale, numărul femeilor era, în 1997, de două ori mai mic decât cel al bărbaților. În 1999, numărul femeilor era de trei ori mai mic.**

□ **Femeile pensionare au venituri mult mai mici decât bărbații de aceeași vârstă. Pentru că s-au pensionat mai devreme, ele au pierdut câțiva ani de muncă, și exact pe aceia cu salariul cel mai mare. În majoritatea țărilor europene, vârsta de pensionare este egală pentru femei și bărbați.**

□ **Peste 75% dintre persoanele analfabete sunt femei!**

□ **Mortalitatea maternă este, în România, de 5 ori mai mare decât media europeană! Riscul mare de sarcină și naștere este provocat de scăderea nivelului de trai, de șomaj**

și de inaccesibilitatea serviciilor medicale, ceea ce pune în pericol sănătatea femeii.

□ **Femeile reprezintă 5,3% în cadrul forului legislativ, două dintre ele fiind și președinți ai unor comisii parlamentare. În Guvern există două femei ministru. La alegerile locale din 1996, femeile au obținut 2,7% din posturile de primar, 6,1% dintre cele de consilier (mai ales în mediul rural) și 5,5% de consilieri la nivel județean. La alegerile locale din 2000, din totalul primarilor aleși (2.955), 3,41% au fost femei (101).**

□ **Cifrele oficiale arată că balanța dintre șomerii femei și bărbați s-ar fi echilibrat în ultimii ani. Numărul șomerilor nu cuprinde, însă, și persoanele casnice. Or, acestea sunt în majoritate femei.**

□ **În timp ce 20% dintre persoanele din categoria „patron” sunt femei, tot femeile reprezintă 70% dintre persoanele care desfășoară munca de lucrător familial neremunerat.**

□ **În toate țările membre UE este acceptată discriminarea pozitivă. Aceasta înseamnă că, atunci când un post este solicitat de o femeie și de un bărbat cu aceeași pregătire, prioritate la angajare are femeia.**

Lista asociațiilor menționate în „Pagini aurii”, te poate lămurii asupra preocupărilor feminine extrafamiliale.

Femeile pot spera

Adoptând un model importat din Occident, românii au început la rândul lor să se adune în grupări din ce în ce mai diverse. Asociațiile în care sunt implicate numai femei au, în unele cazuri, denumiri ușor amuzante: Asociația Femeilor cu Probleme Deosebite, Asociația Femeilor Optimiste, Institutul femeilor, Cercul Doamnelor, toate reunite sub aripa ocrotitoare a uneia singure – Asociația Femeilor pentru Activități Pozitive.

Orice femeie care se simte, la un moment dat, singură în fața copleșitoarelor probleme ale vieții de familie, de serviciu sau de orice altă natură, se poate duce cu încredere la o discuție cu membrele acestor asociații. Întâlnirile au loc în fiecare marți, de la orele 16.00. Toate

femeile care ajung aici, se pot „revolta” nestingherite în fața nedreptăților sortii, ale bărbaților, ale șefilor etc. și tot aici pot găsi un umăr pe care să plângă și chiar o mână de ajutor. Dar, cel mai sigur, aici vor găsi înțelegere și vor afla că și alte femei au aceleași probleme la care nu găsesc singure soluții. Este reprezentativ felul în care Lucreția Nițu, președinta Asociației Femeilor Optimiste (care a ajuns, în prezent la un număr semnificativ de membre – 670), a explicat titulatura organizației pe care o conduce: „Am ales acest nume pentru că a fi optimist înseamnă a spera. Și femeile pot spera...”.

text **Tatiana Dabija**

CONCURS

International Computer School

Centru de pregătire și calificare profesională

Înscului: 252.29.22; 252.34.27

Unirii: 311.09.52; 311.09.53

Drumul Taberei: 413.80.67

Sala Palatului: 312.55.08

Premii:

CURSURI ÎN VALOARE DE

3.300.000 lei

Contabilitate • Informatică • Engleză

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Trei câștigători vor fi desemnați prin tragere la sorți.
Taloanele necâștigătoare beneficiază de o reducere de 10%

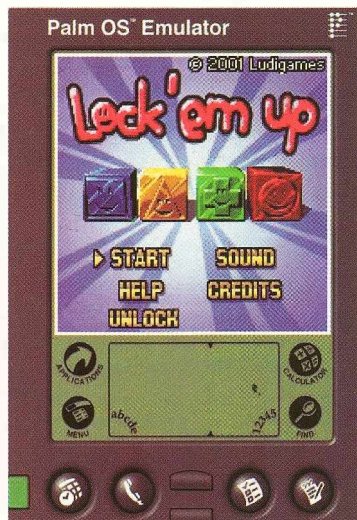
Data limită de trimitere a scrisorilor
dumneavoastră este **5 decembrie**, data poștei.

Concurs sponsorizat de
INTERNATIONAL COMPUTER SCHOOL

În urma atacului terorist asupra Americii, au fost mobilizate forțe importante care să lucreze la variante de apărare și de prevenire a unor eventuale recidive. După ce scenariștilor de la Hollywood li s-a cerut să imagineze cele mai neașteptate variante de atac, a venit rândul producătorilor de jocuri pentru calculator să conceapă variante foarte sofisticate pentru jocurile de strategie. Popularul joc „Rambo Six”, produs de firma Ubi Soft, va fi dezvoltat pentru a fi folosit la antrenamentele trupelor speciale și forțelor care trebuie să riposteze imediat în cazul unor noi atacuri.

Piața românească a jocurilor pentru calculator, O piraterie aproape perfectă

De câțiva ani,
Ubi Soft are o filială
și în România.
Compania-mamă a înființat
aici și o
societate care produce
jocuri pentru telefoane
mobile și PDA-uri.
Ludi Games este cea mai
mare aripă de producție
a companiei amintite
și singura din Europa
Centrală și de Est.

Ubi Soft a lansat câteva jocuri pentru PC și la noi pe piață, dar produsele Ludi Games sunt cvasinecunoscute românilor. Din cauza prețurilor mari, în România sunt foarte puțini utilizatori de PDA. (Personal Digital Assistant: un PC în format de agendă, cu un procesor de text, un program de calcul, un browser de net și un soft de fax; permite o bună stocare de date). Pentru aplicațiile wap, Ludi Games a avut mai multe discuții cu operatorii de telefonie mobilă, cărora bugetele nu le-au permis, însă, contractarea unor jocuri adaptate la necesitățile autohtone. De altfel, în ceea ce privește tehnologia wap, vârful de val – la nivel mondial – a trecut deja, iar rezultatele nu s-au ridicat la nivelul așteptărilor.

Comenzi pe Internet

De curând a avut loc lansarea primului joc pentru Palm realizat în România: **Lock' Em Up**, un joc de logică. Titlurile care vor mai fi lansate sunt: **Chess Master**, **Rambo Six** și **Indepth** – trei versiuni de PALM și **Mars** – o versiune de POCKET PC. Ele vor fi disponibile la sfârșitul lunii noiembrie, pe Internet. Cel mai scump titlu va fi, probabil, Chess Master, un joc de șah de mare succes.

Piață: Europa de Vest

De ce și unde se vând jocurile produse de cele două firme ne-a explicat Andrei Lopată, manager executiv: „Nu vindem în România pentru că, în ceea ce privește jocurile video, piața este, în proporție de 95%, pirată, evident cu prețuri foarte mici, iar puterea de cumpărare a potențialului nostru public este scăzută. Așadar, piața noastră de desfacere o reprezintă, în principal, acele țări unde firma-mamă are filiale, respectiv Franța, Danemarca, Germania și Marea Britanie. Aplicațiile wap sunt prea scumpe chiar și pentru marii operatori de telefonie mobilă din România, așadar ultima șansă o reprezintă produsele noastre pentru PDA. Însă în perspectivă, fiindcă nu știu câți din actualii utilizatori le-ar cumpăra acum. La un moment dat, ca și în cazul PC-urilor, prețurile vor deveni mult mai accesibile. Atunci ne vom putea gândi la România ca la o potențială piață de desfacere.”

Infested Grounds

Este un joc nou pentru Pocket PC – un pionier în domeniu – care apare pe piața zilele acestea. Infested Grounds este un 1st person shooter și se înscrie pe coordonatele specifice: un engine puternic, bazat pe voxeli, în cazul de față, o grafică deosebită și o poveste simplă, dar captivantă, menită să rețină atenția jucătorului până la final. Jucătorul trebuie să intre în pielea personajului principal, un membru special al forțelor Guvernului Pământului, și să țină piept unor horde întregi de extraterestri, care au invadat una dintre planetele proaspăt colonizate. Cu un arsenal impunător de arme, de la clasică mitralieră de asalt, până la perfida pușcă cu lunetă, jucătorul parcurge 21 de niveluri, presărate cu peisaje cu look natural și temple cu iz păgân, până la jungle tehnologice. Putând fi rulat atât pe procesoare ARM, cât și pe MIPS, **Infested Grounds** promite jucătorilor ceva mai mult decât versiunea inițială a jocului. Hărți și misiuni noi se află deja în lucru și vor putea fi luate de pe Internet de către posesorii jocului.

O poveste a lui Tom Clancy

Rambo Six este cel mai cunoscut produs **Ubi Soft** din lume. O poveste în stilul clasic al lui Tom Clancy, în care o elită multinațională duce bătălii puternice împotriva terorismului internațional, în

cele mai reale condiții posibile. Scenariul este organizat în jurul mai multor misiuni, în care jucătorul trebuie să își facă un plan precis de atac al obiectivelor teroriste și să îl aplice cu fidelitate. Pe măsură ce misiunea avansează, jucătorul va descoperi conspirații sinistre, care pun în balanță soarta omenirii. Dacă jucătorul face o greșală, e dus. La fel ca în lumea reală, și în acest joc, orice glonț contează.

Pentru ca o misiune să se desfășoare bine, jucătorul trebuie să organizeze o echipă de luptă, cu indivizi aleși dintr-un grup de specialiști, și să planuiască operațiunea folosind un model tridimensional al ariei de acțiune.

Rambo Six poate fi jucat individual, cu o inteligență artificială care controlează trupele aliate și dușmane. Cu 20 de personaje și 12 misiuni diferite, amplasate în locații ale lumii reale, varietatea jocului este mult extinsă.

Dacă jucați Rambo Six, alegeți-vă cu grijă echipa și concepeți foarte atent planurile de luptă. Nu uitați: o singură împușcătură ucide și, dacă sunteți împușcați, jocul nu s-a terminat ... însă lumea da...

text Ema Cărlin

101 de ani de vrăjitorie

Imperturbabilă și vioaie ca un gușter, baba Maria pare ruptă din evul mediu vrăjitoresc. Leacurile ei: urina de fată mare dreasă pe cărămida fierbinte, cenușă de pisică arsă de vie (într-un butoi de tablă), inimă caldă de porumbel, înghițită întreagă, pe stomacul gol sunt astăzi recomandate de fiica sa, vrăjitoarea Ileana.

Sub vraja anilor, încă în putere ▲
Buletinul de identitate ronțait de vreme: născută la 18 septembrie 1900 ▼

Când ne-am nimerit noi în băutura vrăjitoarelor am dat nas în nas cu șeful rețelei locale RODIPET și conducătorul redacțional al cotidianului din Ialomița veniți la „tratament”. Asta spune multe despre „puterea” leacurilor recomandate de cele două femei și despre credibilitatea de care se bucură acestea. Le face baba Maria vrăji la pielea goală? Probabil că nu. De mai bine de douăzeci de ani frâiele magiei au fost preluate aproape integral de Ileana, fiica cea mai înzestrată dintre cei doisprezece copii ai bătrânei. Rolul babei Maria a rămas astăzi mai curând acela de a ajuta la prosperitatea afacerii prin prestigiu și consiliere. Dar mai face baba vrăji? Sunt tentat să cred că nu. Din partea copiilor, nepoților, ginerilor și nurilor care mișunau prin curte am primit asigurări că da. Dar de ce în pielea goală? De ce noaptea? Și de ce în zoaiele din fundul curții? Pentru că acesta este gustul diavolului căruia centenara magiciană îi cere favorurile. Din explicațiile pe care ni le-a oferit ea, am înțeles că relațiile cu necuratul cer o intimitate de tip erotic. Ea „se iubește” cu el și vrea să fie frumoasă pentru el. El are trei coarne (nu două, așa cum știam noi) și poate să apară și sub chipul mai familiar al unui șobolan. Dar are musai coada îmblănită. Uneori sunt mai mulți (diavoli) și trebuie să-și folosească întregul farmec personal pentru a le intra în grații. În anii tinereții Maria nu se temea să facă asta și în toiul iernii, cufundată până la brâu (zice ea) în scursorile înghețate ale părăului din spatele casei.

Crucifixul ca futac

Amintirile bătrânei, mai ales atunci când se referă la draci, sunt marcate de accente aproape cochete. Cu unul dintre ochi nu vede prea bine, motiv pentru care pare în permanentă cu gândul în altă parte. Și nu se poate concentra cursiv un timp foarte îndelungat asupra unor activități sau subiecte care în mod evident nu-i mai spun nimic. Din această pricină, câte unul din mulțimea de rude care se află în permanentă în preajma ei o trage de mânecă pentru a o aduce la obiectul interesului general și uneori se grăbesc să-i traducă sau să-i explice părerile. Când s-a referit la numărul de coarne ale Satanei a fost corectată de Americanu, fiul care asigură și calitatea de impresar al celor două femei. Asumarea funcției de impresar de către omul cu cea mai mare autoritate în familie dovedește cât de bine a fost înțeleasă importanța imaginii și caracterul de afaceri al acestei profesii. Ca să „corecteze” aspectul inocent al bătrâneții nepăsătoare și cam distrase și să facă verosimil portretul de vrăjitoare al bătrânei, aceștia i se pun în brațe o scoică mare cu gheare și un linguroi de lemn pentru magiun de câte ori imaginea profesiei este avută în vedere. La fel, și un crucifix de argint afumat, atârnat de gât, cu care cred că bătrâna nu ezită să-și curețe pipa. Pentru că fumează cu mare plăcere și foarte des. Fără aceste accesorii dictate de impresariat, Maria ar putea lesne să fie confundată cu o zăvragioaică foarte, foarte în vârstă și cât se poate de inocentă, ceea ce, la urma urmei, poate că și este.

A photograph of a polluted riverbank. In the foreground, there is a pile of dry reeds, twigs, and some plastic trash. A piece of purple patterned fabric is visible on the left. In the background, a calm river reflects the sky, with some houses and trees on the far bank.

Cea mai bătrână, cea mai urâtă și probabil cea mai interesantă vrăjitoare trăiește într-o mahala din Urziceni. Are 101 ani și face vrăji în pielea goală la miezul nopții, printre brusturii sufocați de gunoaiele din fundul curții și cu picioarele bătute în apa puturoasă a unui pâraiaș.

reportaj

MAGIE barbară

Repertoriul ei
de formule
de invocație
magică
și descântece
este extrem
de sumar și se
reduce adesea
la formule
neglijente
de chemare,
alungare
sau certare
a ibovnicului
Aghiută.

Grup de chivuțe dezlegând chichițele ghicitului

Brusture, salcie, blesteme...

Răul coboară din cap pe gură într-o gaură din pământ „ca un șarpe negru“

Câinii sensibili la blesteme

Pentru o femeie care și-a petrecut atâtea nopți (mai bine de optzeci de ani, după cum o laudă întreaga familie) stând pe vine în smârcurile smălțuite de mătasea broaștei, baba Maria se ține bine. Se sprijină la mers de un băț și preferă să stea așezată, dar e ușurică și repede se îndeamnă la drum.

Face semnul crucii peste cărțile de tarot cu muchia palmei (ca țărăncile peste mălaiul pentru mămăligă), cu crucifixul de la gât și cu linguroiul de lemn. Nu se concentrează. O face în dorul lelii. Obiectele strânse în jurul ei și care în mintea celor din „bransă“ sunt obiecte de cult (figurine de porțelan ciobite, gladiole de plastic, linguroaie, scoici, bucăți desprecheate de samovar) nu o prea inspiră. Cu totul altfel este Ileana, fiica ei, vrăjitoare *en titre*. Prezentă total. Când i-am cerut să ne arate și nouă cum face ea vrăji, a smuls repede două tufe de brusture și le-a îndesat în ceaunul de făcut săpun, a strigat la slugă (un vecin cu simbrie) să aducă două căldări de apă și după ce a dat foc la trei ciucălăi de porumb s-a apucat să blesteme pe deasupra lor. Nu era prea clar cui îi este adresat acest elan magic. Nici nu cred că avea prea mare importanță. Efectul a fost, însă, instantaneu. Cei trei sau patru câini, care moțăiau în bătătură, s-au ridicat scheunând și s-au strecurat prin gard, afară.

Sacrificii animale

Toate vrăjitoarele întâlnite de mine sunt încrezute, mincinoase, lacome de publicitate, inculte, tupeiste și dominatoare. N-am avut nici un moment impresia că Ileana ar reprezenta o excepție. Nu cred în vrăji și mai tot ceea ce fac aceste țigănci mi se pare un spectacol destinat firilor mai impresionabile. Ceea ce cred că o face remarcabilă pe Ileana, însă, este brutalitatea unora dintre ritualurile cu care se laudă. Leacul pentru „ipelepsie“, spre exemplu, pentru frică și pentru urât este următorul: „se ia pisica și i se suflă în gură, de trei ori, ca să iese duhu' rău, se udă cu benzină și se dă foc, într-un butoi de tablă. Pisica urlă și se zbate, se bușește de pereți, sare afară, da' îi pui capac la butoi, să nu poa' să sară. Se arde de nu mai rămâne nici oasele și cenușa care rămâne este

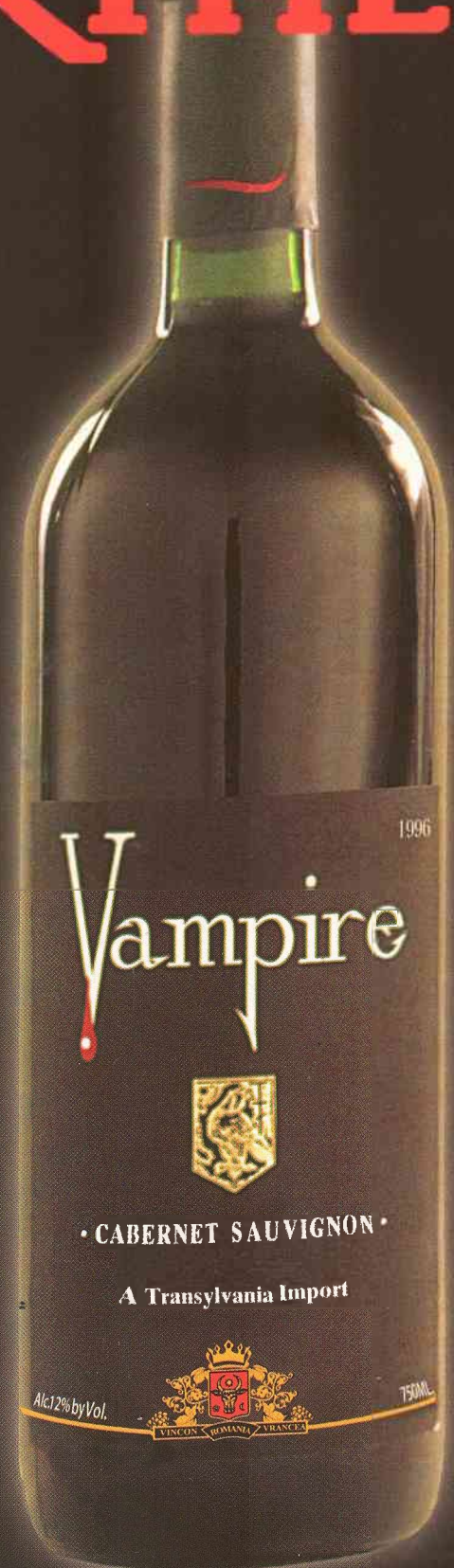
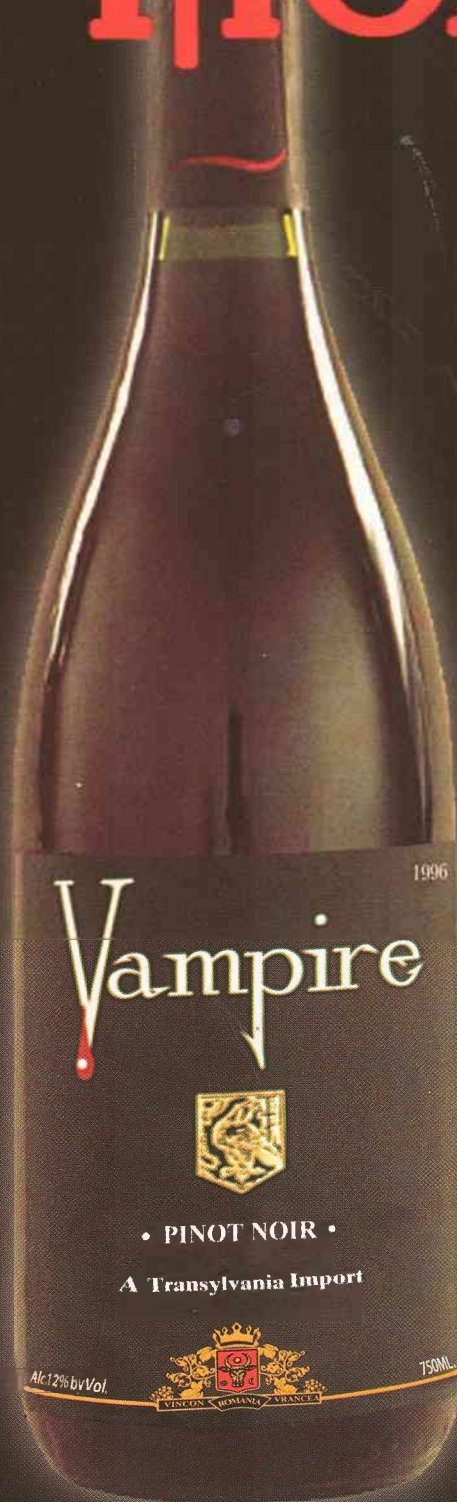
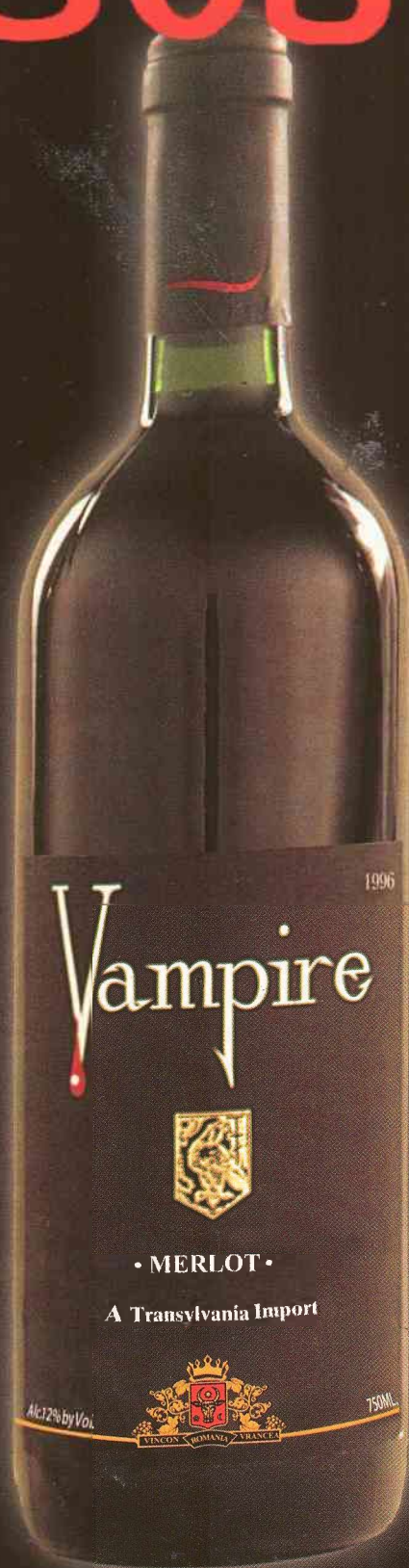
bună“. Pentru slăbiciune și „ipelepsie“ se spintecă un porumbel, i se smulge inima și i se dă („când încă să sbate“) bolnavului să o înghită. Un leac la fel de extravagant este pulberea din viermi uscați și pisați, viermi care au crescut pe cadavrul unui șarpe căreia i s-au smuls limba și dinții cu o batistă cununată la nouă biserici. Se dizolvă pulberea într-un pahar cu agheasmă și se bea pe nemânicate. Amestecul de rit barbar cu spoiala creștină este tipic pentru demonstrațiile vrăjitoarești. Rostul crucilor, iconițelor, al tămâiei și agheasmei este să destrame rezistența clienților la proximitatea sordidă a diavolului. Ideea este că elementele de rit creștin (semnul crucii, Tatăl nostru etc.) și obiectele de cult creștin sporesc onorabilitatea serviciilor și impactul lor. Majoritatea vrăjitoarelor pretind că sunt regine ale „magiei albe“. Adică fac vrăji numai de bine. Nu este cazul Ileanei sau al babei Maria. Ileana a recunoscut că „încălecă fusul“ și face să se înroșească de sânge farfuria deasupra căreia descântă cuțitul, ceea ce, după părerea mea, nu poate să fie de bine.

Această mărturisire care poate, din neglijență, să fie interpretată ca un exemplu de onestitate (facem și de rău, de ce nu), nu este altceva decât semnul redeșteptării gustului pentru coțcării (rele) și recăștigarea unui segment important de clientelă, căruia i se adresează Ileana. Abundența solicitărilor pentru aspectul de terapie al activității vrăjitoarești precum și cele pentru cel de divinație (ghicire) sau îmbunătățire a soartei (în dragoste sau afaceri) face loc intervenției magice în răfuilei.

Am plecat din curtea celor două vrăjitoare cu promisiunea de a reveni pentru a fi martori (cu aparate de fotografiat și de filmat) la ritualurile barbare (de spintecat și de pârjolit) cu următoarea ocazie în care clienții le vor solicita. Am plecat crezând sincer că asta nu se va întâmpla în realitate niciodată și că Ileana va „încăleca fusul“ numai în imaginația ei.

text **Marin Marian**foto **Octavian Tîbăr**

GUST MORTAL

VINCON VRANCEA
Tradiția unui vin bun !

De ceva vreme, Gabriel Cotabiță duce o existență solitară. „Printr-o adâncă gândire“ a renunțat la iubirile ocazionale. Și-a analizat comportamentul și a realizat greșelile majore pe care le-a făcut în privința relațiilor personale. Drept pentru care a considerat că este mai bine să fie singur decât să aibă alături pe cineva care nu-l înțelege. Nu i-a fost ușor. A trebuit să depășească panica de a se trezi fără nici un suflet lângă el. În exclusivitate, a acceptat să ne spună povestea singurătății lui.

Cotabiță cel Singur

Cu sinceritate maximă, Gabriel Cotabiță îmi spune că maturizarea lui s-a produs cu puțin timp în urmă. La înmormântarea tatălui său a văzut ce comedie sinistă este pregătirea trecerii pe celălalt tărâm. Nu este cinic ori sarcastic, dar nici departe. Asta l-a ajutat să-și analizeze foarte serios comportamentul. A avut surpriza să descopere că o serie întreagă de conjuncturi, începând cu perioada copilăriei și continuând cu tinerețea, l-au împins spre relațiile... de dragul relațiilor. Cu alte cuvinte, spre nevoia de a fi permanent alături de cineva. La aceasta a contribuit destul de mult faptul că

a fost singurul copil la părinți și că mama și bunica lui s-au ocupat exclusiv de el. „Am avut și o boală, în copilărie (Hepatita B), care a necesitat îngrijire, uneori exagerată. Întotdeauna era cineva lângă mine, indiferent că aveam sau nu nevoie de ceva, ceea ce a dus la o dependență de cineva.“ De la această dependență nu mai este decât un pas până la frica de singurătate, care, la rândul ei, generează panică. „Panica te împinge spre greșeli. Eu am făcut o greșală majoră: aceea de a încheia o relație cu o alta. Este vorba de căsătoria mea, căreia i-a urmat relația... legendară deja cu Simona

„Greșala mea?
Am încheiat o relație cu alta“

(n.r. – Apreutesei, fostă „elevă“ la Școala vedetelor). N-ar fi trebuit să fie așa. În momentul în care termini o legătură, din considerente obiective, nu poți construi altceva asemănător. Ar fi fost inteligent și rațional din partea mea ca, în momentul în care luam decizia finală a terminării căsniciei, să fi avut o existență solitară, din punct de vedere al locației, cel puțin. Nu trebuia să intru într-o perioadă de ascetism sau de izolare, dar era cazul să-mi dau seama că acea dependență de cineva este falsă și că pot avea grijă de mine.“ I-a fost greu atunci să se trezească într-o casă pustie, mai ales că perioada respectivă venea după 17 ani de căsnicie și 20 de ani de trai în comun cu fosta soție. Acum realizează că, de fapt, totul era o problemă de mobilizare. Iar acesta a venit după legătura cu Simona. A văzut că poate să-și spele și să-și calce singur. Să aibă grijă de el. „Îl șeam în oraș, iar prietenele, prietenii îmi spuneau: «Se vede că ești un bărbat singur». De ce?, întrebam eu. «După felul în care ți-ai călcat cămașa». Pentru că, știi cum e... îți calci numai gulerul, manșetele și, eventual, partea din față.“

text **Carla Mihăilă**

foto **Octavian Tibăr**

„Nici nu-ți poți imagina cât de mulți oameni sunt singuri, nefericiți și nu-și găsesc rezolvarea problemelor sentimentale. Și, toți sunt bolnavi de aceeași boală pe care am avut-o și eu cândva și de care, din fericire, se poate scăpa: incapacitatea de a se cunoaște.

Nu sunt adeptul rațiunii în sentimente, dar aceasta trebuie să fie ca o lumină de veghe.“ Tot atunci, s-a apropiat foarte mult de cele trei fiice ale lui (cea mare are 19 ani, cele mici 16).

S-a întrebat ce este mai rău: să-și petreacă momentele „sinusoidale“ singur,

încercându-se, sau în compania unei persoane care nu înțelege nimic. A ales prima variantă.

„Sunt singur, dar nu este o decizie. Este o situație de fapt.

Nu urmăresc să fiu singur. Se întâmplă acest lucru și m-am împăcat cu el. Nu sunt desemnat, dar nici nu mă aștept la lucruri majore, pentru că dacă nu te aștepți, nu poți fi dezamăgit.

N-aș putea să spun că în momentul ăsta caut. Cine caută, caută prost.“

Cătălin Ștefănescu
este realizatorul și
moderatorul
emisiunii
Garantat 100%,
de pe
TV România 1.
Capricorn,
absolvent de
Litere, obsedat de
film și de muzică,
mare admirator al
femeii care știe să
fie femeie,
celibatar convins
(deocamdată),
băutor de votcă
(puțină, dar bună).

LA CE DUMNEZEU
CREZI CĂ SE UITĂ
BĂRBAȚII?
LA MÂINI, LA SÂNI,
LA FUND,
LA PICIOARE.

NU
SUNT
UNUL
DINTRE
sportivii
amoroși
3

▼ **Ai vreo obsesie legată de băutură sau sex?**

Cătălin Ștefănescu: Nu. Sunt niște plăceri, importante, ce-i drept. Dacă ești obsedat de plăceri e rău, nu e în regulă. Plăcerea trebuie să vină natural, e o chestie care se gustă.

– **Tu nu ai nici o obsesie?**

– Ba da. Am tot soiul de obsesii. Toți avem.

– **Și care sunt obsesiile tale**

– La care să mă refer? La alea de-adevăratelea? Filmul mă obsedează pe mine. Filmul și muzica.

– **Dar cu privire la femei ai vreo obsesie?**

– Da. Pot să spun că nu este o obsesie, e un fix. Pentru mine este important ca femeia să fie cât mai conștientă că e femeie, să nu fie nici complexată, nici masculinizată. Asta nu înseamnă că trebuie să stea la cratiță și să tacă, nici că trebuie să facă altceva. Pur și simplu este important să fie bucuroasă că este femeie.

– **Ai întâlnit asemenea „specimene”?**

– Nu e un „specimen” foarte răspândit, dar de aia sunt oameni și oameni. Trebuie să-ți spun că nu fac parte din categoria celor care-și povestesc amorurile la prieteni. Nici măcar ce s-a întâmplat conjunctural în junețea mea, la școală. Nu fac clasamente și nu am liste din punctul acesta de vedere. Așa că nu o să pot să-ți spun câte am întâlnit. Și mai e ceva: după ce te despați de o femeie sau după ce o lași să se ducă, pentru că de multe ori așa e O.K., o bucată din tine rămâne la ea.

– **Dar niciodată nu se întâmplă ca o femeie să te lase să pleci?**

– Cum să nu, ba da... Numai că „specimenele” acestea sunt rare, și de cele mai multe ori povestea asta îi complexează pe unii dintre domni. Femeile nu sunt niciodată la fel. Nu pot să fac judecăți generale despre ele, nu-mi place absolut deloc acest lucru. Sunt unele comune, care sunt multe și sunt altele deosebite, care sunt puține. Așa este și la bărbați. Oamenii deosebiți sunt puțini.

– **Acum ai o relație?**

– Da, am o prietenă. Suntem împreună de patru ani și ceva, cinci ani...

– **Se întrevede o căsătorie?**

– Nu. Suntem prieteni, stăm împreună, n-am luat în calcul povestea asta.

– **De ce? Te sperie sau îți displace căsătoria? Ești adeptul celibatului?**

– Nu, dar n-am încredere în instituția matrimonială. Poate că e o problemă de vârstă, poate că fac parte din categoria celor care se maturizează greu. Sunt partizanul teoriei care spune că această instituție limitează și formează un set de convenții. Nu știu dacă voi fi convins și peste câțiva vreme de acest lucru, dar acum așa sunt. Am învățat, îmbătrânind cu greu și maturizându-mă cu greu, că fiecare vârstă are povestea ei. Eu sunt la vârstă la care nu cred în căsătorie.

– **Prietenă ta nu încearcă să te convingă de contrariu?**

– N-am sta împreună dacă ar încerca așa ceva.

– **Ce te enervează la femei?**

– E foarte greu să-ți răspund, pentru că nu pot să spun că mă enervează ceva la femei, câtă vreme ele sunt diferite și câtă vreme accept că personalitatea femeii este mai complexă și uneori chiar mai fascinantă. Pot să spun că sunt un mare iubitor de femei sau mai exact un admirator al categoriei care se numește femeie.

– **Ce te atrage la o femeie? Prima oară când o vezi la ce te uiți?**

– Aș fi un ipocrit să spun că mă uit la cine știe ce. Mă uit la cum arată, normal.

– **Unde-ți pică ochii mai întâi?**

– Mai întâi pe mâini. La ce Dumnezeu crezi că se uită bărbații? La sâni, la fund, la picioare. Mă uit la cum arată dama. Așa le spun, de multe ori, femeilor: „dame”. Se supără multe doamne, dar eu nu fac un banc spunându-le așa. Nu-i nici dama din cărți, nu-i nici altceva. „Dama” sună frumos.

– **Cum te înțelegi cu femeile?**

– Comunic foarte bine cu femeile. Am trăit numai cu mama mea, ai mei s-au despărțit când eram foarte mic și o mare parte din vreme am trăit într-un mediu feminin. Mama avea mai multe surori, care o vizitau des.

– **Ai obsesii asemănătoare cu ale lui Patapievici?**

– Nu. N-am făcut o teorie din asta, tocmai pentru că am înțeles că trebuie să părăsesc nivelul acela de comportament ușor efeminat. Când trăiești într-un mediu feminin, ai două șanse: să te feminizezi, sau să te afemeiezi. Este de preferat, în multe situații,

variantele a doua. Apoi, școala pe care am urmat-o, Literale, este o facultate aproape eminamente feminină, din nefericire. Ar fi mult mai bine să se mai balanseze raportul cantitativ între sexe. Vrând-nevrând, acolo intri într-o lume profund feminină și începi să pricepi cum vine cu doamnele.

– **Ai fost tentat să calci pe bec?**

– Firește că am fost tentat. Este ceva normal să fii tentat, altminteri nu ești în rândul lumii.

– **Ai mers mai departe? Ai înșelat?**

– Nu pot să povestesc așa ceva.

– **Ai fost cu vreo femeie ușoară?**

– Nu există femei ușoare. Alea profesioniste sunt cu totul și cu totul altceva.

– **Ai fost cu vreo profesionistă?**

– Nu.

– **Îți place băutura?**

– Da, pot spune că sunt un individ care nu se dă înapoi de la băut. Îmi place băutul și îmi place foarte tare povestea la băut. Beau ca la Sadoveanu, ca la poveste. Nu fac teorii la beție, nu fac mitomanie. Mai ales în meseria aceasta, mitomania vine repede la băut. Se fac scheme, se fac scenarii. Eu nu fac parte din categoria jurnaliștilor care beau la cârciumă și desfac lumea acolo. Beau cu prietenii mei, întotdeauna la cârciumile la care îmi place să mă duc. Sunt un mare iubitor de cârciumi. Mă supără când văd cârciumari care nu știu să-și facă treaba cum trebuie. Cârciumă spun la restaurante. Nu mă duc în bombe (locurile acelea sinistre pe care le știe toată lumea, unde miroase a

W.C. și unde se varsă bere pe jos). Îmi plac pub-urile. Sunt câteva foarte drăguțe și în Cluj, unde mă duc cu plăcere cu prietenii mei sau cu trupa de la **Garantat 100%**. Este adevărat că mergem destul de rar. N-am apucat să facem nici un chef de când lucrăm împreună, atâta avem de muncă aici.

- Și prietenii tăi?

- Am prietenii foarte buni și în televiziune, dar vin toată ziua aici. Când mă duc la băut, mă duc cu ceilalți. Așa am făcut și la școală. Am stat în cămin de politehniști, oscilând între acele două lumi. Asta mi-a prins și-mi prinde bine. Asta am făcut și aici, la slujbă. Așa a ieșit, n-a fost ceva profund programatic. Este foarte bine să circuli între medii, este grozav. Cred că te ia boala foarte repede în meseria asta, iar dacă prietenii

cu care te vezi sunt din alt teritoriu și te mai aduc cu picioarele pe pământ, povestind despre altceva, este extrem de sănătos, te ia boala mai greu.

- Cât timp durează la voi o partidă de băut?

- În trupa asta de prieteni, avem câteva boli. Una dintre ele este gătutul. Îmi place să gătesc. Mergem să gătim așa, pe rând, și bem și ascultăm muzică. Uneori suntem cu fetele. Ca orice soi de băiat, fac și eu din-acelea băiețești, așa cum și fetele se întâlnesc între ele, „ca fetele”. De băut, bem puternic de multe ori, însă nu ca tâmpiții. Bem cu plăcere.

- Ce înseamnă puternic? O noapte? O zi și o noapte?

- S-a întâmplat și o noapte, s-a întâmplat și o zi și o noapte. Cu timpul descoperi că este bine

să faci treaba asta în anumite momente și că, în rest, este bine să te păstrezi. Nu consider cantitatea o performanță, ci starea de la băut. Muzica ce se aude acolo și ce povestești, ideile care-ți vin atunci, acelea sunt performanțe. Când spui ideile care-ți vin atunci, sună idiot, dar dacă lumea cu care bei este în regulă, starea aceea e O.K., produce ceva, te ridică cu ceva.

- Ajungi la o stare de beție?

- Firește. Dar nu fac caz de asta. Nu sunt un tip violent. De multe ori povestești despre calitatea băuturii. Noi suntem băutori de votcă. Am băut vin, am avut probleme cu stomacul și atunci beau, din când în când, votcă. Am avut excesele mele, mi le-am făcut și am priceput că este bine să bei foarte bun și puțin, în loc să bei enorm și prost.

- Schimbând macazul, ce poți să ne spui despre prima ta experiență sexuală?

- Trebuie să-ți spun ceva. De multe ori, te tentează, când te întreabă cineva, să povestești așa ceva. Eu nu țin neapărat să fiu altfel decât ceilalți, însă, cum să-ți spun, nici nu-mi face plăcere să citesc sau să aud poveștile altora. Poveștile acelea trebuie să rămână pentru ei. Când te desparti de cineva, de multe ori spui: „Ce bine că s-a terminat, aia e o tâmpită” sau „ăla e un tâmpit”. Dar, atâta vreme cât ai umblat cu cineva, și ai împărțit ceva cu acel cineva, o bucată din tine, am mai spus-o, s-a dus acolo. Nu sunt unul dintre sportivii amoroși, aceia cu repertoriu, dar în același timp nu sunt nici un cast și nici un frigid, ba chiar dimpotrivă.

text **Carla Mihăilă**

NU CEDEZ .de la prima întâlnire

Televizorul și fotografiile îi dau câțiva ani în plus. În realitate, pare o fetișcană care încă-și tocește coatele pe băncile școlii. Are un aer proaspăt, de adolescentă sfioasă. După ce-o cunoști realizezi că știe ce vrea. Și-a trasat obiective pe cel puțin zece ani de-acum încolo. Este conștientă că „mama natură“ a înzestrat-o nu doar cu talent, ci și cu un fizic atrăgător. În plus, se mișcă bine pe scenă, întrunind astfel multe dintre calitățile esențiale unei vedete.

Cred că ies în evidență, în primul rând, prin aparițiile mele la concerte și, în al doilea rând, prin ceea ce cânt. Este important ca pe scenă să fii tu, să ai un stil pe care lumea să-l perceapă și să-l rețină, ca atunci când te aude cu ceva nou să zică: «Ea e!»

ANDA ADAM,

VAMPĂ CINCI MINUTE, CINCI MINUTE ROMANTICĂ

▼ **Ești genul de romantică ori de „vampă“?**

– Anda Adam: Și, și.

– **Când ești romantică, și când ești „vampă“?**

– Tot timpul. Cinci minute sunt așa, cinci minute sunt așa. Nu sunt niciodată la fel.

– **Cu cine îți place să fii „vampă“?**

– Cu iubitul meu. Îmi place să mă joc cu el. Uneori sunt „dulce“, alteori sunt „rea“. Nu aștept din partea lui ceva, în mod special. Îmi place să preiau inițiativa.

– **Recurgi la asemenea tactici pentru a-ți atinge niște scopuri?**

– Doamne ferește! Între mine și partenerul meu este o joacă permanentă, asta pentru a menține relația aprinsă.

– **Dar ești și rece cu el?**

– Doar atunci când m-a deranjat ceva foarte tare și consider că

merită să fiu astfel. Dar nu, așa, fără motiv, să fac pe dura. Sunt foarte sinceră, în general, într-o relație. Mă port așa cum simt.

– **În relația ta, cât la sută este prietenie și cât la sută dragoste?**

– Cam jumătate-jumătate.

– **Viața sexuală cât de importantă este?**

– Cea mai importantă. Dacă n-ar exista viață sexuală sau atracție, n-ar mai fi nici relația, am rămâne doar la stadiul de prieten. Nu am avea cum să mai fim iubiți.

– **Îți place să flirtezi?**

– Nu mă încântă foarte tare ideea de flirt. Dacă sunt îndrăgostită, nu mai văd pe nimeni în jurul meu.

Dacă sunt la începutul unei relații, poate. Sentimentele se investesc în timp. Nu poți să-l cunoști astăzi și mâine să-i spui „te iubesc“.

– **Ești genul care cedează la prima întâlnire?**

– Nu, în nici un caz. O fac atunci când simt. Dacă nu simt că trebuie să fac pasul acesta, nu-l fac. Iar asta depinde de situație, de context, de el...

– **Dă-mi exemple, în acest sens, din ceea ce ți s-a întâmplat până acum.**

– Am fost cu cineva un an și jumătate, și abia după aceea am făcut acest pas.

– **A fost o relație platonică?**

– Da.

– **Erați iubiți sau prieteni?**

– Iubiți. Numai că m-a iubit foarte, foarte mult. Asta am apreciat la el, că a avut răbdare. Nu-i suport pe cei care grăbesc lucrurile.

– **Cealaltă extremă care este?**

– Nu știu. O lună și jumătate, două luni. Depinde de ceea ce

îi place cum arată. Nu ține diete, dar face fitness aproape zilnic. În fiecare seară, are la capul patului un măr. Fără să-l mănânce, nu poate să adoarmă. Nu se abține nici de la prăjituri, nici de la o friptură bună. Este totuși important ca aceasta să fie de pui. O enervează că nu-i cresc unghiile deloc. I se rup „din carne“, pentru că are lipsă de calciu. Uneori, când se trezește, este morocănoasă. Nu-i place imaginea ei reflectată în oglindă și parcă nici o haină nu-i cade bine. Sunt doar mofturi. Nu este de acord cu operațiile estetice, decât în cazuri extreme. Crede că n-o să fie cazul să apeleze la ele, întrucât membrii familiei ei arată foarte bine.

simt. Au fost cazuri când am cunoscut bărbați cu care n-am avut nimic. La început am crezut că se va înfiripa ceva, poate ne-am și sărutat, ne simțeam bine unul cu altul, dar am rămas la stadiul acesta, pentru că am ajuns la concluzia că nu este ceea ce vreau.

- Ce fel de bărbați îți plac?

- Îmi plac bărbații foarte frumoși, dar sunt conștientă că nu poți avea un viitor sigur cu ei, să te gândești la o familie. Îmi plac în special bărbații bruneți, foarte atletici, „botoși”. Blonzii nu prea sunt pe gustul meu. La un bărbat, mă uit mai întâi la mâini și la pantofi. Dacă nu sunt curate, nici nu mă interesează că este cel mai frumos. Sunt pretențioasă. Mi-e foarte greu să-mi găsesc pe cineva așa cum vreau. Cred că nici nu există.

- Cum vrei să fie?

- Perfect. Aș vrea să le aibă pe toate, dar așa ceva este de domeniul fantasticului.

- Ce te dezgustă la un bărbat?

- Nu-i suport pe cei care vorbesc urât, bat femeile, scuipă, își rod unghiile, se scarpină în nas etc.

- Citești reviste cu teme sexuale?

- Da. Nu-mi lipsește nici un număr din **Playboy** sau din **Hustler**, și cam atât. Le cumpăr din curiozitate.

- Despre filmele porno ce zici?

- Mă dezgustă. Îmi place un film erotic, sexy, dar porno... M-am uitat de curiozitate, ca să nu zic că nu am văzut așa ceva, dar nu mă atrag.

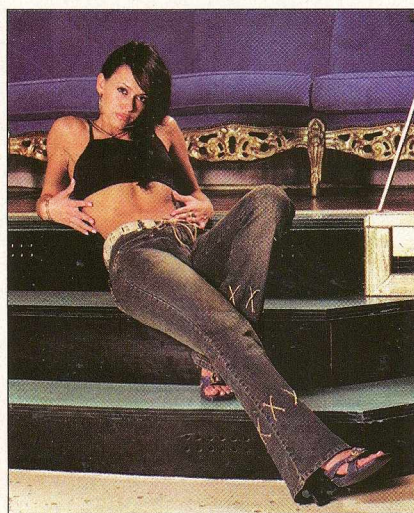
- Când crezi că te vei mărita?

- Nu știu. Îmi doresc foarte mult un copil. Dar nu aș fi în stare, nu aș avea puterea să mă căsătoresc acum. Cel puțin, până la 30 de ani nu cred că mă voi mărita. Nu știu dacă aș putea să fiu „soție” bună, având în vedere programul și activitățile mele. Nu știu dacă i-aș putea oferi bărbatului pe care îl iau de soț ceea ce ar trebui să-i ofere o soție. Când voi avea o situație stabilă și mă voi simți împlinită pe toate planurile, când voi realiza tot ce-mi doresc, va rămâne doar să-mi întemeiez o familie.

text **Carla Mihăilă**

foto **Florin Ioniță**

fotografiile au fost realizate la **PRIVILEGE** private club

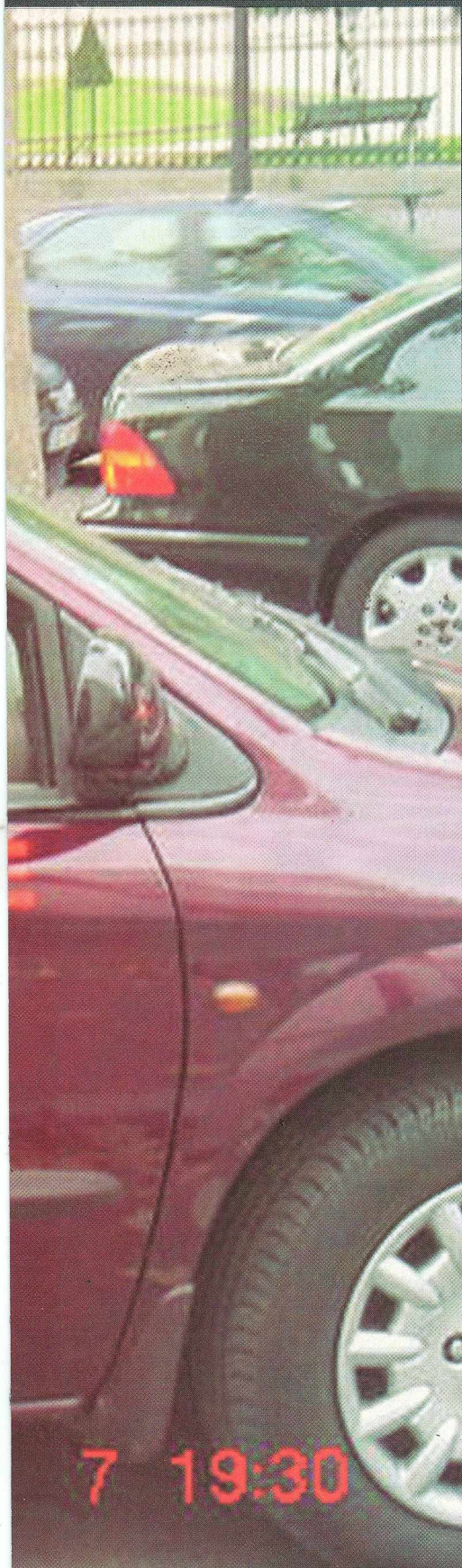
„Mama, la 41 de ani, este imaginea mea, doar că are ochii verzi și părul roșcat. Toată lumea spune că suntem surori.

Au venit mulți tipi la mine ca să mă roage să le fac cunoștință cu «prietena» mea.”

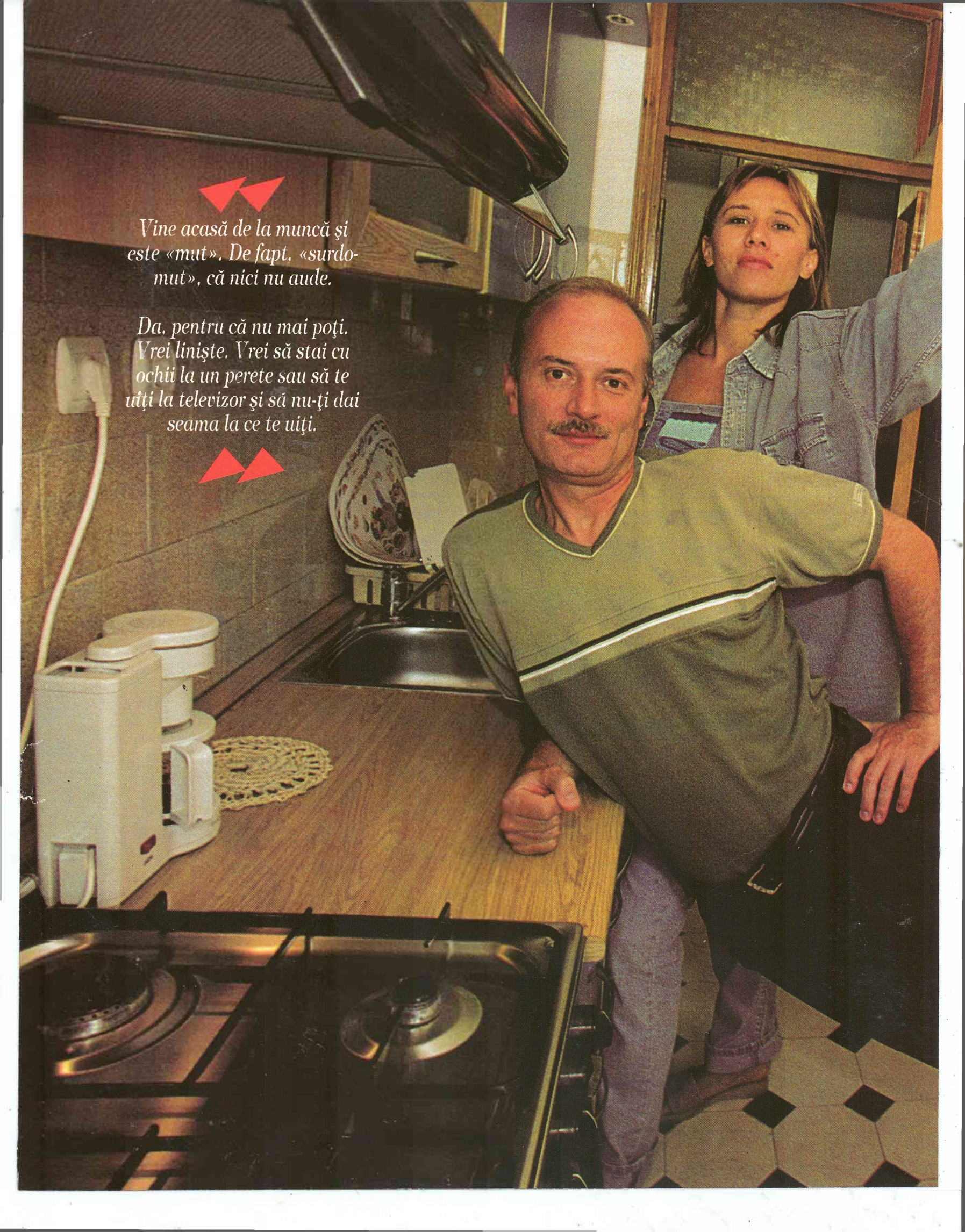

DUPĂ RONA, LA PARIS

Rona s-a stabilit la Paris: filmează, cântă, dansează. Ar veni în România dacă ar primi oferte serioase. Ultimul film în care a jucat a fost „Sexy Harem Ada Kaleh” care ar fi trebuit să iasă pe piață în noiembrie 1999. Premiera s-a amânat doi ani, până în octombrie 2001. Rona nu a fost însă la București. În acele zile, Dorin Mihalache, un colaborator al revistei „Flacăra”, a întâlnit-o la Paris și i-a făcut câteva fotografii la ieșirea de la un spectacol.

Rona Hartner și-a câștigat celebritatea încet, dar sigur. Fire destul de extravagantă, guralivă, dinamică, actriță neastâmpărată, Rona a „sărit” în top imediat ce i s-a auzit numele într-un scandal în care a fost implicat președintele Emil Constantinescu. Considerată de unii amantă a fostului președinte, de alții o victimă a unor „mașinațiuni”, Rona a ieșit brusc din anonim și a început să fie căutată de ziariști, politicieni, serviciile secrete, dar și de producătorii de filme. A fost un vârf de audiență pentru ea: atunci s-a aflat că stă la Paris, că poate juca în filme străine și că a fost chiar premiată la festivaluri internaționale: premiul publicului la Geneva în 1996 (**Sings in the desert**) și alte șapte premii pentru rolul țigăncii Sabina din filmul **Gadjo Dilo**.

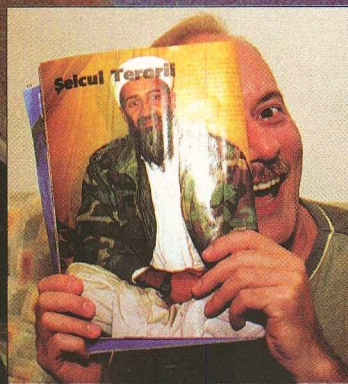
Vine acasă de la muncă și
este «mut». De fapt, «surdo-
mut», că nici nu aude.

Da, pentru că nu mai poți.
Vrei liniște. Vrei să stai cu
ochii la un perete sau să te
uîți la televizor și să nu-ți dai
seama la ce te uîți.

love story

CINE-I GĂINA ȘI CINE-I COCOȘUL

El este un tradiționalist convins. Nu-i pare rău că s-a înșurat... la 33 de ani. Ea are replică precisă: „Înșuratul târziu este o trăsătură de familie. Și tatăl lui, iar apoi și fratele lui, s-au căsătorit târziu.“ „Da, se apără el, dar marile hotărâri se iau cu chibzuință. Nu este același lucru ca atunci când îți iei o pereche de ciorapi.“

„La 33 de ani eram un om relativ copt“

Întâlnirea dintre Toni Grecu și Cristina a avut loc prin '83, '84. Participau la un festival studentesc, el cu trupa **Divertis**, ea în calitate de componentă a unui duet de dans modern. Toni a remarcat-o pentru că avea un „corp educat“ în spirit sportiv. Cristina a fost atrasă de „fața lui luminoasă și sinceră“. Prietenia lor „la cataramă“ s-a încheiat în '86. După ce au terminat facultatea, au venit angajările: el la Fabrica de Calculatoare din București, ea la Avicola din Agigea. „Așa era pe atunci, își amintește cu nostalgie Toni. Terminai Universitatea la Filologie, secția polonă-engleză, și mergeai să traduci la găini. Asta era viața și asta era importanța care se dădea omului.“ Vreo trei ani a fost o prietenie la distanță. Când Cristina a reușit să se transfere la București au stat „relativ împreună“: fiecare la gazda lui. „Ea locuia în centru, iar eu la periferie. Ea, într-o fastuoasă cameră de doi metri pătrați, unde coborârea din pat se făcea direct sub chiuveță. Eu, într-un fastuos apartament, la etajul 10, în Colentina, unde, practic, vremea de afară se regăsea cu foarte mare ușurință în interior. Inclusiv ploaia. Am stat acolo ani de zile. Perioade grele, realmente grele. Dar, interesante și foarte frumoase, nu le regret.“

În '93, s-au gândit că nu mai este cazul să întindă celibatul și, pentru că oricum căsătoria plutea în aer, au mers la starea civilă. „În general, spune Toni Grecu, la chestiile astea, totul depinde de slăbiciunea bărbatului în fața tăriei și a hotărârii feminine. Aveam 33 de ani, eram un om relativ copt. Mai aveam puțin și cădeam din copac. Dar nu regret.“

La cununie au fost doar ei doi și reprezentanții primăriei. Nici urmă de prieteni sau de rude. Toni i-a rugat pe cei de la primărie să nu spună nimănui că se căsătorește. Ca să fie siguri că nu se va afla nici un fotograf pe holuri, au stabilit cu „doamnele de la starea civilă“ să fie acolo cu o oră mai devreme. „La 10.00 se deschidea, dar noi am fost acolo la 9.00. Ne-am dus la serviciu gata căsătoriți, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.“ În weekend și-au invitat prietenii la o partidă de fotbal și la o bere, undeva în Buftea. A ieșit o petrecere fantastică: partidei de fotbal i-a urmat o repriză de înot, iar masa a fost așezată pe malul lacului. Unii dintre prieteni și-au dat seama care este motivul invitației la Buftea, dar majoritatea n-au știut de ce merg acolo.

„Nu sunt o
persoană foarte
supusă. Adică,
nu sunt deloc
supusă. Dar,
așa nu se
plictisește.“

„Am vrut să-mi
întind perioada
de libertinaj la
maximum.
Dar nu-mi pare
rău nici că m-am
însurat.“

„N-am vrut să-i obligăm pe oameni să se ducă să caute cadouri ca să ne aducă furculițe și alte alea. N-aveam nici casă, ce nevoie aveam de vase, bibelouri sau ce se mai aduce în astfel de situații.” Ca să mulțumească pe toată lumea, în toamnă au făcut o „huntă mare, mare, cu distracție fantastică”. Atunci, au „inițializat” și copilul, care s-a născut în iunie 1994. Toni a realizat ce grozav este să fii tată. „Este cel mai important lucru din viața unui om. Mai important chiar decât libertatea pe care tu, la momentul respectiv, o consideri inegalabilă. Mă refer la bărbat, nu vorbesc din punctul de vedere al femeii, nu știu care este filosofia ei.”

Diriginte la zugerăvit

După căsătorie, Cristina a remarcat că se poate bizui pe soțul ei în situații dificile. „Numai în situații dificile”, ține să precizeze Toni. De exemplu: îmbolnăvirea copilului, pana la mașină sau inundația provocată de spargerea unei țevi de la calorifer. „La zugerăvit, spune Cristina, este profesor doctor.” „Vrei să spui că sunt diriginte, că de zugerăvit nu știu să zugerăvesc.” **Defecte?** „Vreți să vă spun defectele? Nu cred că este cazul. Sau poate că totuși... Este cam rigid. Mult prea serios. Îl vedeți că râde pe scenă, dar în viața de zi cu zi este altfel. Este pretențios și în ceea ce privește educația copilului și a comportamentului meu. Păi, eu trebuie să fiu o gospodină desăvârșită, dacă se poate să nu dorm și să nu mănânc. Să nu dorm, că de ce dorm, să nu mănânc, că mă îngraș.” „Să nu înțelegeți că sunt taliban, intervine Toni. Nu cer ca femeia să meargă învăluită...” „Nu, dar femeia, după el, trebuie să arate și bine, să fie și veselă...” „...dar nici nu pot să accept anumite libertăți în spirit american, adică acel egalitarism între bărbat și femeie, că după aceea nu se mai înțelege cine stă deasupra și cine stă dedesubt, cine-i cocoșul și cine-i găina. Nu-i așa?” „Întreabă privind spre Cristina. „Așa este”, aprobă ea. „Lucrurile acestea, continuă Toni, trebuie să fie foarte clare. Dacă sunt confuze, n-are cum să existe nici un fel de șansă ca treaba să meargă înainte. Ori stă pe loc, ori se destramă.” „Aici mai avem probleme”, recunoaște ea.

„Trebuie să suport și să... plătesc”

Ce apreciați la Cristina? „Este o întrebare... de baraj. Păi, în primul rând că este femeie. Nu-i o persoană vegetativă, nu așteaptă să i se dea mură în gură, este orgolioasă, are spirit responsabil, este supărăcioasă când nu-i iese ceva, sociabilă, plăcută, interesantă, inteligentă... aici apar și lucrurile care

sunt strict feminine, impulsurile de natură feminină pe care nu le poate controla. Uneori greșește, pentru că se implică foarte tare în anumite lucruri de natură profesională. Trăiește foarte intens latura asta, pe care în casă o resimt prin lungi conversații la telefon cu colegii de serviciu sau cu alte persoane. Eu nu înțeleg mai nimic din conversațiile acestea, sunt paralele și realmente nu mă interesează, dar trebuie să le suport și să le... plătesc.” Aș putea să continui spunându-vă despre Cristina că-i place foarte mult că Toni o duce în vacanțe la mare (ea fiind din Constanța), că este încântată de faptul că acesta nu-i face probleme („I-aș fi vrut totuși mai nebunatic”), dar că nu se înțelege cu el la capitolul... plecat de acasă. În timp ce ea ar vrea să iasă undeva, el preferă să stea în casă. Lui nu-i place deloc să stea la hotel și să mănânce la restaurant, în timp ce ea se înnebunește după astfel de „activități”. „Da, spune Toni, dar viața mea s-a petrecut până acum ani și ani și ani în șir în hoteluri și în restaurante. Este normal să nu-mi mai facă nici o plăcere să merg la restaurant și să zic «Vreau o friptură». Ei, în schimb, pentru că iese mai rar din București, îi place.” „Eu beneficiaz de soțul meu o dată pe an, o săptămână, dacă plecăm din țară, în vacanță. Și, beneficiaz total...” „Nu știi tu ce-i în sufletul meu”, se aude soțul. „...după care, vin în România și sunt supusă unui șoc, pentru că de la bărbatul atent și comu-

nicativ și drăguț, deodată văd în fața ochilor o cu totul și cu totul altă persoană.” „Dar șocurile prind bine. Orice șoc este ca o izbitură, este ca un impuls care te împinge înainte.”

Cam așa s-a desfășurat tot interviul: cu mici atacuri îndreptate spre consoartă, urmate, firesc, de lungi hohote de râs. Vă dați seama că în acest mod chiar nu au cum să se plictisească unul de celălalt. Ceea ce este grozav.

text **Carla Mihăilă**
foto **Octavian Tibăr**

Ea: Soțul meu este un familist convins.

El: Da, neavând de ales.

Controversata Daniela Györfi este des criticată și bârfită de presă ori de colegii de breaslă. Artista are însă o trăsătură fundamentală de caracter pe care publicul nu i-o cunoaște: devotamentul.

Din 1980, Daniela Györfi are grijă de mama ei paralizată

Copilăria Danielei Györfi nu a fost una tocmai fericită. Părinții ei au divorțat când avea 5 ani, dar necazurile mai mari aveau să vină începând din 1980, la vârsta de 9 ani. Atunci, mama artistei a suferit un accident, în urma căruia ar fi putut să se vindece dacă medicii care au avut-o în grijă nu ar fi greșit operația. „A fost îngrozitor, îmi amintește Dana. Atunci

Daniela este patroana unui coafor din Balta Albă, de patru luni. Ideea unei astfel de afaceri i-a venit mamei ei, într-o noapte.

mi-am dat seama că, dacă ai nevoie de ajutorul cuiva, ți se întoarce spatele. Noi eram mai sărace, trăiam din pensia mamei, plus pensia mea alimentară, dar toți banii ni se duceau pe medicamente și pe medici. Am petrecut prin spitale 10 ani.” Ușor nu i-a fost Danielei. Mai tot timpul era pe drumuri, pendulând între Liceul George Enescu, unde studia viola și pianul, farmacia, piață și spital. Și-a pus în gând să reușească, pentru a-i oferi mamei zile tihnite. La treaptă a picat cu trei sutimi și a ajuns la un liceu industrial. Sfătuită de mamă, care și-a dat seama că fata ei are muzica în

Acum realizează amândouă ce înseamnă să-ți bați capul cu taxe și impozite, ori cu avocați și contabili.

sânge, a urmat apoi trei ani la Școala Populară de Artă. Debutul artistic a avut loc în 1991, iar ceea ce a urmat, cunoașteți. Mama este cea mai bună prietenă și sfătuitoare a Danielei. Deși a trecut prin 18 operații, care nu au ajutat-o să meargă din nou, deși suferă de diabet, este o fire veselă și optimistă. „Daniela este un copil foarte bun, spune doamna Györfi. Sunt mândră și am de ce să fiu. Unii spun că eu o conduc, dar nu-i adevărat. Ea și-a luat viața în piept de mică. La începutul carierei nu prea am fost de acord cu aerul sexy pe care l-a afișat. Când a făcut acel calendar cu poze aproape nud, am crezut că mor. Acum s-au luat toate după ea. Sau când m-a anunțat că vrea să-și facă operație la sâni, am plâns o noapte întreagă. Am încercat s-o conving să nu-și facă, dar nu am reușit. Dacă i-a intrat ei ceva în cap, nu mai poți să-i schimbi decizia.” O mai enervează pe doamna Györfi faptul că fiica ei spune uneori că-i grasă ori că-i urâtă și că nu-și caută un soț. „Dacă doarme aici cu mine, cum să-și găsească!”

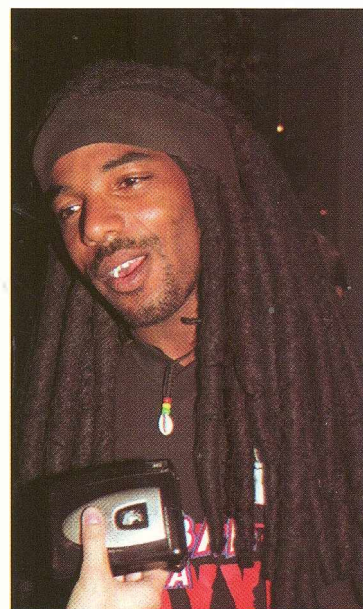
Mama Danielei nu stă niciodată singură acasă. Are foarte multe prietene, plus o menajeră gata oricând să-i îndeplinească dorințele. Nu se plictisește, gândurile o transformă într-o femeie activă. Se trezește întotdeauna foarte devreme. Pe timp de vară, geamul camerei ei de la parter este deschis. Din când în când, aruncă o privire peste drum, acolo unde-și are sediul coaforul familiei.

text **Carla Mihăilă**

foto **Octavian Tibăr**

Congolezul Malonga iubește o româncă

Malonga Parfait este imaginea emisiunii PRO TV-iste **Fotbal la Maxx**. Nu demult, el a fost agresat fizic de Gigi Becali, finanțatorul principal al echipei Steaua, cazul fiind viu comentat în presă. Tânărul de culoare reușise să capteze atenția publicului, înainte de incident, prin prestațiile sale excentrice din cadrul emisiunii pe care o prezintă. Cine este de fapt Malonga? Are 22 de ani și e de origine congoleză. A venit în România acum cinci ani și, pentru că nu știa o boabă românește, a urmat cursurile Școlii franceze.

Doar cât să ne învețe limba, pentru că apoi s-a înscris la un liceu unde a studiat trei ani. Acum este student în anul al II-lea la Științe Politice. Spune că televiziunea o face „pe lângă școală”. Este adeptul teoriei conform căreia în viață contează să te descurci în mai multe domenii. Îi place să danseze și să asculte muzică, iar în timpul liber joacă tenis de câmp și baschet. Uneori încearcă o partidă de fotbal, dar, „neprofesionist”. Călcăiele lui Malonga sunt aprinse după Laura, o româncă tare oacheșă.

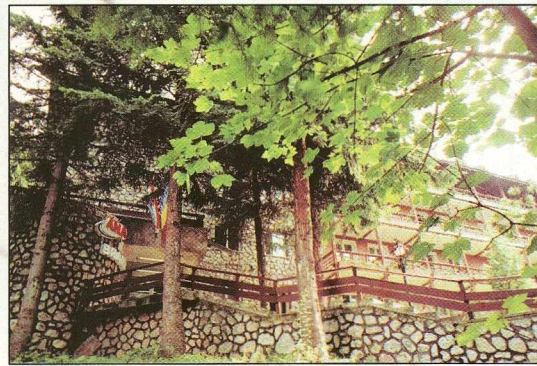
TREI HOTELURI PENTRU PATRU ANOTIMPURI

Hotel POIANA *, 105 locuri**

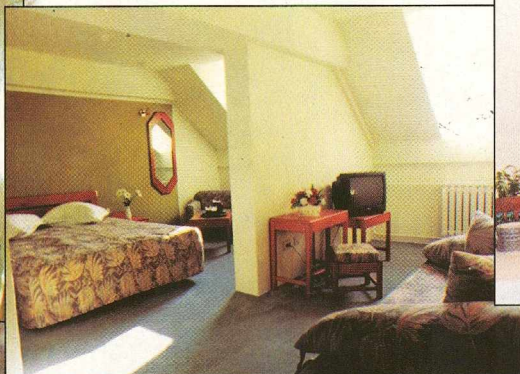
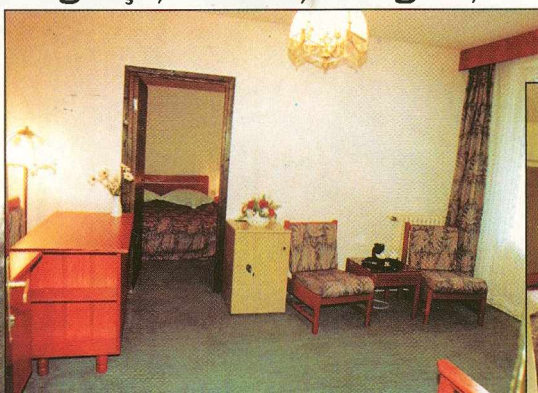

Hotel SPORT * / ****, 184 locuri**

Hotel BRADUL *, 131 locuri**

Eleganţă, confort, bun gust, servicii ireproşabile, bucătărie rafinată

În curând, cu sau fără ninsoare, pârtia „BRADUL“ vă va aştepta cu ...zăpadă. Instalaţia de zăpadă artificială este pregătită în aşteptarea temperaturii potrivite şi a schiurilor.

GRUPUL ANA

**Calitatea
este viitorul nostru!**

CONCURS!

Câştigă
un
Week-end
de vis cu

ANA HOTELS
Poiana Braşov

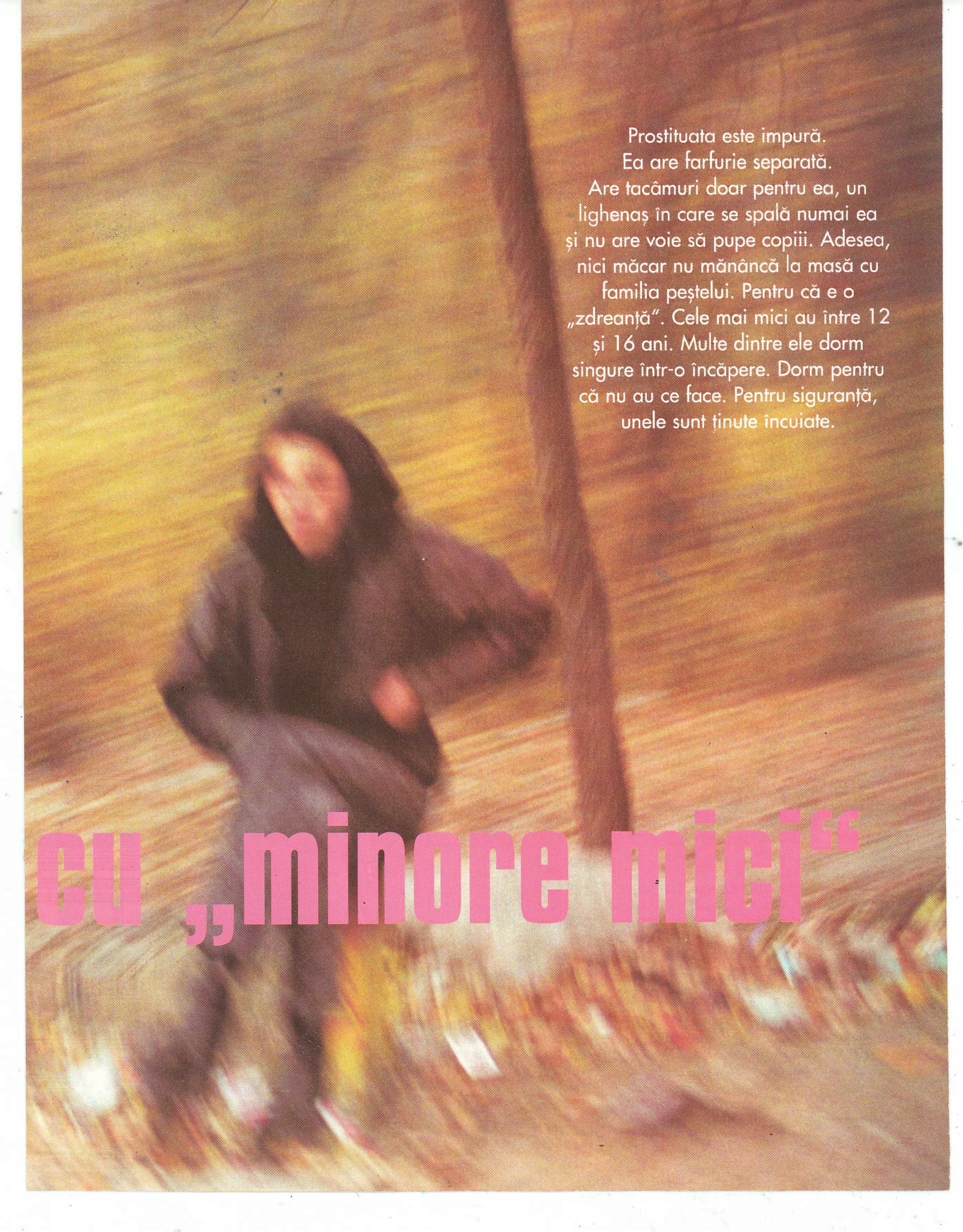
trimiteţi talonul
din pagina 80

reportaj

Fetițele de la marginea străzii, copii ai unor familii sărace de mahala, cochetază cu ideea de a deveni prostituate. Afirmatia este greu de crezut. Privită din afară, totuși, viața unei prostituate pare tentantă și oferă și ceva avantaje. Cunoști viața „așa cum e”, câștigi un ban „cinstit” și faci o treabă după care oamenii se dau în vânt.

Plăceri

Prostituata este impură.

Ea are farfurie separată.

Are tacâmuri doar pentru ea, un lighenaș în care se spală numai ea și nu are voie să pupe copiii. Adesea, nici măcar nu mănâncă la masă cu familia peștelui. Pentru că e o „zdreanță”. Cele mai mici au între 12 și 16 ani. Multe dintre ele dorm singure într-o încăpere. Dorm pentru că nu au ce face. Pentru siguranță, unele sunt ținute încuiate.

cu „minore mici”

Viața prostituatelor este concepută astfel încât singura distracție să vină de la client

Dacă el este mulțumit, aceasta se regăsește în privirile acelor care se află în anturajul peștelui. Adică în ochii lumii. Pentru că aceasta este întreaga ei lume. A prostituatei. Dacă e cerută des, asta e distracția ei și, în ochii lumii, ea începe să aibă „preț”. Și tot atunci începe să aibă cu adevărat nevoie de somn. Epuizarea o face mai greu de controlat. Încearcă să fugă, plânge în fața clientului sau se aruncă pe fereastră. Din această cauză, ferestrele încăperilor în care „locuiește” sunt bătute în cuie.

O prostituată credea despre sine că este fericită. I se spune „Pitica” și este dată „la produs” de către o familie de țigani care locuiește în Ștefan Furtună, vizavi de sediul fundației „Salvați copiii”. Pitica are o mutrișoară de copil sugubă, este vioaie și pare perfect adaptată la viața pe care o duce. Și ea, ca toate fetele, are o poveste. Este greu să deosebești adevărul de minciună în ceea ce spune. Ea crede că o fată care „produce” trebuie să respecte cu sfințenie trei lucruri. Să nu rămână gravidă, să nu se îmbolnăvească și să fie curată. Se freacă cu buretele până se face roșie ca să fie proaspătă și parfumată atunci când apare clientul. Dar curată nu înseamnă doar asta ci, mai ales, să nu pună gura pe nimic din ceea ce aparține familiei peștelui, ca să nu-l spurce. Pitica „produce” într-un subsol, o încăpăre destul de mare, cu televizor.

Dacă familia peștelui se uită la telenovelă, Pitica își onorează clientul pe scară. O „scurtă” (sex oral, nepretențios) costă 70.000 de lei. Merge și pe 50.000, clientul să fie mulțumit. Atunci este și ea fericită. Îi place ceea ce face, spune ea. Îi place. Ca să poți face față trebuie să ai o musculatură bună, „altfel te deșeală și nici nu faci treaba ca lumea. Vin fetele cu o febră musculară de nu mai pot să mănânce două zile. Uite, pune mâna!” Are o piele albă, gălbuie. Fără tatuaje. Majoritatea se tatuează. Mai ales țigăncile. De asemenea, sexul. Ras, tuns, îngrijit. Ca un gazon. „E important.”

O întreb pe Pitica dacă e fericită. Este genul de întrebare idioată care ar pune în dificultate chiar și pe un om politic. Îmi răspunde, fără să clipească, afirmativ. Apoi îmi explică teoria ei. Pe ea nu o bate pește și nici clientul. Pentru că face tot ceea ce trebuie. Dacă faci ce trebuie, atunci totul e OK. O întreb de ce n-are voie să pupe copiii. Se uită la mine de parcă aș fi picat din cer. Pentru că... Se chinuie să găsească o explicație accesibilă care să ajungă la creierul meu leneș. Îmi dă exemplul cu hârtia igienică pe care oamenii ezită să o folosească pentru a se șterge la gură. De ce. Pentru că în mod obișnuit folosești hârtia ca să te ștergi în altă parte. Îi spun că e isteță. Oricât de curățică ar fi, trebuie

să stea mai la o parte. O înțeleg. Ideea e că, în timp, sexul te stigmatizează. Lumea nu trebuie să știe. Ești ca o batistuță curată, curată. Da', dacă lumea știe, strâmbă din nas. Dacă înțelegi asta și accepți situația, conștiința se liniștește. Fetele mai fraiere se chinuie mai mult.

Dacă sunt frumusele și au clienți, peștele ține la preț și ele se simt importante. Încep să-și dea aere și atunci o primesc peste bot. Stai în banca ta și totul va merge de la sine. Mai vine Poliția, mai dă câte o raită. Da' își ia și sectoristu' dreptu' și... viața merge mai departe. Majoritatea fetelor care fac trotuarul sunt „de gașcă”. Chițăie, își dau câte o palmă pe spate, fac glume deșuchate și se reped ca răuștele în jurul mașinilor care se opresc. Totul pare onest! Pitica stă pe o piatră desprinsă din bordură și face un semn porcos cu degetul băgat în gură. Are un pulover pe gât din lână împletită grosolan și împodobit cu modele de cerbi. Dacă-i ștergi rujul de pe buze, nu-i dai mai mult de zece ani. Știe totul despre sex și, în lumea ei, nimic n-o sperie. Când stăteam de vorbă la subsol, din curte au venit până la noi zgomotele unei încăierări. Un bărbat era bătut cu atâta violență încât am crezut că, la un moment dat, toată gloata o să cadă chelălăind, prin geamuri, peste noi. Pitica a chițăit, amuzată, aruncând o ocheadă către ferestrele întunecate care dădeau spre curte și a spus ceva despre un tip poreclit Câinele, pe care iar îl

băteau, nu am înțeles cine. Când am vrut să intru în amănunte, fata s-a oprit. Cred că, din spatele meu, omul pe care l-am plătit ca să pot purta această discuție i-a făcut un semn. Trebuie să știți că prostituatele „mici”, cele sub 14 ani, sunt mai bine plătite decât muzeele. Și trebuie să mai știți că aproape tot ceea ce spun este bine cenzurat. Ele nu vor zice niciodată ceea ce nu au voie. Pentru ca totul să fie OK. Așa că, stați liniștiți, nu am crezut povestea cu fericirea. Din ceea ce spun, totuși, sunt atâtea lucruri odioase, că uneori stau și mă întreb ce orori ar mai putea ascunde sub acele mutrișoare sugubețe.

Am vorbit cu fata mai mult de o oră. În tot acest timp, în spatele meu a stat omul pe care eu l-am crezut peștele. După ce am terminat, însă, în cameră s-au strâns șase persoane care s-au așezat ici-colo, când eu m-am ridicat. L-am mulțumit Piticei și celui pe care îl credeam pește (și cu care, de fapt, am negociat) și mi-am luat la revedere de la ceilalți. Oamenii aceia, care nu mi-au fost prezentați, dar care aveau cumva o legătură cu afacerea, m-au privit toți lung. M-au cercetat atât cât am spus eu la revedere și la mai mare. Această privire, lipsită de ostentație, era privirea de după geamul acvariului. Atât de aproape și totuși atât de departe de mine și de lumea mea. O privire de pește. La urma urmei, cum s-or fi ales cu porecla asta?

text **Marin Marian**

foto **Octavian Tîbăr**

Prostituția cu minore are un impact puternic nu numai asupra celor antrenați în acest gen de afacere, dar și asupra sistemului direct de valori sociale. Dr. Florin Tudose, medic primar psihiatru la Spitalul Universitar București, afirmă că „prostituția cu minore este o dovadă a faptului că oamenii și-au pierdut comportamentele de bază, fără a pune în pericol, deocamdată, perpetuarea speciei umane”. Toate societățile își protejează progeniturile. E ceva care ține de regula speciilor. Dacă animalele fac asta din instinct, omul se dovedește inferior, agresându-și propriii descendenți. „Întreținerea de relații sexuale cu minore este un comportament deviant, care oferă satisfacție celor incapabili să aibă o relație sexuală normală, cu o persoană de vârstă apropiată, din motive psihice sau anatomice”, spune dr. Tudose.

Prostituția cu minore și prostituția prin Internet sunt comportamente care atentează la însăși esența condiției umane. În plus, adaugă dr. Tudose, prostituția cu minore poate fi considerată cel mai grav comportament deviant după omucide re.

Un Plus de Protectie

Folii de Siguranta

JOHNSON window films

Folii pentru Geamuri si Automobile Johnson - USA
Exclusiv Distributor in Romania

ASA
Since 1985

Bucuresti - Str. Luca Stroici Nr. 15 - Tel: 211.8454, 211.7770 - Fax: 210.1588 - www.asa.ro

SPĂRIA

ALCOOLUL UCIGAŞ

reportaj

Pe Valea Trotușului (în Onești, Borzești, Căiuți și satele din împrejur), sutele de morți provocate de „șpârlă” au devenit doar o simplă statistică.

Oamenii locului ignoră, cu mic, cu mare, diferența dintre alcoolul etilic și cel metilic, „alintat” de localnici – *șpârlă*. În timp ce primul îți provoacă bună dispoziție și chef de vorbă, cel de-al doilea înseamnă senzații cumplite, orbire și moarte aproape sigură. Până acum au avut de suferit de pe urma metilicului generații întregi (de la copii de școală primară la bătrâni venerabili), pierzându-și viața mulți localnici. Ultimul caz de notorietate a avut loc în toamna acestui an și s-a soldat cu un bilanț „frumușel”: cinci oameni au murit și alți șapte au fost internați în stare mai mult sau mai puțin gravă. Printre aceștia din urmă s-au aflat doi copii: o fetiță în vârstă de 10 ani și un băiețel de 14 ani.

În micuțul oraș moldav Onești și-n împrejurimile acestuia se poate spune că se bea în draci. Orice, cu cât mai tare, cu atât mai bine și în cantități cât mai mari. Explicația acestor porniri bahice de nestăpânit este strâns legată de anii '60, atunci când a fost construită platforma petrochimică de la Borzești. Pentru că nevoia de forță de muncă era foarte mare, iar comuna Onești număra pe atunci doar o mână de oameni, liderii comuniști ai timpului au luat o hotărâre „magistrală”. Au inventat peste noapte un oraș, bazat pe puscărișii unui penitenciar din apropiere, integrați ulterior în firava comunitate locală, drept muncitori. Lor li s-au adăugat lucrătorii nevoiași, veniți din alte părți. Această „amestecătură” a fost pusă să lucreze într-un mediu chimic extrem de poluat. Unul dintre dușmanii declarați ai oamenilor de pe platforma petrochimică era clorul. Emisiile gazului le ardeau pur și simplu plămânii și nu aveau alt remediu imediat decât un păhărel... de alcool, pentru a „neutraliza compusul”. Acest lucru era ferm prevăzut în normele de prevenire a accidentelor produse de inhalarea clorului și fiecare trusă medicală avea în dotare o sticlă plină cu „licoarea salvatoare”. Vrei, nu vrei, bea Ilie agheasmă!

Majoritatea muncitorilor din secțiile combinatului unde emisiile de clor erau în exces ajunseseră dependenți de alcool. Erau secții în care oamenii își începeau munca, la ora șase dimineața, cu o țuică zdravănă, și-și încheiau programul după ce acumulasem câțiva litri buni de tărie. După revoluție, când lucrătorii dependenți de alcool au fost disponibilizați, nu au mai putut fi angajați nicăieri, din motive lesne de bănuț.

Bei câteva păhărele și mori în chinuri groaznice. Mai întâi te învăluie o somnolență stranie. La scurt timp nu mai vezi bine și începi să te tăvălești, izbindu-te cu capul de pardoseală sau de pereții încăperii. Dar acest lucru nu mai impresionează pe nimeni, cu excepția familiilor îndoliate.

Înainte de unei cumetrii au murit 12 oameni

Bătrânul Conchi a lucrat mai bine de 30 de ani la Chimcomplex Borzești, combinatul chimic de unde se fură alcoolul metilic: „În combinatul ăsta al nostru sunt două secții. La Detoxan se lucrează numai cu alcool etilic (cu alcool bun de băut), în timp ce la Alchilamine avem de-a face și cu alcoolul etilic și cu cel metilic. Țștuia din urmă, oamenii îi spun pe la noi *șpărlă*, metilic sau metilen. Cine «șutește» alcool de la Detoxan, n-are nici o treabă. Poate să bea până cade sub masă. Cine ia însă alcool de la secția Alchilamine, poate să bea din ăla bun, dar poate foarte bine să și «dea colțul», în cazul în care aruncă pe gât metilic. Prin aceleași conduite și instalații pe care curge etilicul, curge și metilicul. Am numărat o dată găurile făcute în cazanul intermediar dintre vasul în care era adus alcoolul cu trenul și vasul în care era depozitat. Dimensiunea sa era de doi-trei metri cubi, pe su-

prafața cărora existau aproape trei mii de găuri, făcute cu bormașina și având diametrul unui băț de chibrit. Venea unul, făcea o gaură, fura și pleca. Orificiul era depistat și sudat. Pe urmă venea altul, dădea gaură și lua alcool. Pagubele erau atât de mari încât conducerea a hotărât să parfumeze alcoolul etilic (cel bun de băut) cu gaz metan, pentru a-i da un puternic miros respingător. Numai că oamenii din Chimic aveau toți măști de gaze și treceau alcoolul prin filtrele acestora, făcute special să rețină gazul metan...».

Referitor la nefericită întâmplare din luna septembrie soldată cu cinci morți, am încercat să purtăm o discuție cu directorul Enache, managerul general al Chimcomplexului (singura persoană din combinat, imputernicită de ea însăși, să discute cu presa). Demersurile noastre s-au dovedit însă zadarnice, totul reducându-se la discuții anoste cu secretara.

Ne-a fost de ajutor însă Gheorghe Baci, care s-a pensionat exact cu o săptămână înainte tragicului accident. Baci a lucrat la compartimentul de protecție a muncii din cadrul uzinei chimice din Borzești peste 30 de ani: „Domnule, ce se întâmplă cu oamenii ăștia este de groază. Pur și simplu nu țin cont de nimic și singura lor preocupare este aceea de a bea ca porcii. La combinat există peste tot plăcuțe de avertizare, în privința pericolului intoxicației cu alcool metilic. Toate țevile și conductele sunt marcate din loc în loc cu desene simbolizând capul de mort.

Avem o sală de proiectări unde li se pun filme educative. Și ce filme, domnule, te îngrozești! Îmi amintesc de un caz petrecut la mijlocul anilor optzeci. Înainte de o cumetrie, într-o comună învecinată, la Gura Văii, au murit doisprezece oameni.

Mulți alții au orbit parțial sau total. Atunci fusese sustrasă o mare cantitate de alcool, ce urma să fie servită tuturor invitaților. Numărul victimelor ar fi fost mult mai mare dacă familia organizatoare a cumetriei nu ar fi consumat din alcool cu o zi înainte, plătind, cum v-am mai spus, cu atâtea vieți.

De la un timp astfel de tragedii degenerau în comedie. Făceam câte o anchetă și mergeam la unul care consumase alcool. Țăla era deja mort, dar ne spuneau rudele: «A mai băut și cutare, da' l-au dus la spital». Mergeam repede la spital, murise și ăla de câteva minute. De acolo alergam după altul, dar când îl găseam, murea în fața

noastră și nu puteam afla nimic nici de la ăsta. Tot din cauza metilicului au fost deconspirate amoruri tănuite cu mare grijă sau mici orgii. Imaginați-vă ce senzație a făcut descoperirea unui domn serios, decedat într-o cameră

obscură, în compania a două doamne la fel de sobre, toți trei fiind găsiți în același pat, la pielea goală... În ceea ce privește furtul alcoolului, hoții se dovedeau mereu de o ingeniozitate diabolică. La cazul cu morții din ajunul cumetriei au furat cantități industriale într-un timp foarte scurt, punând saci de plastic plini de alcool pe planșe de polistiren. Acestor «ambarcațiuni» li se dădea drumul să plutească noaptea pe șanțurile de deversare ale combinatului și erau recuperate la vărsarea în râul din apropiere.»

Un punct de vedere important este cel al Poliției Onești, reprezentată de lt. col. Emil Moroșanu: „În ultimii ani fenomenul intoxicației cu alcool metilic fusese aproape eradicat, accidente fiind rare, izolate și neavând un caracter atât de agresiv, care să ducă la moartea celor care băuseră metilen (alcool etilic).

Actuala anchetă este în curs de desfășurare, dar vreau să vă semnaliez următorul aspect. Cei care au furat alcoolul nu erau lucrători de la Chimcomplex ci erau angajații societății RTL Onești.

Aceasta executa doar lucrări de zidărie la una din stațiile combinatului...». Pe anchetatorii care s-au ocupat de acest caz i-a surprins reacția unei mame. Florin Bucioacă, de 27 de ani, consumase din alcoolul metilic furat, la domiciliul mamei sale, din Onești.

Când oamenii legii au aflat că Florin trage să moară, s-au dus la apartamentul femeii pentru anchetă. Auzind de iminenta moarte a fiului său, bătrâna a exclamat: „Vai de mine, oameni buni, dacă moare băiatul meu, cine-mi mai aduce și mie câte ceva de băut?” La scurt timp după decesul lui Bucioacă a murit și mama lui, care gustase la rândul ei din alcoolul morții.

Doctorul Mihail Noica
(nepotul filosofului Constantin Noica) este de mai multe decenii șeful secției de Pediatrie și purtător de cuvânt, la Spitalul Municipal Onești.

▼ Domnule doctor, de ce este alcoolul metilic atât de periculos pentru oameni?

M.N.: Subliniez încă de la început faptul că în cazul intoxicației cu alcool metilic, aportul alcoolului în sine este neglijabil. Gravitatea intoxicației o reprezintă faptul că metanolul (alcoolul metilic) creează o anoxie, adică o lipsă de oxigen. Acest fenomen produce o acidoză în organism, care blochează funcțiile vitale. În primul rând are loc o acțiune selectivă asupra retinei care produce orbirea, urmată, la scurt timp, în multe din cazuri, de decesul pacientului. La un adult, doza toxică este de 5-10 ml metanol, iar doza mortală se înscrie între 30-60 ml. Ținând cont că acest alcool are 90 grade și că cei care-l consumă îl diluează de trei ori, înseamnă că doza letală este între unul și două pahare de așa-zis lichior preparat de cei care au băut metanol.

– Care sunt simptomele în cazul intoxicației cu metanol?

– În cazul consumării unei doze unice și importante, în circa 3-5 ore își fac apariția durerile de cap, vâjăiturile în urechi, senzația de gură uscată, vărsăturile și diareea. După un alt interval de timp, cuprins între 3-6 ore, vederea începe să se încetoseze, până când se instalează o lipsă totală de vedere. În funcție de cantitatea de alcool băută, fie brutal, fie după alte câteva ore, intervine coma, care este însoțită de scăderea temperaturii sub 36 grade și de edem pulmonar acut. Din acest moment urmează, brutal sau lent, decesul pacientului.

– Am văzut că ați avut chiar și o fetiță de 10 ani internată din cauza alcoolului metilic. Vă confrunțați des cu probleme alcoolice la copii?

– Fetița a avut noroc mare că a băut foarte puțin și foarte diluat. Spun noroc deoarece în grupul social din care fac parte persoanele despre care discutăm anterior consumul de alcool la copii este un lucru obișnuit. Părinții le dau celor mici alcool fie și numai pentru a le stimula pofta de mâncare. La spitalul nostru ne confruntăm anual cu zeci de copii care vin la Urgență în comă alcoolică.

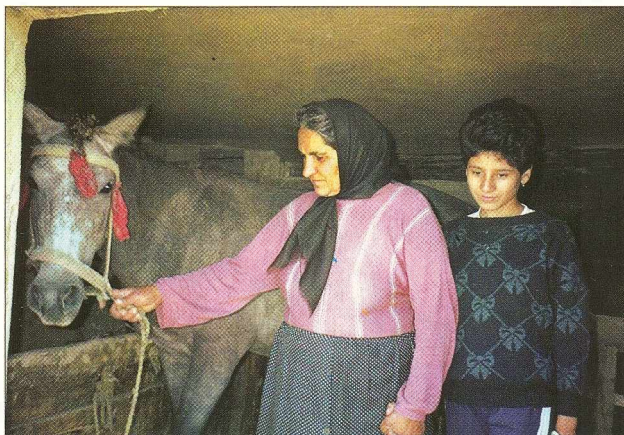
Casa lui Stavarache, omul care a provocat moartea a patru consăteni

Mărceștiul: un sat ce aparține de comuna Căiuți. Așezarea este situată în vârful unui deal, pe drumurile cărui cu greu se încumetă câte un tractor zdravăn. Micuța comunitate locală își duce viața într-o mână de case răsfirate anapoda în mijlocul unor tarlale cu fânaț sau porumb rahitic. Locuințele arată mai mult decât modest, făcute din chirpici, iar gardurile nu sunt. Circa 50 de oameni trăiesc pe aceste meleaguri într-o sărăcie cruntă. Își câștigă existența din vânzarea fructelor (o mulțime de pomi lăsați în paragină rodesc în împrejurimi, moștenire din vremea CAP-urilor) sau muncind cu ziua la oamenii din Căiuți. Până acum un an Mărceștiul nu avea nici măcar curent electric, dar, în final, s-a milostivit o fundație belgiană... Pentru acești oameni alcoolul este un mod de viață, este leit-motivul pentru care merită să dai a doua zi cu apă pe față și să o iei de la capăt. Lipsiți de perspectiva unei locuințe ca lumea, de șansele găsirii unui serviciu cât de cât stabil și de posibilitatea de a-ți depăși condiția de paria societății, ei cred în alcool mai mult decât în orice. Stavarache, cel care a fost creierul furtului de metanol din luna septembrie și care a tras după sine în mormânt încă patru oameni, locuia în această comunitate. Din fericire, cinci dintre sătenii din Mărcești (printre care și un băiat de 12 ani) care au băut din alcoolul lui Stavarache au scăpat ca prin minune de moarte. Pe patru dintre „băfioșii” consumatori i-am întâlnit în curtea lui Benone Guriță, care s-a erijat ad-hoc în purtătorul lor de cuvânt: „Toată treaba s-a petrecut într-o joi, pe opt septembrie, când mă duceam cu televizorul la reparat. Eu eram cu căruța și pe șoseaua din dreptul localității Ștefan cel Mare, m-a oprit

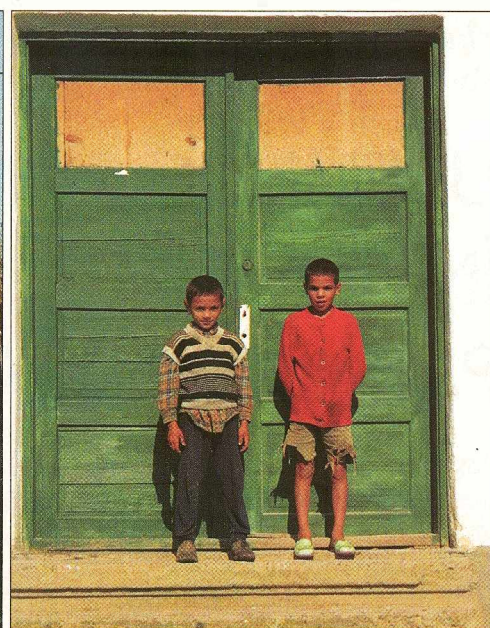
Alcoolul: un scop în viață

Stavarache. Am schimbat cu el câteva vorbe, ca între săteni, după care mi-a dat un pahar cu rachiu. Eu i-am zis că nu beau porcării de la el, din Chimic, că lumea știa că așa și cu alții furau pe rupe alcool de acolo. El însă m-a încurajat: «Bea, bă, că e bun! N-are nici pe dracu! Na, că beau și eu.» Când l-am văzut că bea și el, am luat și eu și mi-a plăcut. La urmă m-a întrebat dacă nu vreau să cumpăr. Când i-am zis că n-am bani, mi-a propus să-i dau ceasul în schimbul unui litru de alcool concentrat și când mai trec pe la el să-i dau 100.000 și primesc ceasul înapoi. Eu și cu ceilalți care mai eram în căruță ne-am bucurat; dintr-un litru din asta ieșeau vreo trei de rachiu. Toată lumea a plecat bucuroasă. Noi că aveam ce să bem, Stavarache că-și vânduse băutura. La urmă, chiar ne-o zis că el ne face rost de oricât de mult alcool vrem, pentru că o rudă de-a lui este paznic acolo.

Când ne-am întors acasă ne-am pus pe băut vin, iar când l-am terminat ne-am amintit de alcoolul luat de la Stavarache. Uite, cu păhărelul asta am băut toți, după ce am diluat metilicul cu apă. Nu uit asta câte zile oi avea. Îl țin aici sus, la

Diana a fost și ea internată din cauza spârlei. Bunica ei va încerca să umple o vreme golul lăsat de dispariția tatălui

Cristian și Marcel trăgeau de zor dintr-un pet în care spuneau că aveau must: „Noi nu bem, nene, mai întâi mirosim și bem numai dacă-i dulce...”

grindă, să-l amintire, că de la el era să mă ia moartea.”

Diana Dobre, o fetiță de doar zece ani, este elevă în clasa a patra a Școlii generale din Căiuți. Ea a devenit fără voie un personaj de presă, după ce a fost internată împreună cu mama ei, ca urmare a intoxicației cu metanol. Cantitatea băută de Diana a fost însă infimă și nu i-a pus sănătatea în pericol. Nu același noroc l-a avut tatăl Dianei, pe care alcoolul metilic l-a răpus definitiv.

Din când în când fetița se trezește în toiul nopții cu fața în lacrimi și povestește îngrozită cum își visează tatăl care o strigă să-i dea drumul la poartă, că vrea să intre în curte... Alteori vorbește singură prin casă și își întreabă tatăl, într-un dialog virtual: „Pe cine să mai chem eu acum, tătuțule, să mă apere când mă bat ceilalți copii?”

Nastasia, bunica Dianei, a suferit cumplit de pe urma dramei: „Vineri, pe la prânz, ginerele meu a venit acasă și ne-a spus că a cumpărat alcool ieftin de la Stavarache. L-a făcut cu apă și Cola și a băut împreună cu fiică-mea. Spre seară ne-am dus la culcare. Dimineața când m-am trezit Lucica stătea cu capul pe masă și spunea că nu mai poate de rău ce-i era, iar bărbatu-său se tăvălea pe jos în patru labe și se izbea cu capul de prag, spunând că moare. Era cam nouă dimineața. Am alergat la o vecină să cheme Salvarea, că noi nu avem telefon, dar femeia mi-a spus că n-o cheamă pentru că oricum nu vine până la Căiuți. Salvarea venea, dar n-a avut ea chef să dea telefon... Abia pe la prânz, când a sosit la noi un fin, l-am dus pe bietul om cu căruța până la șosea. Aici lumea știa deja că o murit Stavarache și din ce cauză. Domnul Bucur, șeful nostru de post, pregătise o mașină să-i ducă repede la spital pe cei care băuseră. Când a auzit că Stavarache a murit, ginerele meu și-a dat seama că nu mai scapă nici el. Nici n-am ajuns bine la spital că așa o și fost.”

text și foto **Ciprian Enea**

Flacăra vă semnalează apariția unui posibil Paulescu al stomatologiei

UN MEDIC ROMÂN ÎNVINGE PARADENTOZA

Peste 60% din populația globului se îmbolnăvește de o maladie teribilă: paradentoza (paradontoza). Cu timpul, dinții devin mobili și, în faza cea mai avansată a bolii, încep să cadă de la sine. Stomatologia clasică susține că remediul acestei boli este parțial, dar doctorul Mihai Mandaj a descoperit un tratament nou, mai eficient decât cele deja existente, dar încă neomologat.

Paradentoza este o afecțiune greu depistabilă în faza incipientă ce afectează țesuturile care acoperă rădăcinile dinților. Efectul acestei maladii se face simțit după câțiva ani de la instalare și constă în dezvelirea rădăcinilor dinților și deplasarea acestora în direcții aleatorii. Boala are patru stadii. În ultimul, dinții au o mobilitate foarte mare și pot fi pierduți de către bolnavi chiar în timpul mesei. Paradentoza cunoaște două forme: umedă și uscată. În forma umedă, apar focare de infecție ale gingiilor, se dezvelesc aproape total rădăcinile, persistă sângerările abundente, iar mobilitatea dinților este foarte mare. În cealaltă formă, rădăcinile se dezvelesc, iar dinții devin foarte mobili, fără apariția sângerărilor sau a focarelor de infecție. Paradentoza este provocată de factori predispozanți (stresul, în special cel intelectual, și ereditatea), locali (tartrul, flora microbiană, igiena defectuoasă a cavității bucale) și generali

(deficit vitaminic, boli de sistem ale diverselor aparate, boli renale etc.). Rezumând, paradentoza este o inflamație cronică progresivă a gingiilor. Deoarece nu este dureroasă, bolnavii nu-și fac griji în această privință și, când ajung la doctor, în ultimele stadii, nu le mai rămâne ca alternativă decât proteza. Tratamentul de ultimă oră al maladii, deja omologat, se face cu Neypulpin și Proneuril, medicamente foarte costisitoare și cu acțiune parțial eficientă. Este o concluzie trasă de zeci și zeci de persoane care au avut paradentoza și care au fost tratate de stomatologul Mihai Mandaj cu un medicament inventat de el.

O nouă descoperire a medicinei românești

Povestea Paradentophilului începe în tinerețea doctorului, când mama sa a avut grave

Doctorul Mihai Mandaj controlându-l pe Ion Stoica, unul dintre pacienții tratați cu Paradentophil

probleme dentare din pricina paradentozei. Știind că boala este ereditară, Mandaj s-a hotărât să-i găsească remediul. Mai ales că pe vremea aceea exista o singură soluție: extracția, urmată de proteză. În 1985 a început să combine substanțe cu rol antiseptic, antiinflamator și regenerativ și în șase luni a ajuns la o primă formulă. De atunci și până în prezent formula a fost îmbunătățită și experimentată pe sute de pacienți. În momentul de față Mihai Mandaj

poartă tratative cu o firmă consacrată, privind omologarea și producția de serie a medicamentului său.

La o primă vedere, doctorul Mandaj pare un stomatolog ca oricare altul. El are un cabinet particular pe strada Banu Dumitrache, unde vin oameni obișnuiți, să-și rezolve diverse probleme dentare. Cu puțin timp în urmă însă am stat de vorbă cu câțiva dintre pacienții săi, care s-au vindecat de paradentoza, folosind medicamentul lui

Situație comparativă, înainte și după tratamentul cu Paradentophil

Mandaj. Ion Stoica are 50 de ani și este directorul Complexului Student Parc Tei. Deși este vecin de cartier cu familia Mandaj, locuind într-una dintre curțile alăturate, cei doi s-au cunoscut cu ocazia unei excursii în Israel: „Pur și simplu m-am nimerit în același grup cu Mihai, pe care nu-l cunoșteam însă. Într-una din zile, în timp ce vizitam cu întreg grupul un obiectiv, am rămas cu un dinte în mână. Întâmplarea nu a scăpat neobservată celor din jur, și medicul Mandaj, după ce s-a recomandat, m-a consultat chiar la fața locului. Așa mi-a fost depistată paradentoza. Când m-am convins că sufăr, într-adevăr, de această boală,

am hotărât să mă tratez la cel care mi-a pus primul diagnosticul. De doi ani de zile fac acest tratament, mult mai ieftin și mai eficient decât cel omologat deja, și pot să spun că mă simt foarte bine și boala a înregistrat un vizibil regres. În plus, nu mi-a mai căzut nici un dinte.“ Cuvinte de laudă la adresa doctorului Mandaj a avut și Paulina Zbârnea (54 ani) sau Ileana Stănescu (43 ani). Ultima, profesoară într-o instituție specializată în informatică, ne-a mărturisit: „Am constatat faptul că mulți dintre colegii mei de serviciu au probleme din cauza paradentozei, aflate într-un stadiu mai mic sau mai mare de evoluție.

Acest lucru confirmă predispoziția intelectualilor către boală.“ Doctorul Mihai Mandaj nu s-a remarcat doar ca un foarte bun practician ci a dus și o intensă activitate științifică, în plan publicistic. Drept dovadă amintim numeroasele premii și mențiuni obținute în primii ani de practică stomatologică precum și lucrarea „Afecțiuni și speranțe ale stomatologiei“, apărută la editura medicală „Cerma“ sau recentul articol „Inventions in international premiere-farewell to paradentosis“.

text **Ciprian Enea**

foto **C. Enea** și arhiva dr. **M. Mandaj**

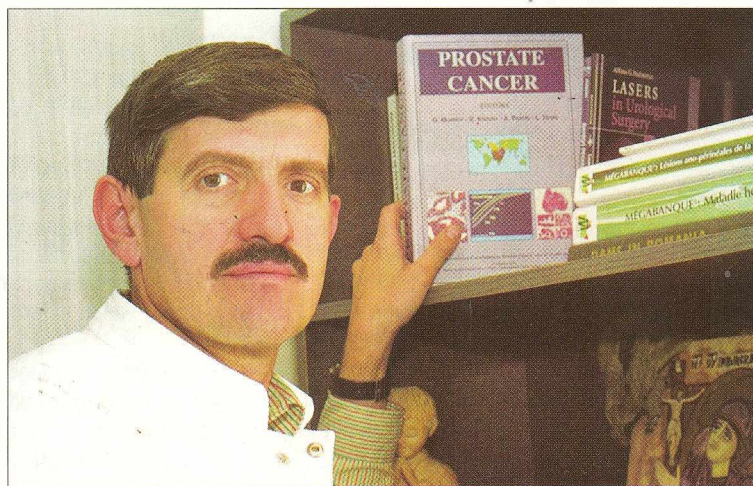
Ileana Stănescu,
o pacientă tratată cu succes

O SPERANȚĂ ÎN VINDECAREA CANCERULUI DE PROSTATĂ TRATAMENTUL GENETIC

Una dintre cele mai frecvente boli care umbresc viața bărbaților de vârsta a treia este cancerul de prostată. În prezent, boala este aproape incurabilă, putând fi tratați numai pacienții la care se depistează afecțiunea în stadiu precoce. Medicii specialiști din întreaga lume sunt preocupați de căutarea unor tratamente cât mai eficiente pentru această boală. Iată că, acum, la începutul mileniului trei al omenirii, speranțele de vindecare a maladiei se apropie de realizare.

Cercetătorii britanici au anunțat de curând, la Brighton, că vor testa un nou tratament genetic al cancerului de prostată. Acest tratament constă în inocularea în organism a unui virus care transportă o genă (CB1954) capabilă să producă o proteină ce eliberează o substanță anticancerigenă. Această genă este transportată la celulele nervoase, unde ea acționează.

Noul tratament va fi testat luna aceasta pe 30 de pacienți cu cancer de prostată în stadiu precoce, care s-au prezentat voluntar la Centrul medical din Brighton la scurt timp după ce specialiștii au făcut anunțul. Studiile clinice efectuate până în prezent de cercetătorii britanici arată că tratamentul genetic are avantajul că nu dezvoltă efecte secundare, iar gena CB1954 direcționează substanțele anticancerigene să „lovească“ exact celulele bolnave. Specialiștii spun că, dacă se va dovedi eficient, tratamentul va fi foarte căutat, mai ales că unul din 13 bărbați este susceptibil de a face cancer de prostată, în special după împlinirea vârstei de 60 de ani. Dr. Nicolae Calomfirescu, șeful Secției de

„Noul tratament nu este o certitudine, ci o speranță terapeutică“

Urologie a Spitalului „Prof. dr. C. Gerota“, al Ministerului de Interne, spune că „30 de pacienți nu sunt de ajuns pentru a dovedi eficacitatea tratamentului.

O metodă nouă de tratare a cancerului necesită foarte multe etape până la validare și studii pe loturi mari de pacienți. De asemenea, noul tratament trebuie testat comparativ cu tratamentele clasice. Toate acestea ar putea dura ani de zile“. Desigur, este de părere dr. Calomfirescu, acest nou tratament este o posibilitate, „o speranță terapeutică“.

În prezent, problema esențială în tratarea cancerului de prostată este diagnosticarea precoce: „De obicei, pacienții vin la medic când boala este într-un stadiu destul de avansat, ceea ce face afecțiunea incurabilă. Stadiile precoce pot fi vindecabile prin operație radicală de prostată sau prin radioterapie“. Rămâne de văzut dacă studiile cercetătorilor britanici vor dovedi eficiența noului tratament genetic al cancerului de prostată și dacă această nouă metodă va revoluționa sau nu medicina.

text **Tatiana Dabija**

foto **Octavian Tibăr**

ACOPERIȘUL **ONDULINE** SIGURANȚĂ ȘI CONFORT

Siguranță și confort. Caracter estetic și costuri reduse. Cuvinte-cheie care devin considerente importante în momentul în care îți construiești o casă. Un acoperiș fiabil deasupra capului poate rezolva multe probleme. Nu trebuie decât să faci alegerea potrivită!

Receptivitatea pieței românești față de noile tehnologii este atestată de concurența acerbă. Tot mai multe firme românești și străine se întrec în a oferi materiale de construcții rezistente, armonizate cu mediul ambiant, ecologice și competitive. În acest sens remarcăm materialele pentru învelitori oferite de societatea comercială **ONDULINE MATERIALE DE CONSTRUCȚII S.R.L.**, care reprezintă în România producătorul francez **ONDULINE INTERNATIONAL**, lider mondial în domeniul materialelor pentru acoperișuri.

Acoperișul Onduline este creația francezului Gaston Gromier care, cu mai bine de 50 de ani în urmă, a avut ideea de a satura cu bitum o placă din fibre organice și a o modela sub presiune. Placa rezultată s-a dovedit rezistentă la temperaturi extreme, la poluare industrială, la uragane, fiind folosită, în mod curent, în peste 100 de țări din lume.

Onduline este o placă ondulată din fibre celulozice bitumate, ideală pentru orice tip de acoperiș. Greutatea redusă, doar 6 kg, elasticitatea, rezistența, ușurința de punere în operă sunt doar câteva atuuri care o recomandă. Nu necesită nici o întreținere, nu ruginește, nu își modifică în timp culoarea și se poate monta chiar și peste învelitori vechi, în sistem de acoperiș dublu.

Dimensiunile plăcii sunt: 2 m lungime și 0,95 m lățime, iar gama de culori

este atractivă: roșu închis, roșu cărămiziu cu strat dublu de vopsea, verde, maron, negru.

Plăcile ondulate Onduline sunt oferite în varianta bitumată sau transparentă și translucidă din PVC, respectiv poliester.

Plăcile ondulate din PVC se pot utiliza ca luminatoare pentru acoperișurile realizate cu plăcile

Onduline. Nu lipsesc din gama comercializată nici accesorii: coame, dolii, cuie pentru prindere pe lemn sau metal, racorduri la perete, etanșeizări, închideri laterale, aeratoare, iar la cerere, oferta poate fi extinsă.

Pla repararea acoperișurilor realizate din materiale bituminoase, la etanșeizarea din jurul luminatoarelor, sau a accesoriilor se utilizează, cu rezultate deosebite, Onduline Flashing, un produs cu o capacitate de aderență foarte puternică, oferit în diverse culori armonizate cu cele ale plăcilor.

GRUPUL **ONDULINE** are în prezent 10 fabrici, dintre care două au fost deja premiate pentru grija față de mediul înconjurător. Toate produsele sunt recunoscute pentru calitatea lor superioară, certificată prin ISO 9002, pentru caracterul lor ecologic, neavând în componența lor azbest, știută fiind nocivitatea acestuia. Materialele de construcții comercializate de firmă în România sunt agrementate tehnic de numeroase foruri de specialitate internaționale, inclusiv de către I.N.C.E.R.C.

In dorința de a dezvolta vânzările pe piața Europei Centrale și de Est, conducerea GRUPULUI **ONDULINE** a decis construirea unei fabrici de plăci ondulate în Polonia. De avantajul instalațiilor moderne, care garantează o producție de calitate superioară, beneficiază, din acest an, și piața românească, prin aprovizionarea cu plăci Onduline de la fabrica din Mielec. Apropierea geografică de

România, costurile mai mici de producție și transport constituie argumente suplimentare pentru vânzarea plăcilor la un foarte bun raport calitate-preț.

Sistemul de învelitori Onduline reprezintă o soluție potrivită pentru acoperirea clădirilor, magaziiilor, depozitelor, halelor industriale, fermelor, sălilor de sport, serelor, a caselor individuale, cabanelor, garajelor, teraselor.

Este un sistem practic, ieftin și eficient. Siguranța și confortul pe care le conferă acoperișul Onduline justifică pe deplin succesul de care se bucură pe piața românească.

text: **Ileana Szalai**

Onduline

Str. Năvodari nr. 30 - 32, Sector 1, București ; Telefon: 233 12 64; 233 12 65; 233 12 66; Fax: 233 12 67

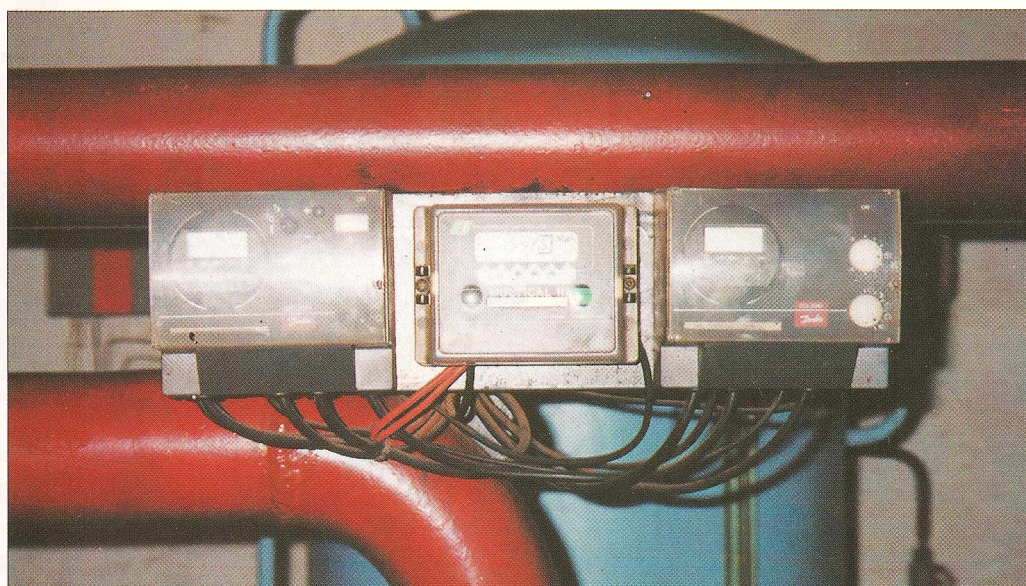
Europa nu ne vrea fără un program

Integrarea României în structurile euro-atlantice depinde, într-o bună măsură, de felul în care înțelegem să protejăm mediul. Agenția Daneză pentru Protecția Mediului (DEPA) a demarat în ultimii ani o serie de proiecte de mediu extrem de eficiente, pentru multe dintre județele țării. De curând DEPA și-a intensificat activitatea, reînnoind Programul Țară, care are în vedere aderarea României la UE.

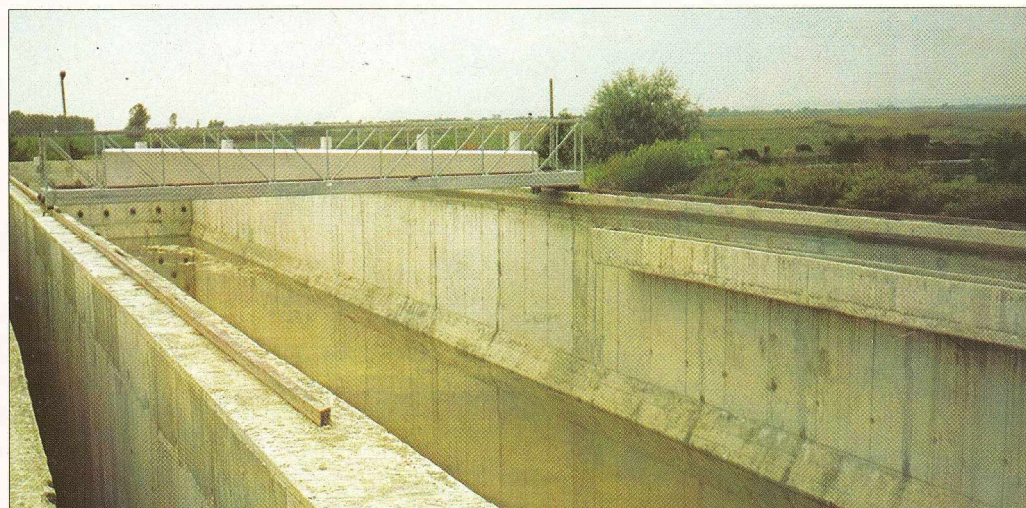
Colaborarea româno-daneză în domeniul protecției mediului a început în luna ianuarie a anului 1994. Atunci s-a semnat un acord pe 5 ani între Ministerul Apelor și Protecției Mediului din România și Ministerul Mediului și Energiei din Danemarca. Programul Țară, adoptat în 1997, descrie cadrul acestei cooperări precum și modelul privind selectarea și implementarea diverselor proiecte. În octombrie 2000 a intrat în vigoare un nou acord, pe 5 ani, între ministerele celor două țări.

Acesta prevede dorința de a continua colaborarea în domeniul protecției mediului, în scopul reducerii poluării transfrontaliere, a dezvoltării și implementării unor soluții de îmbunătățire a stării mediului și în scopul protejării și utilizării raționale a resurselor naturale.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale colaborării este faptul că Danemarca acordă țării noastre un sprijin anual de 6 milioane de dolari.

Panou de control al sistemului de termoficare din Giurgiu realizat cu sprijin danez

Canal de epurare din cadrul Regiei Autonome de Apă Constanța

Domeniile principale

ale acestei colaborări sunt următoarele:

- Protecția aerului, solului și pădurilor;
- Reducerea poluării aerului, cauzată de producerea de energie cât și de întreprinderi;
- Managementul apelor și protecția apelor subterane;
- Controlul și combaterea poluării marine;
- Managementul deșeurilor;
- Conservarea naturii;
- Instruirea în domeniul mediului, educației și al cooperării științifice;
- Aspecte legale, instituționale și economice privind managementul mediului.

Alte surse de finanțare relevante în domeniul protecției mediului

Între 1993 și 2001, DEPA a alocat aproximativ 30 milioane USD destinate realizării unui număr de 64 de proiecte. Fondurile au fost folosite pentru asistența tehnică (10 milioane USD) precum și pentru investiții directe (20 milioane USD). Suplimentar, datorită cofinanțării, au mai fost atrase circa 116 milioane USD, atât din surse interne cât și externe (UE, BERD, BEI).

UE este cel mai important donator în domeniul protecției mediului din România.

Programele operaționale derulate de Uniune în țara noastră sunt:

– PHARE, cu o contribuție de 242 milioane euro. Principalele obiective ale programului au în vedere: întărirea capacității instituționale și administrative a MAPM, conformarea cu diferitele directive de mediu, proiecte de investiții PHARE precum și proiecte de dezvoltare regională (reabilitarea și protejarea mediului din zonele și ariile industriale cu potențial economic și turistic).

– ISPA, având alocate 700-910 milioane euro pentru perioada 2000-2006. Programul finanțează proiecte mari în domeniile: alimentare cu apă potabilă, epurarea apelor uzate, managementul deșeurilor și combaterea poluării aerului.

– SAPARD are distribuite nu mai puțin de 1.050 milioane euro, pe intervalul de timp 2000-2006. Acești bani sunt destinați: investiții în holdinguri agricole, prelucrării și

eficient de protecție a mediului

comercializării produselor agricole și pescărești, dezvoltării activităților economice rurale și modernizării infrastructurii rurale.

– LIFE, cu două componente: LIFE Mediu (proiecte demonstrative prezentate de întreprinderi sau autorități locale, precum și activități de pregătire care să sprijine legislația și politica UE) și LIFE Natură (conservarea habitatelor naturale și a vieții sălbatice).

Un alt donator important este BERD, care din 1995 și până în prezent a alocat credite în valoare totală de 170 milioane euro, pentru

proiecte din domeniul alimentării cu apă și din domeniul sistemelor centralizate de încălzire.

Dintre țările implicate în donații pentru proiecte de mediu, separat de instituțiile descrise mai sus, se identifică Danemarca, pe primul loc, urmată de alți donatori importanți, precum: Olanda (Programul pentru Cooperare cu Țările CEE), Japonia (programul JICA), Statele Unite ale Americii (programul USAID) și Marea Britanie (programul Know How Fund).

Ministrii Mediului din Danemarca (stânga) și România (dreapta)

Parlamentarii danezi au plâns ascultându-i pe copiii români

▶ Alături de ministrul dumneavoastră sunteți unul dintre oamenii politici care s-au implicat cel mai mult în semnarea Programului Țară. Ce semnificații are acesta pentru România?

– Sprijinul financiar primit din partea Danemarcei ne ajută să protejăm mai bine mediul înconjurător în care trăim și să atragem de la Uniunea Europeană noi fonduri, în urma unor programe speciale de cofinanțare, în care partea de capital pe care trebuie să o investim noi, românii, vine tot din partea danezilor. Așadar, o parte din investițiile daneze atrag după ele noi investiții, de la UE. În plan secundar, așa cum ați prezentat și dumneavoastră în mai multe articole, proiectele daneze au și o importanță latură economică. La stațiile de filtrare a apei, schimbarea vechilor utilaje nu are drept consecință numai purificarea apelor uzate ci și scăderea prețului de cost al acestei acțiuni și, implicit, rentabilizarea regiilor autonome locale. Gropile ecologice de gunoi sunt și ele amenajate și utilizate în așa fel încât se reduc considerabil fondurile destinate salubrității. Exemplele de acest fel pot continua și-n ceea ce privește reciclarea rumegușului, care în loc să polueze mediul înconjurător este ars și transformat în energie termică.

– De ce se face atâta caz de importanța protejării mediului în cadrul programului de aderare a României la UE?

– Din cele 31 de capitole din cadrul programului de aderare, capitolul 22 se referă strict la protecția mediului. Uniunea Europeană nu înseamnă doar un prezent comun ci și un viitor comun. Din această perspectivă, preocu-

parea pentru mediu pare foarte clară și legile Europei în acest sens sunt dure. Și e foarte bine că lucrurile stau așa. În momentul de față, planeta se încălzește cu 0,6 grade pe secol. Dacă acest proces ar fi început pe timpul lui Ștefan cel Mare, o mare parte din suprafața continentală a pământului s-ar afla acum sub ape...

– Ce fel de oameni sunt danezii?

– La început, experiențele pe care le-am avut cu ei au fost destul de derutante. Nu înțelegeam ce vor de la noi, de ce sunt așa de hotărâți să ne ajute. La un moment dat am înțeles că au un suflet mare și o inimă deschisă și că pur și simplu vor să-i ajute pe cei din jurul lor. Este o sensibilitate contrară ideii că nordicii sunt niște tipi reci. Nimic mai fals. Vreau să vă spun că, înainte de semnarea Programului Țară, au venit în România toți parlamentarii danezi care se ocupă de mediu (32 la număr). Vroiau să vadă dacă banii oferiți până acum au fost folosiți cum trebuie și dacă merită să continue. Noi i-am dus la Mangalia, Constanța, Piatra Neamț și Suceava, pentru a vedea ce s-a realizat. În semn de recunoștință, oamenii locului care au beneficiat de pe urma investițiilor daneze, le-au făcut o primire ușor festivă. La una din școlile care se bucură acum de încălzire, în urma reciclării rumegușului, s-a mers până acolo încât copiii au spus poezii și au cântat în daneză. Femeilor din grupul parlamentar (cam jumătate din delegație) le-au dat lacrimile de emoție.

Petru Lificiu, secretar de stat la Ministerul Mediului, are 51 de ani dar nu-și trădează deloc vârsta, în ciuda faptului că de 6 luni de zile a devenit bunic. El lasă interlocutorului impresia unui om dinamic și hotărât, care știe să se facă agreabil cu multă ușurință, semănând mai degrabă cu un congressman american.

text Ciprian Enea

foto Octavian Tibăr, C. Enea și arhiva DEPA

Aniversare cu aluzii subțiri

La 1 noiembrie 1928 se înființa Societatea Română de Radiodifuziune. Ctitorul ei era Dragomir Hurmuzescu, fizician, membru al Academiei, care avea să ocupe postul de președinte al Consiliului de Administrație până la instalarea guvernului „democrat” al lui Groza. 73 de ani mai târziu, la aniversarea Zilei Radioului, Adrian Dimitriu făcea o subtilă paralelă cu situația sa, după ce Parlamentul a respins raportul de activitate al Societății.

Actualul președinte a condamnat „atacurile iresponsabile asupra libertății mass-media” și a avertizat că „orice acțiune ostilă este periculos de încercat”.

Supărarea lui Andrei Dimitriu pare justificată, având în vedere realizările SRR în timpul mandatului său, printre care lansarea, la 2 noiembrie 2001, a postului „Radio Moldova”, cea mai mare investiție din istoria instituției (peste 80 de miliarde de lei). De altfel, așa cum se știe, o sută de intelectuali, dar și 400 de angajați ai Radioului au semnat apeluri de sprijin a actualei conduceri. Ziua Radioului a fost marcată de o serie de trei concerte de excepție, vernisarea

Adrian Dimitriu, președintele SRR, alături de maestrul Emanuel Elenescu, un senior al baghetei

expoziției de fotografii (puse la dispoziție de Mihai Oroveanu) „O istorie a Radioului prin istoria Bucureștiului”, expunerea colecției de vechi aparate radio (toate funcționale!) a lui Mihai Gheorghe și lansarea a două cărți: Emanuel Elenescu – **Mărturisirile unui senior al baghetei** și Dionisie Șincan – **Vorbe parlamentare**, volum postum, îngrijit de soția sa, Sofia Șincan.

Presa la ceasul premiilor

Ziaristii intră din nou în febra concursului, întrucât Clubul Român de Presă a lansat cea de-a treia ediție a Galei Premiilor CRP. Secțiunile întrecerii vizează presa scrisă (jurnalism economic, reportaj, știre de agenție, la care se adaugă un premiu pentru expresivitate și unul oferit de Compaq pentru jurnalism IT), radio (reportaj, talk-show) și televiziune (idem). Pentru fiecare secțiune se vor face câte trei nominalizări, iar premiile vor fi în valoare de câte 2.000 de dolari, cu excepția premiului Compaq – un laptop.

La concurs poate participa orice ziarist, cu materiale publicate/difuzate în perioada 1 octombrie 2000 – 30 septembrie 2001. Concursul fiind dedicat tinerilor, limita de vârstă este de 35 de ani. Fiecare autor trebuie să prezinte trei articole, respectiv o producție audio-video. Materialele vor fi însoțite de o fișă de înscriere, un CV, o fotografie tip pașaport și acordul scris al angajatorului. Taxa de înscriere este de 100.000 de lei, iar data limită de anunțare a candidaturilor este 20 noiembrie. Informații suplimentare se pot obține de la CRP, tel. 665.41.16, 223.43.32, e-mail crp@digiro.ro. Festivitatea de decernare a premiilor va avea loc în 16 decembrie. În același timp, CRP anunță a doua ediție a Salonului Național al Presei Române, care se va desfășura între 13 și 16 decembrie în complexul Romexpo.

Un lord la București

Ralf Dahrendorf este un lord german. A fost membru în primul guvern Willy Brandt, apoi s-a stabilit în Marea Britanie, unde a devenit pair și membru al Academiei Britanice. A condus London School of Economics și St. Anthony's College. Este doctor în filozofie și sociologie. O parte dintre conferințele ținute la St. Anthony's College le-a reunit în volumul După 1989. Morală, revoluție și societate civilă, publicat recent, în varianta românească, de Editura Humanitas. Cartea lansează câteva idei asupra cărora trebuie meditat, cum ar fi aceea că 1989 nu a fost, pentru est-europeni, doar o deschidere spre oportunități, ci și spre riscuri.

Undeva, în Europa...

Florian Pittiș, Mircea Vintilă, Ducu Bertzi, Cristian Minculescu, Dan Bittman, Cristi Tabără, Paul Grigoriu, Gianina Corondan, Jana Gheorghiu, Marina Almășan – sunt doar câțiva dintre cei care au ținut să fie prezenți la lansarea de la Casa Radio a dublu-CD „Undeva, în Europa...”, realizat de **Stepan Project**.

Discul este remarcabil din cinci puncte de vedere: 1. este un produs multimedia (muzică, fotografie, film, grafică pe calculator, meniuri prin care poți să selectezi ce vrei să vezi și să auzi, de pildă, în funcție de starea de spirit în care te afli!); 2. implicit, este o operă interactivă, căci fiecare o „parcurge” după un „traseu” propriu; 3. este ilustrată sonor prin **muzică de fuziune** (o combinație de muzică religioasă, clasică, populară, rock, folk etc.); 4. este impecabil ca interfață de prezentare; 5. pentru acest dublu-CD au muncit, vreme de cinci ani, 80 de oameni, dintre care 38 de compozitori români din țară și străinătate. Nu trebuie decât să aveți un PC cu configurația necesară pentru a putea savura o asemenea bijuterie.

CONCURS

ANA HOTELS – Poiana Brașov

Premiu:

Weekend-uri pentru două persoane în următoarele perioade:

02.11 – 04.11 la Hotel Sport
09.11 – 11.11 la Hotel Sport
16.11 – 18.11 la Hotel Sport

23.11 – 25.11 la Hotel Bradul
30.11 – 02.12 la Hotel Bradul
21.12 – 23.12 la Hotel Sport

Răspundeți la întrebarea:
„De ce îmi doresc un week-end în Poiana Brașov la hotelurile ANA?”

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorii vor fi desemnați prin tragere la sorți.

Nume: _____ Prenume: _____
Adresa: _____
Telefon: _____

ANIVERSARE
**MIHAI AL
ROMÂNIEI**

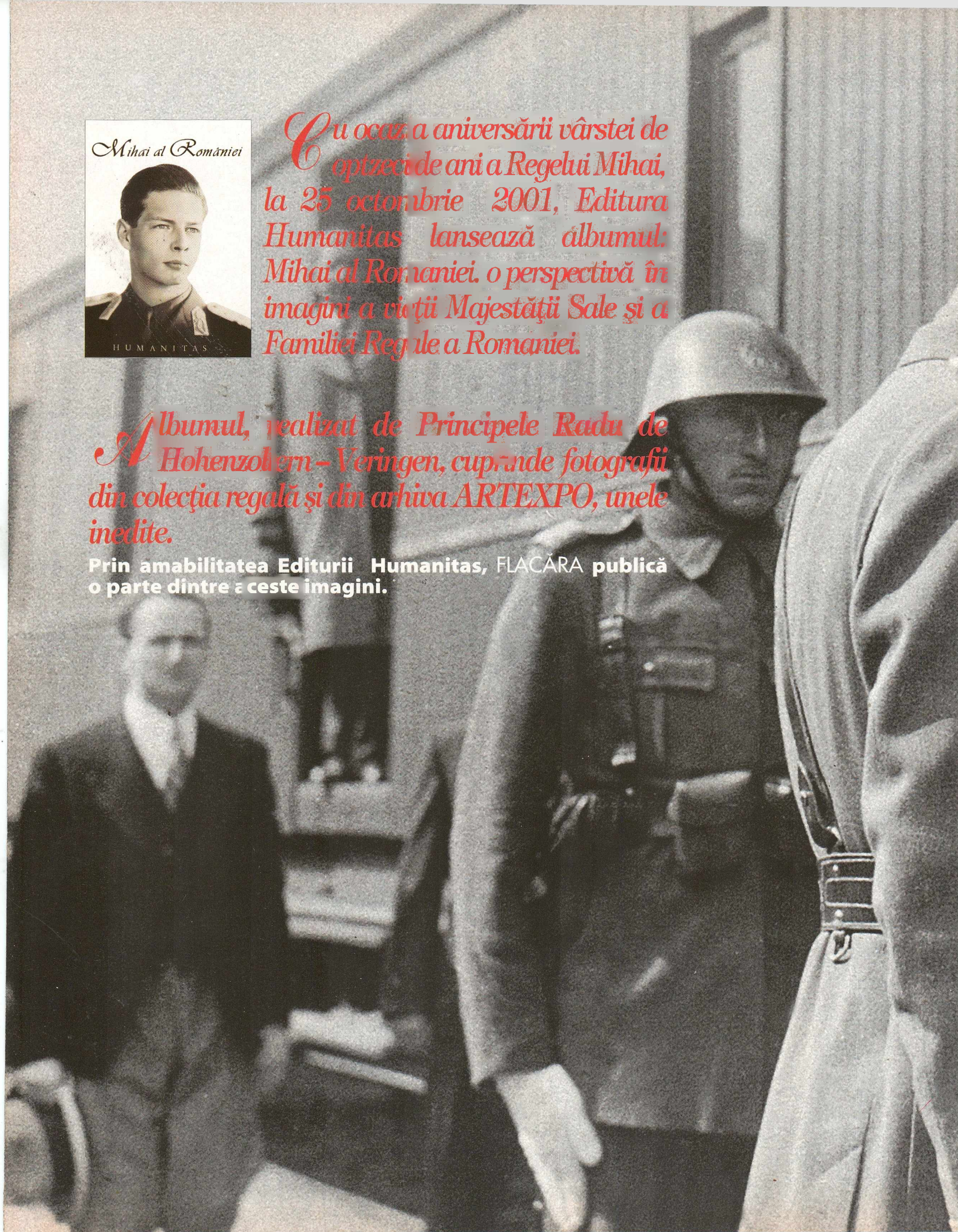
 document

Cu ocazia aniversării vârstei de optzeci de ani a Regelui Mihai, la 25 octombrie 2001, Editura Humanitas lansează albumul: Mihai al României. o perspectivă în imagini a vieții Majestății Sale și a Familiei Regale a României.

Albumul, realizat de Principele Radu de Hohenzollern - Veringen, cuprinde fotografii din colecția regală și din arhiva ARTEXPO, unele inedite.

Prin amabilitatea Editurii Humanitas, FLACĂRA publică o parte dintre aceste imagini.

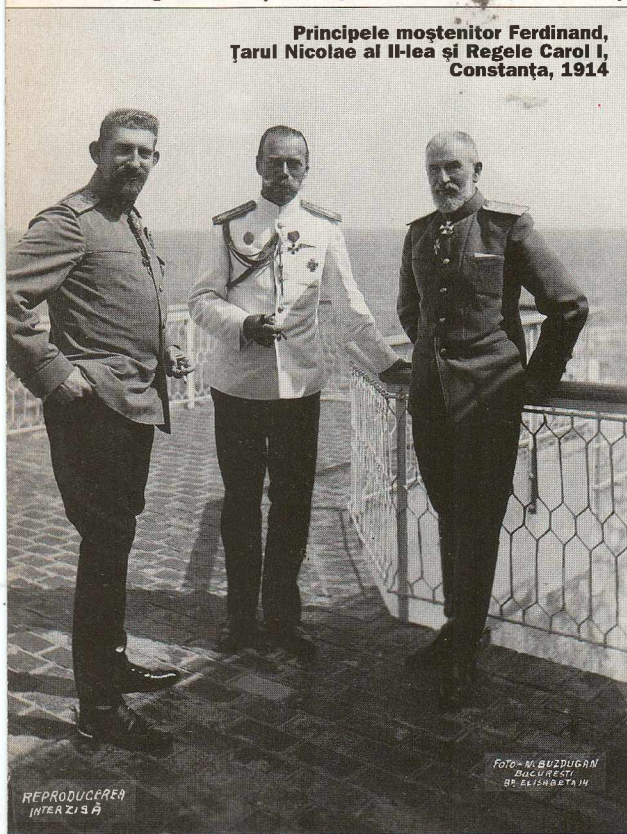
Regina Mamă întâmpinată
în gara Jimbolia de Regele Mihai,
1940

Regele Mihai și Principesa Mamă Elena, la București, 1928 ▲

Principele moștenitor Ferdinand,
Țarul Nicolae al II-lea și Regele Carol I,
Constanța, 1914

**Familia regală
a dorit ca apariția
albumului
să fie o surpriză,
un cadou, pentru
Regele Mihai
și i l-a prezentat
chiar în ziua
aniversării.
Lansarea oficială
a albumului a avut
loc în prezența
Regelui Mihai,
la București,
pe 7 noiembrie,
la Muzeul Național
de Istorie**

Regele Ferdinand și Regina Maria la București ▼

Regele Mihai
pe motocicletă

Regele Mihai și Regina-Mamă Elena la stăna regală

Cu cea mai mare plăcere mă alătur la cea de-a optzecea aniversare a zilei de naștere a Majestății Sale Mihai I, Regele României, exprimându-mi afecțiunea, prietenia și respectul pentru el.

Istoria stă mărturie fidelă a eforturilor Regelui de a-și menține țara liberă de orice intervenție străină, ca și a devotamentului și a loialității pe care le-a arătat poporului său, până la a pleca din țara sa natală pentru a evita, prin sacrificiul lui, un conflict între români cu consecințe imprevizibile. Din acei ani, Regele Mihai a rămas credincios moștenirii istorice a înaintașilor lui.

Calitățile cu care este înzestrat Regele Mihai au fost încă și mai evidente în timpul anilor grei prin care a trecut țara lui. În ce mă privește, în numeroasele împrejurări în care am avut ocazia să strângem legăturile noastre de prietenie, am recunoscut de fiecare dată experiența umană și politică pe care Regele a acumulat-o de-a lungul rodniciei sale vieți.

Astăzi fiecare își dă seama de interesul și căldura cu care el privește, de la orizontul lungii sale experiențe, viitorul, plin de speranță, al poporului său.

În această zi specială, din adâncul inimii mele, cele mai calde felicitări, cele mai bune urări și marea mea afecțiune ca văr!

Juan Carlos

Pare un lucru extraordinar că Mihai a ajuns la vârsta de optzeci de ani!

Pentru că îl cunosc de la începutul vieții mele – și pentru că l-am văzut la practic toate sărbătorile familiei noastre de la Încoronarea mamei încoace – cred că am o oarecare idee despre ceea ce a trebuit el să îndure de-a lungul vieții sale.

Mă doare sufletul pentru Mihai și Ana când știu prin ce teribile încercări și necazuri au trebuit ei să treacă. Mă doare sufletul, de asemenea, pentru români, ale căror vieți, tradiții și bunăstare au fost brutal sfărâmate pentru mulți ani.

De-a lungul tuturor acestor orori și alienări de neînțeles, Mihai nu s-a lăsat niciodată cuprins de amărăciune sau de răzbunare. El și-a păstrat întotdeauna umanitatea adevăratului bărbat de stat, credința în valorile civilizației și o liniște înfelegătoare. El a rămas, pentru mulți români, o lumină de speranță în întuneric, iar conaționalii lui pot acum, în sfârșit, să vadă adevărul care a fost înnegurat atâția ani de minciuni și propagandă.

Fii binecuvântat, Mihai, și la mulți ani!

Cu drag, vărul tău,
Charles

1

2

1. Regele Mihai și Regina Ana în casa lor din Ayot-St. Lawrence, Anglia, 1950.

2. Regele și Regina la Versoix, decembrie 1989.

3. Regele și Regina la nunta de aur, Franța, 10 iunie 1998.

3

Merită literatura română un Premiu Nobel?

Această întrebare este rostită de multă vreme în cercurile scriitorilor români. Unii au luat-o în serios, au făcut clasamente și propuneri. Alții nu i-au dat importanță. Răspunsurile, după cum se va vedea și din ancheta noastră, sunt și astăzi contradictorii.

Dan C. Mihăilescu: „Eu pot să mă laud că nu sufăr deloc de această obsesie a Premiului Nobel, nu-i dau nici o prețuire din punct de vedere literar-estetic: este un premiu dat pe considerente politice, etno-ideologice și, ca atare, nu văd de ce românii se bat sau de ce avem această fixație cu Premiul Nobel. Adevărat, când știi că puteau să-l ia un *Rebreanu*, un *Blaga* și, mai ales, suferința cea mai mare: 1) când știi că puteau să-l ia un *Mircea Eliade* și nu l-a luat; 2) când știi că puteau să-l ia *Eugene Ionesco* și nu l-a luat fiindcă un alt francez îl primise cu un an înainte, evident că te ia o oarecare nostalgie. Deci e o nostalgie, nu o părere de rău.

În orice caz, eu, dacă aș fi scriitor român, cât nu țin eu sau, mă rog, n-am legături cu scriitorimea noastră, mai mult aș ține la Premiul de la Uniunea Scriitorilor, pe sistemul mai bine în satul tău fruntaș decât la oraș codaș. În orice caz, trebuie să pledăm să eliminăm fixația asta: că nu ne știe lumea, că nu ne cunoaște, că nu suntem traduși, că nu știu ce... Asta este un complex provincial și de marginalitate și, la orgoliul meu personal, nu suport așa ceva.”

Alexandru Mușina: „Nu cred că este problema mea dacă literatura română merită premiul sau nu, criteriile sunt ale lor, noi putem să fim interesați de ceea ce facem în legătură cu propriul nostru public. Deci, problema Premiului Nobel nu s-a pus niciodată pentru mine. Nu m-a interesat niciodată premiul Nobel decât ca o solicitare făcută de alții și care nu are nici o legătură directă, zic eu, cu valoarea literaturii noastre. Literatura română se face pentru români, Premiul Nobel se dă pentru anumiți scriitori aleși pe anumite criterii de un grup din Academia

Suedeză. Deci, dacă literatura română îl merită sau nu, nu cred că are semnificație.”

Sorin Alexandrescu: „În principiu orice literatură merită Premiul Nobel, dar trebuie găsit un bun candidat. Deci trebuie să fie un scriitor în viață. În momentul de față nu este așa de evident că cineva să sară complet peste medie sau peste ceilalți. Nu știu, aș ezita să dau un exemplu, ar fi greu de indicat un candidat, dar sigur că merită literatura în sine. Deci, poate că n-ar fi important cine ar lua, căci, dacă e un român, ar fi foarte bine.”

Gheorghe Iova: „Pe orice exemplar, oricât de prost e tradus, al regulamentului de acordare a Premiului Nobel, scrie INTERZIS. Datorită unchiului meu, care e membru propunător Nobel pentru fizică, dl Iova Iancu, am putut să-mi bag năsul de mic în el și ceva mai cazon, mai castrat, mai anti-libertate decât un regulament de Premiu Nobel nu există. Așa că... ce să-i doresc eu literaturii române?... să se uite un pic la mine.”

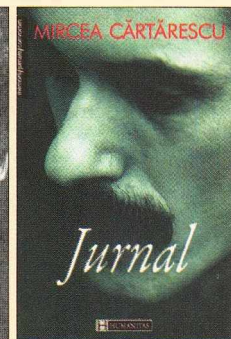
Ion Bogdan Lefter: „O obsesie ridicolă, uneori simpatică. Până acum un deceniu și ceva, în vremurile comunismului înfloritor, despre aspirațiile literatorilor români la Premiul Nobel se vorbea mai mult prin culise și cu o modestie cumva-provincială. În presa controlată de cenzură nu se putea pune problema fără concesi. Când și când, ea a mai fost discutată totuși, regimului convenindu-i probabil faptul că inteligența nealiniată se dovedea, cum altfel?!, nemulțumită că la Stockholm se fac jocurile în așa fel încât, ignorată fiind genialitatea creativă de pe plaiurile mioritice, suntem grav nedreptățiți. *Volens nolens*, exprimarea unor atari frustrări intra așadar în scenariul naționalist și anti-occidental al propagandei oficiale. A fost una dintre temele care au funcționat cu dublă

Gellu Naum
s-a stins din viață în plină glorie literară. Nu a obținut Premiul Nobel, dar a fost propus pentru el la puțin timp după ce a primit Premiul Flacăra, în 1998

Cariera literară a lui Paul Goma este în ultimii ani la limita scandalului – pentru cei care se regăsesc în Jurnalul său – și în culmea gloriei, fiind propus de ASPRO pentru Premiul Nobel

Mircea Cărtărescu, un personaj de Jurnal, și un alt premiant Flacăra este „pe drumul cel bun” în cursa pentru Nobel

semnificație în epocă: dragi artiștilor și intelectualilor independenți, dar utile și aparatului comunist, chiar dacă cei dintâi, probabil ingenui, n-aveau nici o intenție să-i facă celui din urmă jocul.

După 1989, despre Nobelul veșnic ratat de către români s-a vorbit mai mult și mai vehement. Eliberați de constrângeri, cei care l-au tot invocat au contestat explicit procedurile de selecție, acuzând amestecul criteriilor extraliterare, extraestetice, geopolitice ș.a.m.d. Adevăruri simple și evidente au fost rostite cu o ingenuitate la fel de mare, debateră degenerând adeseori într-o vulgaritate agresivă. N-a mai fost timp pentru nuanțe și pentru o înțelegere mai profundă a lucrurilor, pentru, bunăoară, gândul că valoarea literară și prioritățile geopolitice nu se exclud. Sau că ea, geopolitica, nu e neapărat rea, sinonimă cu o conspirație occidentală, eventual americană, eventual evreiască, ci poate fi și bună, dreaptă, morală. Pe de altă parte, cultura română continuă să aibă dificultăți în asumarea propriei sale condiții, care rămâne una minoră, marginală. Avem mari valori, mari clasici, capodopere, dar e firesc ca ele să nu prea circule în lume, să se impună greu și să nu primească la tot pasul coroanele cu lauri pe care, cu comple-

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră
este 5 decembrie 2001, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA ALLFA

xele noastre de inferioritate-superioritate, ne închipuim că le merităm. De la orgoliile artiștilor care se cred buricul Pământului și până la formele uneori jalnic de primitive ale naționalismului cultural nu e decât un pas, făcut adesea și fără remușcări prin părțile noastre.

O obsesie așadar ridicolă în sine, simpatice uneori, și anume atunci când tonul de joc de societate ia locul îngrâșării.

Oricum, dacă am avut în ultima vreme o șansă cât de mică de a aduce Nobelul aici, în marginalitatea noastră, ea s-a dus odată cu stingerea lui *Gellu Naum*. Următoarea o va avea poate, cândva, *Mircea Cărtărescu*. Până atunci, compatrioții noștri ar face mai bine dacă și-ar economisi energiile risipite în diatribe anti-geopolitice și le-ar utiliza în elaborarea și aplicarea unor strategii realiste, sistematice de promovare internațională a culturii noastre, așa marginală cum e ea, cu sau fără vreun Nobel la butonieră.

Pavel Șușară: „Literaturile sunt abstracțiuni, ele nici nu merită, nici nu primesc premii. Singurii care contează și care, din când în când, se mai bucură de câte un premiu, fie el și premiul Nobel, sunt acele bizare ființe determinate, în carne și oase, captive în istorie și posedate de eternitate, numite convențional scriitori. În orice literatură, fie ea mică sau mare, tânără sau bătrână, accesibilă sau castă (așa, pentru salvarea dihotomiei!), se manifestă, la un moment dat, câte un scriitor care depășește condiționările stricte ale locului și ale timpului, taman bun pentru a fi împovărat cu premiul Nobel. Dacă pe listele de așteptare kirghizii îl au pe Aitmatov, de ce nu am avea și noi o listă pe care, până acum, n-a prea citit-o nimeni. Uneori nici noi înșine. Pe această listă ipotetică, de la instituirea Nobelului și până astăzi, eu zăresc retrospectiv câteva nume foarte potrivite pentru a intra în acele justificări ale juriului, mai plate decât un anunț de la mica publicitate și mai plicticoase decât *Mersul trenurilor*. În timp, ele ar fi cam acestea: *Mihail Sadoveanu*, *Liviu Rebreanu*, *Tudor Arghezi*, *Lucian Blaga*, *George Bacovia* și *Marin Sorescu*. De ce *Sorescu* și nu *Gellu Naum* sau *Nichita Stănescu*, iată o întrebare la care voi răspunde cu prilejul unei alte anchete”.

Caius Dobrescu: „Răspunsul la întrebare depinde de filozofia Comitetului Nobel, așa cum ar putea ea reieși din ultimele decernări. În intenția fondatorului său, premiul trebuia să recompenseze uniunea dintre virtuozitatea literară, devotamentul pentru un ideal umanitar și pacifist și o anume vigoare moral/moralizatoare. Acesta este spiritul în care au fost celebrați de către Comitet autori asemeni lui Günther Grass. Gândind în acești termeni, singurul român care ar putea obține premiul este, în opinia mea, *dl Paul Goma*. Cred că rezistența opusă de domnia-sa sistemului comunist, prin atitudinile sale publice și prin creațiile sale caracterizate de curaj experimental și de forță expresivă, are o

Punctul pe F

Teroriștii de lângă noi

Teroristul acționează din umbră. Din afara legii. Cu arme ascunse și parșive. Cu sânge rece, fără păreri de rău sau muștrări de conștiință. E fanatic. E împotriva tuturor celor care îi stau în cale. Chiar și a aliaților de moment pe care îi va trăda atunci când nu-i vor mai fi de folos. Finalitatea actelor sale este, întotdeauna, politică, deoarece teroristul nu omoară pentru bani, ci pentru putere.

Dacă, până în decembrie 1989, pentru românul obișnuit sensul cuvântului terorist nu declanșa imaginea unei primejdii imediate ci, mai degrabă, amintirea unei știri cu parfum exotic dintr-o țară în care nu va ajunge niciodată, iată că, de 11 ani încoace, teroriștii au intrat în viața fiecăruia dintre noi cu o violență pe care nimeni nu o putea bănuși. Acum 11 ani ne temeam să ieșim pe străzi ca să nu fim împușcați, acum ne temem să deschidem scrisorile ca să nu fim infectați cu un virus mortal. Cruntă ironie a sortii.

De când Gemenii au dispărut de pe deridele din New York, toată lumea îi caută pe teroriștii care au demonstrat că nici Statele Unite nu sunt infailibile. Se vorbește despre un al treilea (sau al patrulea, dacă punem la socoteală și războiul rece) război mondial între lumea civilizată și terorismul internațional, despre rețele subterane care pot lovi pe oricine, oricând, despre arme de distrugere în masă care pot fi folosite împotriva oricui, despre bin ladeni care dirijează detunări de avioane și plicuri cu antrax din buncărele de negăsit ale unei țări care nu poate fi cucerită. Cele mai puternice angrenaje militare din istorie s-au pus în mișcare pentru a-i găsi pe

Alexandru Arion

cei care vor să întoarcă roata civilizației. Se produc reconcilieri istorice între țări. Se pompează miliarde și miliarde de dolari sau de euro pentru ca sărăcia să nu mai fie un declanșator al terorii. Sunt operațiuni a căror amploare nu o vom putea percepe cu adevărat decât peste câțiva ani. Și toate acestea se petrec pentru ca planeta să fie un loc sigur pentru locuitorii ei iar civilizația să-și urmeze drumul firesc al democrației.

Pe teroriștii din iarna libertății noastre nu-i mai caută, demult, nimeni. Și, probabil, nici nu vor mai fi găsiți vreodată. Ascunzătorile lor nu sunt în munții Afganistanului, dar rețeaua jocurilor de interese s-a dovedit a fi un buncăr impenetrabil firavelor încercări de a-i demasca. E un capitol încheiat din istoria României.

Din păcate, un rău nepedepsit atrage după sine altul. Resemnarea, frica, lipsa legii, democrația cu jumătăți de măsură creează unora senzația că totul este permis și posibil. Iar dorința de putere le orbește mințile. Și atunci, în văzul lumii, în piețe pline de oameni fanatizați, în paginile ziarelor și pe ecranele televizoarelor, apar ei, teroriștii politici, teroriștii economiei, teroriștii culturii, teroriștii presei – ei, teroriștii de lângă noi. Lăsați în pace, ne vor face mai mult rău decât cei care trăgeau cu mitraliera în oamenii ieșiți pe stradă să apere o libertate pe care noi nu am câștigat-o nici acum. Un rău mai parșiv. Un rău de mai lungă durată. Un rău peste care vor trebui să treacă generații ca să putem să-l stăpânim. Un rău care îi va transforma pe cei uciși în '89 în jertfe zadarnice ale unei ierni fără rost.

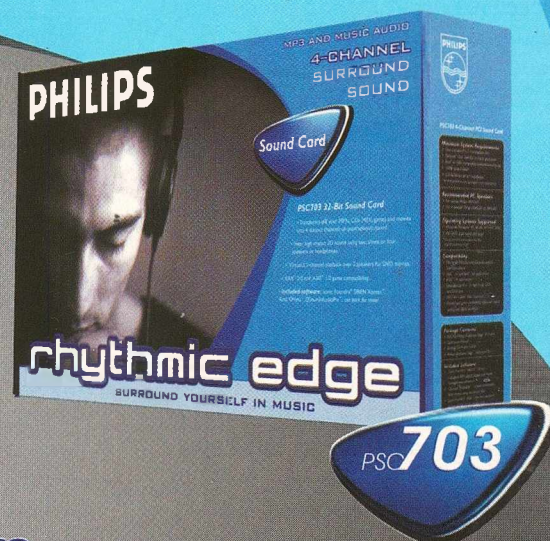
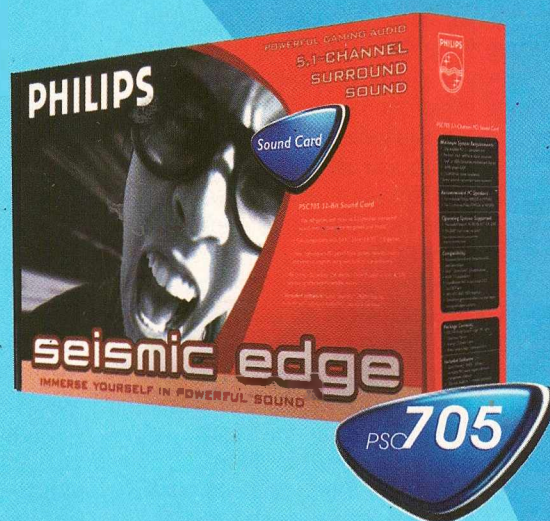
relevanță morală universalizabilă. Pe de altă parte, dacă luăm în considerare faptul că uneori valorile pot fi negociate, astfel încât importanta sumă de bani să revină unor esteți rafinați de tipul lui Jorge Saramago, atunci autorul român cu șansele cele mai bune ar trebui să fie *dl Mircea Ivănescu*. Nu mă pot abține, totuși, să nu remarc faptul că Premiul Nobel a pierdut mult din magnetismul pe care-l exercita în perioada interbelică sau în primele două decenii ale războiului rece. El reprezintă astăzi un reper de mână a doua al câmpului literar european. A te crampona de acest simbol înseamnă, practic, a nu înțelege sistemul de valori, dinamica prestigiilor, evoluția sensibilității caracteristice pentru epoca în care trăim.”

Alex. Ștefănescu: „Din punctul meu de vedere, nici un scriitor român de azi nu merită Premiul Nobel pentru că nici unul dintre ei nu și-a făcut datoria de a *povesti* într-un mod emoționant, de neuitat ce s-a întâmplat în România după cel de-al doilea război mondial. Pe pământul nostru s-a petrecut o tragedie îngrozitoare care va rămâne necunoscută și străinilor, și generațiilor viitoare de români. Ne lipsește un Soljenițin.

Există un roman – *Orbitor*, de *Mircea Cărtărescu* – scris cu geniu. Dar și acest roman este marcat de amoralitate și apolitism, de lipsa de priză la suferința semenilor, astfel încât seamănă – cum am mai spus – cu un superb portocal înflorit ale cărui rădăcini stau îngheșuite într-un vas de plastic.”

anchetă realizată de **Cristina Rusiechi**

Un univers de sunet si imagine

www.blueridge.ro

Let's make things better.

PHILIPS

Doina Levintza prezintă

lumii, pe cele mai renumite podiumuri și vom străbate, în viteză reportajelor scurte, capitalele modei. Cei care simt că au talent pot participa la

concursul „Tineri designeri”, trimițându-și cele mai bune schițe pe adresa Prima TV, Calea Șerban Vodă 95-101, sector 4, București, cu mențiunea *Levintza prezintă*.

Cele mai bune modele vor fi premiate lunar, vor fi prezentate într-o expoziție și vor avea toate șansele să apară în cadrul emisiunii *Levintza prezintă*. În luna decembrie Doina Levintza va organiza o expoziție în care va prezenta și câteva costume realizate după desenele concurenților. (C.M.)

În fiecare duminică, între 13.30 și 14.00, Prima TV transmite o emisiune de modă a cărei gazdă este celebra creatoare Doina Levintza. Cea care ne-a captivat întotdeauna cu nonconformismul creațiilor sale își propune, de această dată, să ne cucerească dezvăluindu-ne, pas cu pas, secretele frumuseții și ale feminității. Avem ocazia să pătrundem în tainele esteticii feminine printr-un seducător documentar despre istoria machiajului. Vom pași, alături de top-modelele

Un fotomodel pentru o bere

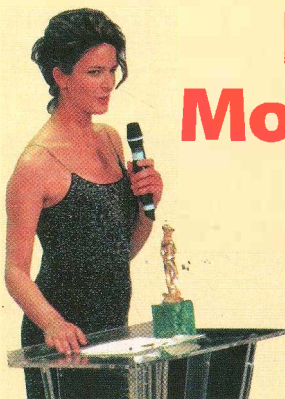

Foto
EPA-ROMPRES

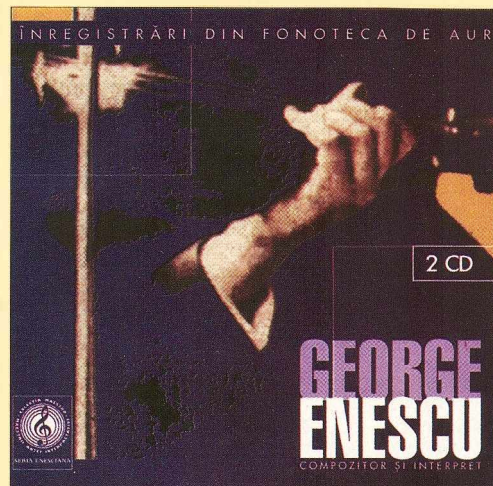
Tânăra și seducătoarea Caprice este unul dintre cele mai curtate fotomodele britanice. La Premiile MTV Europe de la Frankfurt ea a fost aleasă să prezinte premiul Carlsberg pentru cei mai entuziaști fani.

Laura Morante

O frumusețe liniștită, intensă, concentrată, nu una explozivă și provocatoare ca atâtea altele.

Acestea ar fi calitățile actriței Laura Morante, protagonistă a filmului *La stanza del figlio* (Camera fiului) care a primit lauri supreme la ultima ediție a festivalului de la Cannes. Consacrarea ei vine oarecum târziu întrucât actrița (nepoată a scriitoarei Elsa Morante) a debutat în urmă cu 20 de ani într-un film aproape uitat de Giuseppe Berolucci, *Obiecte pierdute*. Într-un interviu recent, actrița a mărturisit că de fapt nu a dorit să facă această meserie, visul ei fiind acela de a deveni balerină. Maturizarea ei s-a produs treptat, astfel încât în filmul lui Moretti a reușit să transmită o infinitate de sentimente legate de trăirea unei mame care-și pierde pe neașteptate copilul. (Șt. Nicolae)

Enescu inedit

Editura „Casa Radio” a lansat un dublu-CD în care George Enescu apare, consecutiv, în postură de compozitor, dirijor, pianist și violonist.

Directoarea Canalului România Muzical, Mihaela Doboș, și Olga Grigorescu au „săpat” în Fonoteca de Aur, reușind să descopere înregistrări inedite cu George Enescu. Cadoul făcut melomanilor de către „Casa Radio”, condusă de Sebastian Sârcă (director, în același timp, al Patrimoniului SRR), este și o performanță tehnică, întrucât a fost produs în doar trei săptămâni.

Discurile conțin **Suita I, op.9**, dirijată de compozitor; două **Sonate pentru vioară solo**, de J.S.Bach, interpretate de George Enescu; un fragment din **Suita simfonică op.5** de Mihail Jora, sub bagheta lui Enescu; **Cantabile pentru flaut și pian**, de George Enescu, la cel de-al doilea instrument aflându-se compozitorul, la fel ca și în **Șase cântece** ale acestuia; **Simfonia a IV-a op.98**, de Johannes Brahms, cu Enescu la pupitrul Filarmonicii bucureștene.

(TCZ)

Arheologia și toleranța culturală

Acum când ne găsim în plin război în Afganistan – declanșat de actul terorist din 11 septembrie de la New York și Washington, produs, se pare, și pe temeiuri religioase – este reconfortant dar și neliniștitor să aflăm că în Turkmenistanul vecin teritoriului afgan un grup internațional de arheologi a scos la iveală vestigiile unor civilizații care s-au succedat aici cu 2.000 de ani înainte de Hristos. În apropierea

orașului Gonur, din deșertul Karakum din același sit arheologic, au fost aduse la suprafață vestigiile a trei culturi și religii diferite. Care, se presupune, coexistau fără probleme, deși populațiile respective erau convinse de propria lor individualitate.

Ștefan Nicolae

La plăcinte, înainte!

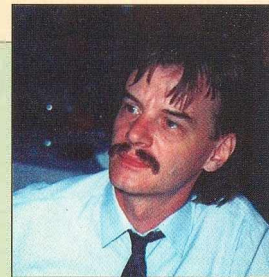
Orice tragedie are și efecte secundare. Pentru România, 11 septembrie 2001 a însemnat nu doar intrarea, odată cu restul lumii, într-o nouă epocă, ci și un examen. Dorinței de integrare, clamată insistent de liderii politici și susținută, conform sondajelor de opinie, de majoritatea populației, i s-a oferit nefericita ocazie de a fi măsurată ceva mai concret decât prin declarații sforăitoare. Cu doi ani în urmă, în momentul declanșării intervenției în Iugoslavia, „a fi cu NATO” însemna doar un sprijin în vorbe (de care, de altfel, occidentalii nici n-au prea ținut cont). În septembrie 2001, tonul categoric și vag amenințător al președintelui american, George W. Bush („Ori, sunteți de partea noastră, ori sunteți de partea terorismului”) impunea o atitudine tranșantă.

Incă înainte ca discursul lui Bush să atingă asemenea accente, clasa politică din România

reacționat corect. Președintele Ion Iliescu și premierul Adrian Năstase au dat declarații în care au afirmat că România va acționa ca „un membru de facto al NATO”. Ministrul de Externe, Mircea Geoană, ministrul Apărării, Ioan Mircea Pașcu, și ambasadorul român în SUA, Sorin Ducaru, s-au pronunțat în aceeași idee. Adrian Severin, președintele Adunării Parlamentare a OSCE, a spus că, în mod natural, țara noastră nu poate fi decât alături de statele care sunt împotriva terorismului. PNL, prin vocea președintelui Valeriu Stoica, a mers și mai departe, propunând introducerea pedepsei cu moartea pentru actele de terorism, prin asimilare cu crimele de război.

Din nefericire, reacțiile românilor de rând au fost mult mai bizare. Conform unui sondaj, majoritatea populației este ostilă participării României la o acțiune armată. Concluzia este că,

Tudor Călin Zorojanu

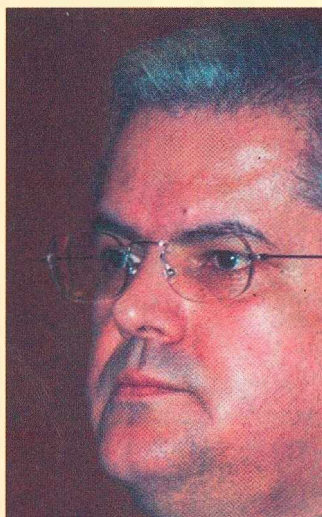

pentru cei mai mulți dintre noi, intrarea în NATO și în UE nu înseamnă obligații, ci doar drepturi. Organismele internaționale sunt văzute ca entități de unde ar urma „să se dea” ceva. La plăcinte – înainte, la război – înapoi! Sondajul a fost contestat, dar realitatea lui a fost probată prin opinii exprimate pe diverse posturi radio și TV, de către diverși indivizi care fie susțineau că americanii cam meritau ce-au pățit, că prea sunt infatuați, ba se plângeau că sunt prea mulți arabi în România și cine știe când or să intre cu vreun avion utilitar în Casa Poporului.

Trăgând linie, mă tem că, până la ora la care scriu aceste rânduri, românii au trecut cu bine examenul de integrare, la proba scrisă, dar l-au picat la cea practică.

Avocații diavolilor

Pentru nu se mai știe a câta oară, Puterea s-a supărat pe propriii ei parlamentari care, avocați în viața civilă, iau apărarea unor mari corupți și infractori. Premierul Adrian Năstase le-a cerut membrilor PSD aflați în această situație să aleagă: ori politicieni care luptă împotriva criminalității, ori avocați care încearcă să-i scoată basma curată pe criminali. Ca și la precedentele campanii (de imagine) s-a ripostat că orice om are dreptul la o apărare și la prezumția de nevinovăție și că, dacă profesorii-parlamentari au voie să predea mai departe studenților, de ce li s-ar interzice avocaților-parlamentari să-și facă meseria? Ambele argumente sunt corecte, iar soluția este evidentă: nici un parlamentar n-ar trebui să aibă, în timpul mandatului, altă sursă de venit. Sau te pomeniști că, numai cu salariul de parlamentar, indemnizațiile de ședință, diurnele, sumele forfetare etc., ar risca să moară de foame?

Adrian Năstase s-a supărat pe parlamentarii care apără infractori

A treia ridicare la plasă

După ce C.V. Tudor a afirmat că, sub precedenta guvernare Iliescu, SPP ar fi antrenat teroriști, Parchetul s-a autosesizat și, prin intermediul Ministerului Justiției, a cerut ridicarea imunității parlamentare a liderului PRM, pentru ca acesta să poată fi cercetat și judecat. Toate bune și frumoase, numai că:

1. explicațiile furnizate de Cotroceni pentru faptul că SPP a pregătit palestinieni în cadrul unui program internațional au sunat al dracului de neconvincător; 2. lui Vadim i s-a mai ridicat de două ori imunitatea și a umblat bine mersi cu ea ridicată; 3. mai mult decât atât, cum românii de nuanță naționalist-extremistă sunt foarte sensibili la ideea de persecuție, cele două cazuri precedente n-au făcut decât ca, odată cu imunitatea, „tribunului” să i se ridice și procentele electorale.

Ioan Condor s-a retras cu discreție

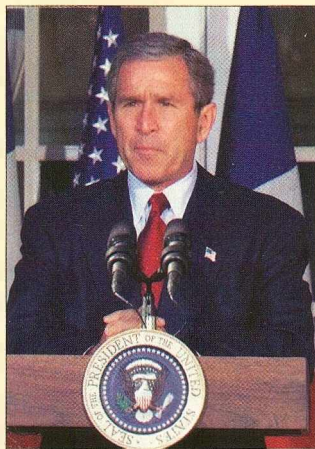
Un fel de reglare de Conturi

Ioan Condor, președintele Curții de Conturi, a demisionat din funcție. Motivul invocat este acela că instituției i s-au tăiat posturi din schema și așa insuficientă și i s-a alocat un buget cu care ar putea controla doar câțiva buticari. În toil obsesiilor antraxiste, ieșirea din scenă a lui Condor a trecut aproape nebagată în seamă, dar cel puțin două observații se impun: pe de o parte Ioan Condor s-a

remarcat prin discreție și perseverență – fără a ieși mereu pe ecranele TV, ca alții, chiar a încercat să facă treabă; pe de altă parte Curtea de Conturi a avut tupeul să ia la întrebări nu numai firme private, ci și importante instituții ale statului, dând publicității rapoarte șocante, care ar fi trebuit să ducă la arestări, dar n-au dus la nimic. Decât la demisia lui Condor.

Un războinic Pacifist

După ce a declanșat operațiunile militare în Afganistan, președintele SUA, George W. Bush, a părăsit teritoriul american pentru prima dată de la atacurile teroriste încoace, zburând (!) până la Shanghai, pentru a participa la reuniunea APCE. Este vorba de summitul economic Asia-Pacific, desfășurat într-un moment internațional extrem de delicat, nu numai ca urmare a Războiului Lumilor, ci și a degradării

La Shanghai, George W. Bush a determinat APCE să adopte un document politic

bruște a situației dintre evrei și palestinieni. Este evident că SUA încearcă să joace la cel puțin două capete, căci o întărire a relațiilor economice în zona de interes a APCE le este mai necesară ca oricând. În același timp, la Shanghai, pentru prima dată, APCE a adoptat un document politic, condamnând terorismul, iar americanii și rușii au convenit să reducă arsenalul armelor de distrugere în masă și, împreună cu China, au anunțat progrese în ceea ce privește Tratatul antibalistic.

Expansionism la cap

Ministrul moldovean al Justiției, Ion Morei, s-a trezit vorbind, la Strasbourg, despre un presupus expansionism românesc. Asta se întâmpla la scurt timp după ce România oferise Moldovei un nou sprijin financiar, din lunga

serie de ajutoare oferite de la revoluție încoace. Pe bună dreptate ofuscat, premierul Adrian Năstase și-a anulat proiectata vizită la Chișinău, iar Guvernul și Președinția au anunțat că așteaptă cuvenitele scuze. Care n-au venit. O vorbă românească (dar, probabil, nu și în „limba basarabească”) zice că pe cine nu lași să moară nu te lasă să trăiești.

Imposibila împăcare

Tragedia americană părea să aibă un surprinzător efect secundar pozitiv: rezolvarea cu bine a situației din Orientul Apropiat. La presiunile SUA, premierul Ariel Sharon a declarat, pentru prima dată, că acceptă ideea apropiatei existențe a unui stat palestinian – formulând, e drept, condiții draconice pentru aceasta. Peste mai puțin de 24 de ore, Rehavam Zevi, ministrul Turismului, ultranaționalist, a fost asasinat pe stradă, atentatul fiind revendicat de extremiștii palestinieni. Replica lui Sharon nu s-a lăsat așteptată: el l-a acuzat direct pe Yasser Arafat, i-a dat un ultimatum ca să-i predea pe autorii asasinatului, iar tancurile israeliene au intrat în zona aflată sub control palestinian. Întrebarea, oarecum retorică, este: Cine are de câștigat din toate astea?

Premierul israelian, Ariel Sharon

Bazil Ștefan

Jihad și Contra-Jihad

obiectivele imediate ale acestora – capturarea sau suprimarea lui Bin Laden, anihilarea organizației sale teroriste Al Quida, distrugerea bazelor sale de antrenament din Afganistan și pedepsirea regimului de la Kabul – este vorba de eradicarea terorismului internațional ca atare, care este cel mai mare pericol pentru lumea secolului XXI. Apoi, pentru că această confruntare a devenit oricum inevitabilă după ce Bin Laden a declarat Americii „Jihad” (război sfânt), iar terorismul internațional dispune de mijloace considerabile. În fine, lupta va fi îndelungată pentru că este vorba de un război cu totul diferit de cele clasice. Acum nu se înfruntă armate, aliniate de-a lungul unui front. Războiul împotriva terorismului va fi purtat pe cu totul alte fronturi: frontul financiar, frontul media-tic, frontul psihologic, frontul invizibil al serviciilor secrete etc.

Din aceste motive noua confruntare la nivel mondial va semăna mai mult cu războiul rece. Și cum acesta a fost, în realitate, al treilea război mondial, se poate spune că lupta împotriva terorismului poate fi considerată, prin dimensiunea globală pe care o capătă deja, al patrulea război mondial.

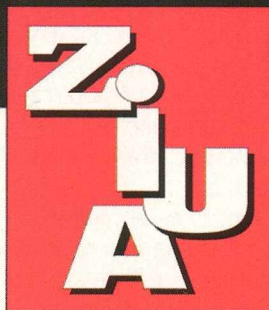
Oricum, din această toamnă nimic în lume nu va mai fi cum a fost. Invulnerabilitatea Americii a luat sfârșit și, odată cu aceasta, unica superputere mondială trebuie să spună adio ispitelor izolaționismului, excepționalismului și unilateralismului care au tentat-o adeseori. Cu alte cuvinte, America nu se mai poate nici retrage din lume, ca după primul război mondial, nici nu mai poate ignora regulile general acceptate ale relațiilor internaționale, nici acționa de una singură. Deși sunt o superputere, Statele Unite au devenit o țară normală, obligată să coopereze. Și semnele schimbării sunt deja vizibile. Brusc, Rusia nu mai este nici vechiul inamic, nici un simplu partener, ci devine un aliat prețios. Brusc, nici China nu mai este un bau-bau comunist și „viitorul adversar strategic al S.U.A.”, nici ONU doar un club de bla-bla care nu merită onorarea cotizațiilor naționale și nici statul palestinian o himeră de neatins. Iar coliziunea principală a secolului XXI nu va fi una a civilizațiilor, cum pretinde Huntington, ci una între civilizația umană și terorismul internațional care amenință toate civilizațiile, fără excepție.

După incredibilele atacuri teroriste din 11 septembrie, mulți oameni, inclusiv unii analiști, se așteptau ca riposta americană să vină rapid și nimicitor, lovind decisiv bazele din Afganistan ale lui Osama bin Laden și forțele regimului talibanilor, gazda și sponsorul diabolicului terorist. Casa Albă și-a impus însă o binevenită răbdare. A strâns și a prezentat mai întâi lumii probele vinovăției lui Bin Laden, a cerut Afganistanului predarea acestuia pentru a fi adus în fața justiției și a lansat riposta abia după 26 de zile, în urma refuzului categoric și sfidător al talibanilor de a da curs acestei cereri cum nu se poate mai legitime.

În seara zilei istorice de duminică, 7 octombrie, a început deci războiul împotriva terorismului internațional. Este un război despre care nimeni nu știe cât va dura – câteva săptămâni, câteva luni, dar mai degrabă ani mulți și după ce operațiunea militară în curs se va fi încheiat. Mai întâi fiindcă, dincolo de

<http://www.ziua.ro>

ASTA-I REALITATEA

Radu Ionescu

Mai sunt colecționari de artă în România?

După cum în neamul plantelor există „încrengături” astfel și în regnul uman există o ciudată – și uneori fermecătoare – încrengătură: aceea a colecționarilor. În fond ce este un colecționar?

La noi în țară, după o jumătate de secol de siluire a personalității oamenilor, de brutale răsturnări sociale, de instituire a „furtului de stat” drept lege și a abuzurilor de orice fel, noțiunea de colecționar și-a pierdut din claritate.

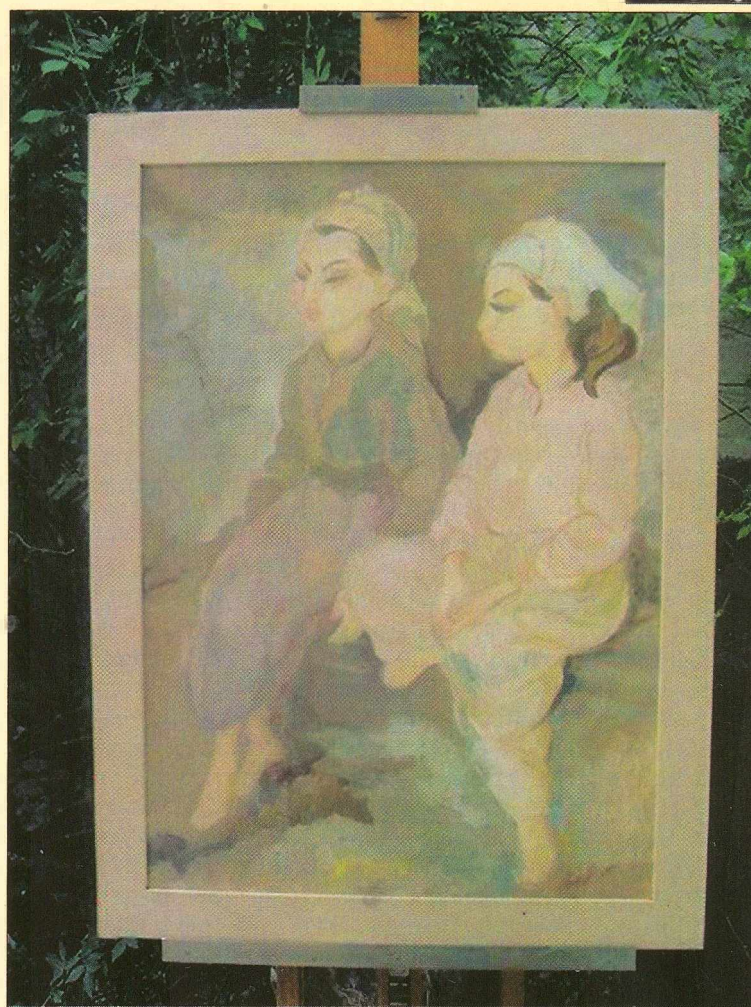
Aud adesea oameni afirmând că un tablou, o sculptură sau o mobilă de preț provine din cutare colecție. Într-o societate normală fiecare om își amenajează locuința conform statutului său social. Un om bogat era normal să aibă în casă tablouri de maestri – întotdeauna au fost scumpe –, mobilă și argintărie de preț. El nu era un colecționar ci omul al cărui interior se deosebea de cel al unuia modest care nu-și permite decât achiziționarea unor tablouri de pictori amatori și mobilă de serie. Am intrat în case ale căror pereți erau tapetați cu tablouri, opere de mare calitate, semnate de cei mai însemnați pictori. Acest gen de așa-ziși colecționari știu întotdeauna unde au fost reproduse tablourile pe care le posedă, în ce expoziții au figurat, cât valorează și cui au aparținut înainte de a le fi achiziționat. O asemenea casă este o cursă în care se poate cădea ușor. Ca să evităm cursa, să privim în jur, cercetând acea zonă a camerei – cam un metru de la podea. Calitatea covoarelor, a mobilelor, mai ales a acelor obiecte, adesea nesemnificative, care populează orice casă și, de ce nu, tava, ceașca, paharul și lingurița prin care, cu o cafea sau un pahar de vin, și-a mărturisit bucuria de a ne primi, sunt definitorii. Acești oameni nu fac, după mine, parte din nobila categorie a colecționarilor ci a celor care, dispunând de mijloace financiare investesc în valori sigure

care, totodată, le confirmă și un statut aparte; statut asemănător cu acela al deținătorilor de titluri nobiliare cumpărate. În casele acestora nu vom afla niciodată un vas sau o faianță fisurată – păstrată sau achiziționată pentru frumusețea formei sau a decorului –, un covor uzat sau un tablou anonim, aparent fără valoare, dar care i-a luminat ochii de bucurie când l-a descoperit, așezându-l apoi alături de lucrări cu valoare certă.

Familia colecționarilor este, la noi în țară, de dată relativ recentă, față de alte țări din centrul sau apusul Europei. Vina este a împrejurărilor adverse și instabilității politice. Constituirea unor colecții în deplinul înțeles al cuvântului nu s-a putut face decât într-un răstimp de un secol – între 1850 și 1950 – anii ce au urmat, cu extrem de rare cazuri, ducând la destrămarea unor ansambluri de mare valoare artistică și, evident, sentimentală.

După 1950 Statul a privit cu ochi dușmănoși pe colecționari – reziduuri ale societății capitaliste – așteptând doar momentul de a lichida și acest ultim cuib al burgheziei.

Mai sunt adevărați colecționari în România? Fără îndoială! Cel pe care l-aș numi cu deplină convingere colecționarul absolut este, neîndoiește, Dan Nasta. Alături de el, mici colecții – ce a mai rămas – sau colecționari cu sufletul, în curs de a constitui adevărate ansambluri de artă mai sunt, din fericire. După cum multe trebuie să renască în această țară am încredințarea că și această floare rară a unei societăți civilizate va îmbogăți din nou peisajul românesc.

Un cadou de botez

Nicolae Tonitza a fost unul dintre marii noștri pictori care au iubit Balcicul. Picturile, desenele și schițele pe care le-a făcut în exotul orașel au fost mereu apreciate. Unul dintre tablourile realizate de Tonitza la Balcic are o poveste aparte, a fost cadou de botez. Tonitza a pictat la Balcic între anii 1933 și 1936, realizând o întreagă serie de lucrări. În luna decembrie a anului 1936, Tonitza a dăruit una dintre lucrări prietenului său, pictorul A.A. Clavel, la botezul fiicei acestuia, Lucia. Este vorba despre o compoziție cu două fete, tătăroaice, care sunt ușor de recunoscut și în alte schițe, desene sau picturi ale lui Nicolae Tonitza. Tabloul (64/48 cm), nesemnat, nedatat și fără titlu, este o guașă, în nuanțe terne, argiloase, realizată cel mai probabil în toamna anului 1936. Istoricii de artă nu contestă autenticitatea lucrării, iar moștenitorii familiei Clavel au hotărât să vândă tabloul, care va fi scos curând la licitație.

**NICHITA
STĂNESCU**

Îngerul
cu o carte
în mână

Antologie
studiu introductiv
și bibliografie
de
ALEX. ȘTEFĂNESCU

Ediția Mașina de scris

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:

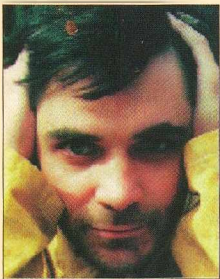
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de
trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **5 decembrie 2001**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA „MAȘINA DE SCRIS”

Editoria Mașina
de scris

Remus Andrei Ion

Take, Ianke și... un catâr

Teatrul Național cunoaște în sfârșit un succes, de casă, fără precedent în ultimii ani. Conducerea este fericită: publicul aplaudă cu frenezie, în delir. Maeștrii sunt pe scenă. Fericirea se extinde repede, ajunge la Cotroceni, la președintele amator de teatru. Loja oficială se redeschide: Iliescu vine la premieră!

Spectacol cu gir prezidențial a mai fost pe vremea lui Fănuș Neagu când s-a jucat pe furate, fără drepturi de reprezentare, *Numele trandafirului*. Dramatizarea romanului lui Eco, la fel ca și evenimentul de acum au fost regizate de același Grigore Gonța. Acum, ca și atunci, Radu Beligan este în fruntea distribuției. Nu se mai pune problema drepturilor de autor, se joacă un text autohton, necunoscut peste graniță, scris special pentru gustul balcanic local, *Take, Ianke și Cadâr*. Este comedia care provoacă probabil cea mai mare cascadă de râs. Nu este nici operetă, nici teatru clasic, ușurică, pe înțelesul tuturor, piesa, capodopera lui Victor Ion Popa, este pălcută, pentru jargon, pentru vorbele șugubețe care dacă ar fi spuse pe stradă de oameni obișnuiți ar arunca asupra României o umbră foarte închisă la culoare.

Dar aceste vorbe ne plac, sunt adevărate, rostite pe scenă sunt îmbrățișate de toată lumea. E un lucru important, tolerat de cancelariile

politice. Politica devine bășcălie și bășcălia, politică. Gustul publicului nu poate fi suprimat. El poate fi ușor corectat. Problema este de repertoriu, de direcție. *Take, Ianke și Cadâr* nu este un text de suprimat, fericirea publicului nu poate fi alungată. Nu putem anula nici bucuria celor trei mari actori, Radu Beligan – sever în umor, lăconic și fără restricții în replică, teribil de acaparat de personaj – , Marin Moraru – fabulos în mimică, exuberant, cu o prezență de spirit surprinzătoare – sau Gheorghe Dinică – nebănuț de „cuminte”, riguros în așteptare, cântărind fiecare accent, mai puternic în tăcere ca în nici un rol de până acum. Toți actorii joacă impecabil.

Take, Ianke și Cadâr nu poate fi însă un spectacol de mare anvergură culturală, nu are voie să rămână cel mai reprezentativ spectacol al unui teatru Național. De ce îl prezintă direcția astfel? Pentru că nu are altul mai bun. Și pentru propagandă, personală și prezidențială. Și pentru că nu a reușit până acum să construiască un reper-

toriu puternic, care să nu provoace hazul ci meditație. Nu există nici un motiv serios să promovăm un spectacol de o așa anvergură în defavoarea altor spectacole mult mai complexe din repertoriul teatrului (*Amanții însângerați* mai ales, care nu a avut parte de o lansare pe măsură, ori spectacole de la alte teatre care ar putea fi jucate ca un premiu pentru public în marea sală a Naționalului).

Take, Ianke și Cadâr se va bucura probabil mereu de simpatia publicului, cu atât mai mult când este jucat de actori fără egal. Succesul de azi l-a mai avut probabil varianta cu Ion Finteșteanu în fruntea distribuției, care vine din memoria copilăriei. Numele piesei poate fi ușor, copilărește, stâlcit azi; *Take, Ianke și (un) catâr*. Politica (și reprezentanții ei) culturală, repertorială sau de partid, cea care „trage” acest spectacol pe o linie care definește direcția Teatrului Național, ea ne face rău, ea este catârul!

Trei mari actori
care au transformat
Take, Ianke și Cadâr
într-o capodoperă

Primul **Hamlet** al secolului, ultimul al **Meșterului**

Vlad Mugur a montat la Cluj „Spectacolul morții”!
„Vlad Mugur e mai modern decât noi toți!”
„Vlad Mugur e furios de genial!”
Sunt fraze care pot șoca, dar care dau energie unei comunități. Aceste vorbe au răsunat la începutul acestei stagiuni la Cluj unde a început seria spectacolelor **Hamlet**, moștenirea artistică a unui mare creator: regizorul Vlad Mugur.

Este un spectacol halucinant, vizionar, profetic aproape: este spectacolul unei lumi în descompunere, unde orice rău este posibil.

Acest spectacol ar trebui itinerat, să fie văzut în toată țara, sau măcar să aibă parte de un turneu la București, mediatizat precum festivalul Enescu, să i se facă o campanie de vânzare a biletelor cu o lună-două înainte. Asta dacă vor „accepta” clujenii să îl „exporte”: este spectacolul lor.

Este spectacolul unei stări de spirit irepetabile. Roxana Croitoru notează despre seara avanpremierii: „Spectacolul a fost un triumf. Meșterul și-a privit actorii cu

ochii umezi. Era fericit. Cred că s-a aplecat o jumătate de oră neîntre-rup. L-am lăsat să-și savureze triumful... Se bucura, cu liniște, cu o ușoară detașare. Avea aerul că plutește.”

Avanpremiera spectacolului Hamlet a avut loc pe 22 iunie 2001. Primul Hamlet al secolului. Ultimul al unui mare creator, Vlad Mugur care a spus: „Eu nu pot avea decât un singur Hamlet!” Peste o lună, pe 22 iulie, Vlad Mugur se stingea din viață, la München. La Cluj i s-a spus și i se va spune, mai ales, „Meșterul”.

Spectacole care trebuie văzute

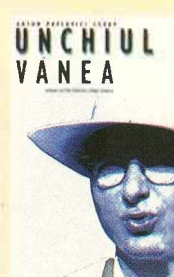
▶▶▶▶▶ **Creatorul de teatru**
de Thomas Bernhard,
Teatrul Act,
cu Marcel Iureș în rolul principal,
un spectacol regizat
de Alexandru Dabija.

▶▶▶▶▶ **Amanții însângerați**,
o piesă japoneză regizată
magistral de Alexandru Tocilescu, cu
Marius Bodochi în rolul
principal, în scenografia foarte plas-
tică a lui Puiu Antemir. Spectacolul se
joacă la
Teatrul Național,
Sala Atelier.

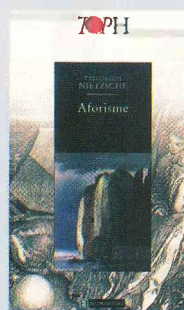

▶▶▶▶▶ **Unchiul Vanea**,
un Cehov regizat de un rus
la Teatrul Bulandra.
Horațiu Mălăele, Victor Rebengiuc
și Mariana Mihuț
au roluri memorabile.

▶▶▶▶▶ **Colonelul Pasăre** de Hristo Boicev,
regia Alexandru Dabija la Teatrul Bulandra:
„Delirul balcanic seamănă uneori
cu visul unui copil proaspăt îmbăiat”.

Două teatre, Bulandra și Mic, nu își mai joacă producțiile pentru că sălile lor au intrat în renovare. Motivul este real dar nu și suficient pentru a opri o stagiune, pentru a bloca două trupe importante. Există și alte săli în București, spectacolele celor două teatre ar trebuie să se joace peste tot, de la Național la Nottara, dacă tot sunt plătite din banii publici. Primăria Capitalei trebuie să ia măsuri.

CONCURS

Premiu:

10 cărți acordate de Librăria
„Humanitas din fundul Curții”
adresa: Calea Victoriei 120, București

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere
a scrisorilor dumneavoastră este **5 decembrie 2001**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA Humanitas

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

Humanitas

PRODUCȚII ROMÂNESTI

Transilvania, istorie și legendă

După evenimentele din Decembrie '89, două dintre sectoarele cinematografiei române – filmul de animație și documentarul – au avut cel mai mult de suferit, devenind practic o amintire...

Iată că totuși, doi absolvenți ai unei Facultăți de Religie și Cultură, mă refer la soții Ioana și Pascal-Virgil Ilie, își încropesc în 1997 o firmă denumită Kogaion, apucându-se de producția în regim independent (citește: particular!), a unor filme documentar-artistice. Dintre cele patru realizate până acum, Transilvania – istorie, legendă și mister (2001) a obținut un important premiu la ultimul Festival Internațional EcoTourIndFilm – Târgoviște (27-30 septembrie).

Având o durată de 52 de minute (exact pentru a putea fi transmis pe posturile Discovery, National Geographic – sau, de ce nu?!, pe unul dintre posturile naționale TV)

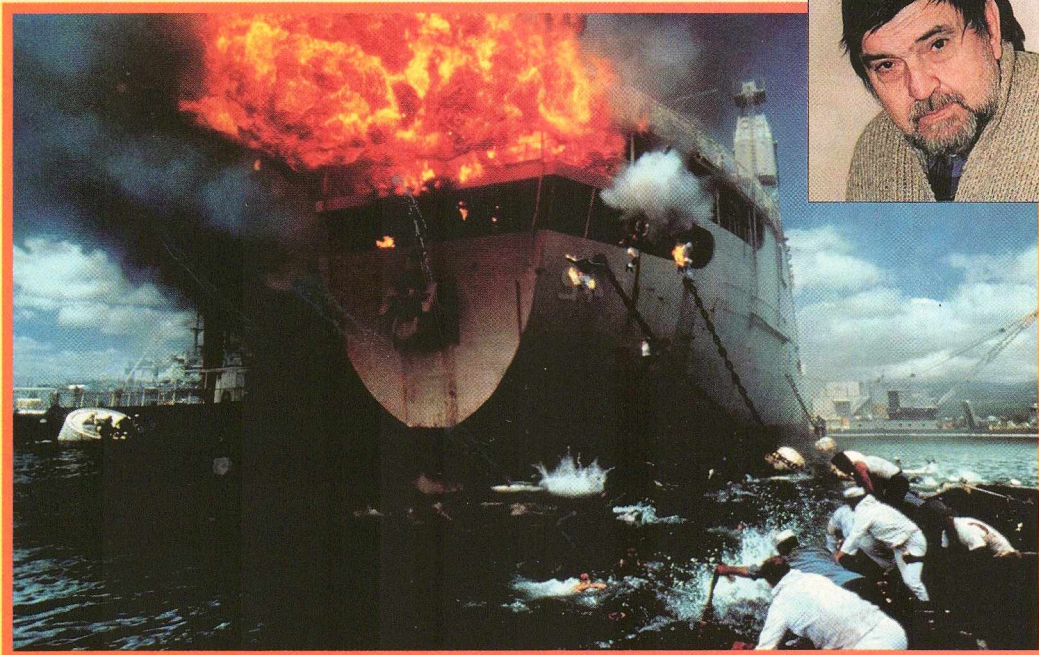

și beneficiind de un comentariu propriu al autorilor, citit, cu vocea sa inconfundabilă, de Victor Rebengiuc, filmul se ocupă de așa-zisul „mister transilvan” analizând cu multă căldură aspecte inedite din istoria acestei zone: construcția Castelului Huniazilor superba cetate de la Hărman, momentul Vlad Țepeș, admirabilul episod cu farmacistul-doctor Honigberger care și-a sfârșit viața la Brașov, sau noutățile extraordinare pe care ni le aduce pelicula asupra incunabilelor tipărite prin metoda Gutenberg – printre primele din Europa – iată doar câteva dintre momentele de interes pe care ni le prezintă acest film, realizat în parte la modul strict documentar, dar folosind uneori și interpreți-debutanți din cadrul „Ordinului Cavalerilor de Mediaș”. Încheiem, felicitându-i pe cei doi temerari autori, dorindu-le în continuare succes la festivalurile internaționale din țară, sau la cele din Alaska – S.U.A., Italia, Elveția, Anglia etc. – unde filmul lor a fost trimis spre înscriere.

CINEMA CINEMA CINEMA CINEMA CINEMA CINEMA CINEMA CINEMA CINEMA CINEMA

Pearl Harbor

Horia Pătrașcu

“Pearl Harbor” – SUA, 2001 – 184 minute) ◀◀◀◀

Distribuit de: Glob Com Media

Sunt din ce în ce mai convins că începând cu sinistra zi de 11 septembrie a.c. – zi în care Omenirea a demonstrat că este total incapabilă să-și stăpânească Diavolul din sine – filmele americane pe care le vom (mai...?) vedea, se vor împărți în două categorii distincte: cele realizate **înainte**, și cele realizate **după** data pomenită mai sus, cea a rușinii și disperării mondiale...

Acest ultim *Pearl Harbor* (realizat firește **înainte** – au mai existat câteva ecranizări făcute după atrocele evenimente! – dar care este considerat a fi **cel mai**

scump film din istoria cinematografului), șochează poate atât prin valoarea sa artistică, precum și prin stupefianta coincidență ce aruncă America de astăzi (țară și popor fantastice, ce au salvat lumea civilizată sacrificându-și fiii, în primele două războaie mondiale, care a ajuns pe Lună sau de economia căreia depinde soarta majorității popoarelor de pe Mapamond!), într-o „gaură neagră” asemănătoare atacului japonez despre care președintele de atunci al S.U.A. afirma: „Ieri, 7 decembrie 1941, o dată care va rămâne ca o zi a infa-

miei, Statele Unite ale Americii au fost atacate, pe neașteptate și în mod deliberat, de forțele aeriene și navale ale imperiului japonez”. Riposta se cunoaște...!

Mai sunt, la fel de convins, că orice comparație posibilă între fanatismul-sinucigaș al japonezilor din 1941 și cel al fanatismului-devastator al zilelor noastre **nu este întâmplătoare!** Și mă refer acum la oamenii care, totuși, nu au uitat să gândească...!

Îi invit așadar pe toți spectatorii să meargă la acest film – indiferent de sărăcia sau spaimile lor citadine – nu pen-

tru a se delecta cu o „super-producție” (în care s-au folosit, printre altele: 4.000 galoane de gazolină, 700 pachete cu dinamită; s-au scufundat 6 vase, 14 avioane autentice... etc. etc.), ci – dacă vor mai avea timpul necesar! – să se întrebe, nici nu știu pentru a câta oară: **cui folosește?!**

Inteligență artificială

“Artificial Intelligence” – SUA, 2001 – 145 minute)
Distribuit de: InterComFilm ROMANIA

Spațiul, firește, limitat, al acestor pagini nu ne permite a înfățișa nici măcar în rezumat veritabila „odisee” ce a dus la realizarea filmului intrat recent pe ecranele noastre – film purtând semnătura celebrului „vrăjitor al cinematografiei” (regizor, scenarist, producător etc.), câștigător a nenumărate nominalizări sau premii OSCAR (*E.T.*, *Indiana Jones*, *Lista lui Schindler*, *Salvați soldatul Ryan*), și care se numește: **Steven Spielberg!**

Se impun însă câteva date, fără de care cititorul acestor rânduri ar fi păgubit de unele informații demne de luat în seamă: ideea inițială i-a aparținut, încă de acum 20 de ani, unui alt celebru regizor și producător – autor al neuitatului 2001 – o odisee spațială (regretatul **Stanley Kubrick** – prieten încă de pe atunci cu Spielberg); proiectul nu s-a putut realiza din varii motive, printre care și acela că pe atunci performanțele tehnologice ale filmărilor pe calculator nu ajunseseră la stadiul, aproape incredibil!, în care se află astăzi; ideea respectivă, suferind transformări nesemnificative, a stat la

baza unei nuvele semnate de Brian Aldiss, apoi la cea a unei adaptări cinematografice a lui Ian Watson – scenariul definitiv aparținându-i lui Spielberg însuși.

Filmul este un „S.F.” de factură filosofică: ne aflăm în momentul (de altfel, previzibil!, al topirii calotelor polare), în care din întreg New York-ul nu se mai zărește decât brațul ieșind din oglinda oceanului al Statuii Libertății, precum și vârfurile câtorva zgârie-nori aflați în ruine... printre care și cele două clădiri-gemene ale lui World Trade Center (Dumnezeule, ce premoniție! – **n.a.**)... ne aflăm așadar în acele clipe în care omenirea – lipsită tot mai mult de alimente – trece la realizarea pe scară industrială a „roboților umani” (grădinari, valet, comercianți, jucării etc.), capabili să se comporte conform unei inteligențe artificiale, implantate desigur prin sofisticate mijloace tehnice... Atâta doar că unui savant al acelor viitoare („brrr...!?”) vremuri, îi vine în cap o ultimă idee: aceea de a construi un robot-copil, destinat unor părinți cărora le decedase fiul – până una-alta aflat în crio-congelator! – și aproape identic cu acesta, în scopul, absolut științific și deci experimental de a vedea dacă acest robot de ultimă performanță va ajunge să-și... iubească „părinții”! Cu alte cuvinte: dacă e capabil să nască, în el însuși: **dragostea...!**

Din acest moment, demonstrația vizuală a lui Steven Spielberg devine absolut fascinantă!

În rolul copilului-robot, el l-a ales pe **Haley Joel Osmant** (un puști de circa zece ani, pe care și noi l-am mai văzut în diverse filme – dar devenit cunoscut mai ales din *Al șaselea simț*, și neremarcat în *Forrest Gump*, unde a jucat rolul

lui Tom Hanks-copil!) – și care, fără nici o exagerare, duce în spate întreg acest *A.I.* al lui Spielberg...!

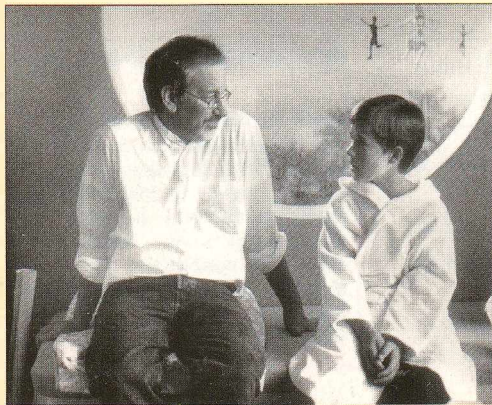
Copilul joacă absolut incredibil (mai ales într-un rol atât de dificil, precum cel al unui robot ce ajunge la... sentimente umane?!). Iar povestea – trecând prin momente savuroase, preluate direct și fără jenă din *Pinocchio* al lui Collodi – este astfel asamblată încât, printre lacrimile de cuviință ce-ți pot curge din belsug (mai ales în prima jumătate a filmului – realizată absolut excepțional!), poți rezista, deși pentru moment oarecum apatic, la acele „secvențe”, introduse vizibil-comercial și pline de violență gratuită, sau de o sexualitate cel puțin bizară pentru un astfel de regizor.

Se pare că, într-adevăr, ne apropiem de acel moment în care pe calculator se poate realiza absolut orice.

Dar putem realiza oare – pe același calculator – **lubirea...?**! Iată întrebarea-cheie, pe care și-o propune acest film. Care, firește, este absolut cutremurătoare... (și față de care problema „clonării” este un mic spanac!). Adică: ne-am dovedit a fi capabili să „re-creăm” monștri... (unii dintre ei nici măcar n-au trebuit a fi clonați – religiile au făcut restul!). Bun, dar: vom fi capabili să „re-creăm” **Dragostea, Bunătatea**, sau... **Mila?**!

Iată câteva întrebări pe care ți le pune acest ultim film al lui Spielberg și care – dacă n-ar fi avut acele nepermise lungimi comerciale de care am pomenit mai sus – ar fi fost o veritabilă **capodoperă cinematografică!** ■

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

MAȘINA DE SCRIS

TEXTE SUB LUPĂ

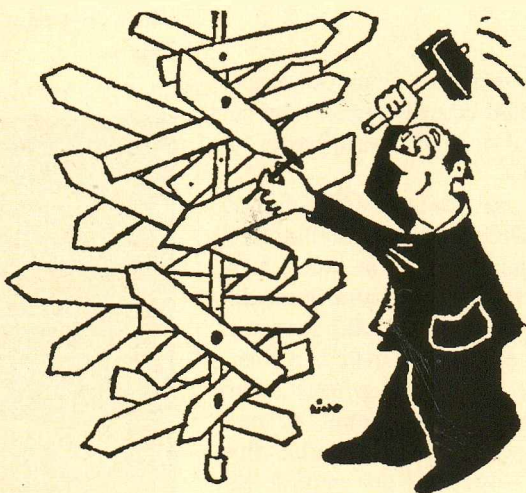
Alex. Ștefănescu

MARIN PETRU, Fălticeni. Povestirea intitulată *Grădina Eden* vă prezintă ca pe un autor talentat și inteligent, care propune în cunoștință de cauză un joc de-a literatura. Iar ceea ce rezultă este, bineînțeles, tot literatură, o literatură rafinată și ingenioasă, cum n-am mai publicat de mult. Aștept de la dv. date bio-bibliografice și o fotografie (color). Până la primirea lor, transcriu, în avanpremieră, un pasaj care mi-a plăcut mai mult decât altele și anume acela al inundării băii de către Hercule. Îi rog pe cititori să urmărească în special modul cum descrierea, realizată cu virtuozitate, conferă banalei inundații, treptat, proporții apocaliptice. Și îi mai rog să dea atenție amestecului de mitologie antică (de fapt, *mitologii antice*) și civilizație modernă, care se constituie într-un spectacol de fantezie livrescă:

„Învărti robiteții până la refuz, iar apa începu să gâlgaie veselă, izbind dușumeaua de mozaic și spărgându-se în mii de stropi viorii. Hercule intră sub duș și apa curgea pe el șuroaie, lipindu-i haina de corp și răcorindu-i toți porii pielii tăbăcite. Se simțea bine, era chiar vesel – veselia pe care ți-o dau uneori singurătatea și credința că faci un lucru nepermis – și începu să râdă ca un apucat dându-și capul pe spate și scuipând apa care-i intrase pe nările răsfrante. Forță frânghia cu care era încins și o rupse. Apucă apoi încet haina de partea de jos, cu ambele mâini, și o trase peste cap, eliberându-se. Smulse de pe dânsul și cărpa care-i mai acoperea goliiciunea și cu ele în mână, cârpă și haină, se apropie de toaletă, le îndesă în vas și trase apa. Se simțea în fine liber așa cum nu mai fusese niciodată. Apa curgea colorând liniștea în albastru trans-

lucid. Încăperea era stăpânită de o căldură plăcută și umedă care excita simțurile, îmbrăcând obiectele într-o crustă flexibilă de broboane fine. Soarele se oprise suspendat în dreptul ferestrei și se pregătea să apună. Iar gurile de scurgere făceau cu greu față asaltului diluvial și ce nu se putea absorbi în mod evident că băltea, se aduna litru cu litru, strângându-și forțele. Apa îi ajunsese întâi până la ouăle picioarelor, urcase apoi până la fluierul picioarelor, acum înconjura cu două pe-

desen de LINU

rechi de cercuri înscrise unul în altul monturile voluminoase ale genunchilor și amenința chiar să crească dacă nu ar fi început să țâșnească suierând de atâta presiune, pe lângă tocurele ușii, inundând toată mansarda, rostogolindu-se pe scări și înmuind tavanele. Vasul de toaletă înfundat a început și el să dea pe-afară. Înghițise ceva care era greu de digerat și care acum crea probleme destul de serioase. Mai întâi clară, apoi din ce în ce mai tulbură și amestecată cu impurități, apa se scurgea peste colacul de plastic. Subit, lichidul, care se îngroșase între timp căpătând consistență păstoasă, începuse să bolborosească

și să fiarbă ca și cum ar fi dat în clo-cot. Capacul sărise cât colo din bala-male. Al doilea val stătea sub zodia mizeriei totale, reziduale. Coloana cedase, sistemul clacase și refuza să mai funcționeze; nu mai era în stare să înghită și, revoltat, dădea pe de lături. Toată țevăraia îngropată în carnea betonului începu să trepideze din încheieturi, să geamă ruginit, monstruos.”

VALENTIN I. ZĂRNESCU, Călărași. Lungul poem satiric *Mică istorie a unei țări râvnită* (corect era *râvnite*) se remarcă prin folosirea nesigură a limbii române, printr-o versificare stângace și prin tot felul de caraghioslăcuri, din categoria umorului involuntar:

„România dintre ape,/ Întâi te-au lovit la Tapae!// România, zeci de ani/ Te-au asaltat «frații romani»!// România, fără bal,/ Ai născut pe Decebal!// După ce ți-au luat pista/ Și-ai răzbit cu Burebista!// România din-tre munți/ Te sapă înalte frunți!// România cu n lunci,/ Te vând mereu, la un punct!// România, a ta poziționare,/ Nimeni în lume n-o are!” etc. etc.

CONSTANTIN VANGHELE, Galați. Nu sunteți nedreptățit, cum credeți dv. Aveți în mod evident talent, dar vă lipsește pregătirea intelectuală necesară profesiei de scriitor. Iată, ca exemplu, o strofă din ultimul poem pe care mi l-ați trimis:

„Nu mai scriu pe nervi de vampă/ nu mai beau pe crucea măsii/ azi îmi pun parai în Lambă/ și mă culc pe prisma căsii.”

Măsii se scrie corect *mă-sii*. Genitivul de la *casă* este *casei*. Iar de *Lambă* n-a auzit nimeni.

RADU TEODOR, București. Domnul Petruț Stoian m-a informat

că prima dv. poezie ați publicat-o în *Flacăra*, acum 50 de ani. Impresionant! Versurile pe care le-ați lăsat recent la redacție sunt lipsite de profunzime, dar simpatice. Au mai mult umor decât lirism. Transcriu, pentru amuzamentul cititorilor, *Stanța duminicală*:

„Clopotele sparg rar/ Un văzduh de cleștar.../ Departe pe uliță,/ După o măgăriță/ Rage-un măgar.../ Un film de Fellini/ Adună vecinii/ La televizor.../ Pe prispele, joasele,/ Bătrânii-și trag oasele/ Mai aproape de soare.../ Beat de amor/ Și de-atâta lumină/ Un fluture roz/ Amorez năbădăios/ Lu-bește-n grădină/ Floare cu floare...”

GAVRILĂ NEAMȚ, Năsăud. Felicitări pentru apariția volumului de versuri *Braconier cu dinamită!*

CORNELIA VÎJU, Movila Miresii, Brăila, NICOLAE CORNEȘCIAN, Variaș, Timiș, DUMITRU E. BOICIUC, Țibeni, Suceava, DORU VIȘAN, Costești, Argeș, BORIS IOACHIM, Săveni, Botoșani. Sunteți la un pas de a scrie texte publicabile. Aștept să îl faceți.

PETER ARNET, Târgu-Mureș, LUCREȚIA DRĂGAN, Piatra-Olt, ADRIAN DIMOIU, Drăgășani, Vâlcea. Ceea ce scrieți dv. nu are nici o legătură cu literatura.

PENTRU TOȚI CORESPONDENȚII

Toate textele literare trimise de dv., indiferent de gen, se citesc cu atenție. Toate textele valoroase se publică. Toate textele publicate participă automat la concursul Mașina de scris. Adresa mea rămâne în continuare: Alex. Ștefănescu, la revista *Flacăra*, Piața Presei nr. 1, sector 1, 71 341 București.

Cea mai frumoasă scrisoare

Stimate domnule Alex. Ștefănescu,

Mă simt foarte onorată de laudele pe care mi le-ați adus în răspunsul la scrisoarea mea și vă mulțumesc mult pentru ele. Acestea în primul rând mă fac să mă simt puțin rușinată că nu am avut curajul să semnez cu numele meu adevărat acea scrisoare. *Oana Ivăncescu* este pseudonimul pe care mi l-am ales în copilărie, pentru când îmi închipuiam că voi deveni scriitoare. Nu am devenit pentru că nu am știut cum. Și mă mai învinovățesc și pentru că, temătoare, am bravat mereu, pretinzând că nici nu-mi doresc asta. Probabil din teamă de ridicol, care constituie cenzură atotstăpânitoare pentru cei ca mine.

Răspunsul dv. m-a luminat și m-a înspăimântat totodată. Există, deci, o mașinărie de pus la lucru în folosul tău dacă vrei să devii scriitor, există o cale de urmat... Că am talent nu mă îndoiesc deloc. Atunci de unde o fi venind tendința aceasta de a mă ascunde mereu îndărătul măștilor, îndărătul pseudonimelor? Alții în locul meu ar fi forțat debutul. Pe mine „mașinăria” de făcut scriitori pe care mi-o prezentați mă sperie grozav, în primul rând probabil pentru că nu cunosc bine regulile jocului.

Foarte amestecate au fost sentimentele mele citind cele ce mi-ați răspuns, după cum vedeți, de la încântare și extaz, până la spaimă de-a dreptul.

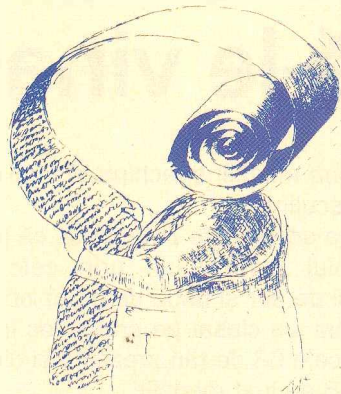
Mi-ați solicitat un C.V. Iată-l:

M-am născut la 12 august 1963, în Baia Mare.

Am terminat Facultatea de Filologie din Cluj în 1986. Am lucrat ca profesoară de limba română (3 ani – 1986-89 – perioada stagiaturii, într-un sat din județul Satu Mare) și de limba engleză (timp de 6 ani – 1993-99 – la Colegiul Național „Vasile Lucaci” din Baia Mare), și ca bibliotecară (3 ani, la Biblioteca Județeană Maramureș – 1990-91 – și apoi la Biblioteca Universității Nord din Baia Mare – 1991-93). În 1999 mi-am dat demisia din învățământ, pentru că munca acolo nu îmi lăsa timp pentru ceea ce consideram cu adevărat important să fac în viață. De atunci lucrez ca traducător și profesor independent.

Numele meu real este Tatiana Ițoie. Acest nume de familie l-am dobândit prin căsătorie, acum 15 ani. Scriu proză de vreo zece ani; înainte scriam poezie, adică încercam să scriu poezie. Toate poemele mi le-am aruncat la coș când mi-am dat seama cât erau de nereușite, fără păreri de rău. Prozele le-am păstrat, dar după o vreme mi se par nesuferite; probabil că din cauza excesivului spirit critic care mă macină în permanență. Le găsesc fade și artificiale când le recitesc, dar știu că sunt scrise bine. Vreau să cred că scriu și citesc ca un profesionist. Am publicat două arti-

cole critice, apărute în 1992 și 1993: întâiul, despre M. Blecher – subiectul lucrării mele de diplomă – apărut în revista *Echinox* de la Cluj, iar al doilea, despre Anton Holban, în „Buletinul științific al Universității din Baia Mare”. În urmă cu două săptămâni criticul Dan Culcer mi-a publicat în revista electronică „Asymetria” pe care o editează un fragment din romanul *Fotograme*, altul decât cel pe care îl cunoașteți dumneavoastră, și o povestire scurtă, *Anul de grație*, pe care eu am botezat-o „un crochiu narativ”.

desen de Janusz Kapusta

Sunteți, desigur, familiarizat cu revistele literare de pe Internet, care cred că ar merita mai multă atenție. Lui Bogdan Suceavă de asemenea i-am trimis pentru revista electronică „Respiro” un fragment din romanul la care lucrez acum, intitulat *Istории paralele*. Aștept să-mi comunice dacă îmi va publica bucata sau nu în numărul ce urmează să apară în luna septembrie. Atât de la dl Dan Culcer, cât și de la Bogdan Suceavă am primit nemeritate aprecieri, care mă ajută să rezist și mă obligă.

Pot considera că m-am bucurat de atenție entuziastă din partea celor care au avut răbdarea să citească scrierile mele, ceea ce m-a surprins și m-a măgulit. Începusem la un moment dat să cred că îmi este dat să nu fiu luată în seamă. Acesta era sentimentul cu care v-am scris la începutul lunii iunie, și el revine în răstimpuri.

Îmi dau seama că publicarea sporadică în reviste nu este suficientă. Vom vedea ce va mai aduce viitorul – poate ar trebui să mă gândesc la un volum? După cum vedeți, am lucrat în bibliotecă și trăiesc într-un oraș de provincie. Cunosc multe exemple de scriitori ale căror volume au rămas nebagate în seamă, uneori pe nedrept. De aici vine rezerva mea: n-aș vrea să public cărți de care nu are nimeni nevoie și pe care nu le citește nimenea. Această formă de ratare mi s-ar părea mai gravă decât anonimatul.

În vara aceasta am hotărât că trebuie să fac ceva pentru scrierile mele, că am o responsabilitate față de ele. Ideal pentru mine ar fi să pot apela la un impresar, ca să nu fiu nevoită să mă promovez singură (sună îngrozitor și când spun asta!). Ca să nu mai punem la socoteală timpul pe care îl investesc în această activitate (să fie acesta sacrificiul necesar, pe care spuneți că s-ar putea să fiu nevoită să îl fac?). Aș dori mai degrabă să mă concentrez asupra scrisului, pentru care nu am niciodată destul timp.

Dacă veți citi urarea pe care mi-o face dl Culcer în „Asymetria” veți vedea că numele pe care mi l-am ales ca pseudonim literar este numele meu de fată: Tatiana Dragomir. Pe acesta îl voi folosi de acum înainte pentru a-mi semna atât scrisorile către dv. cât și povestirile și romanele, dacă acestea vor fi publicate, și aș dori sub acest nume să fiu prezentată. Într-adevăr, primirea ce mi-ați făcut-o în *Flacăra* este sărbătorească. Nu cred că biografia mea este de mare interes; aș prefera o introducere mai discretă, așa cum este firea mea (aceeași păcătoasă de fire care mi-a întârziat debutul până la 38 de ani!).

Ficțiunea este singura formă de aventură pe care mi-o doresc; este exercițiul meu de supra-viețuire. Tot ce urmează după actul firesc al scrisului îmi pare dificil și nebulos.

Între nebuniile mele din ultimul timp am uitat să amintesc faptul că am trimis *Fotogramele* pentru concursul de debut la „Cartea Românească”, ca să am măcar satisfacția aceasta, că îmi citește cineva romanul. Nu știu dacă am făcut bine sau nu, poate îmi veți spune dv.

M-a amuzat puțin gândul dv. că editorii, redactorii ș.a. ar putea ajunge cândva să-mi ofere serviciile lor; astfel de lucruri nu se întâmplă în lumea mea. (Ciudat, abia au trecut câteva zile de când am fost sfătuită să nu-mi țin textele ascunse, pentru că editorii s-ar bate pe ele – asta a fost expresia folosită). Nu vreau să par lipsită de modestie în cele ce vă spun acum, pentru că modestă sunt într-adevăr. Îmi cunosc foarte bine valoarea, câtă este. Vă sunt îndatorată că m-ați luat în seamă și mi-ați amintit că scrisul meu are o oarecare valoare.

Răspunsul dv. mi-a deschis ochii asupra unei realități pe care o intuiam, aceea că nu ajunge să scrii, ci trebuie să te și afirmi ca scriitor. Această sarcină chinuitoare am tot amânat să o îndeplinesc până acum, și de ea mă tem în continuare.

În gândul meu am cerut și eu scuze celorlalți corespondenți ai revistei, care așteptau nerăbdători răspunsul dumneavoastră. Le doresc să aibă parte de aceeași prezentare entuziastă ca și mine.

Fotografia va veni în urmă, peste câteva zile, pentru că nu am una potrivită chiar acum. Aștept vești și îndrumări de la dv.

Cele mai cordiale urări,

Baia Mare

Tatiana Dragomir

FLACĂRA pentru mine, inimă și literatură

În finalele pe aparate, Marius Urzică (la cal cu mânere) a primit cea mai mare notă din concurs: **9,800**

Foto EPA-ROMPRES

Paralelele, bată-le vina!

Trebuie să recunoaștem că majoritatea dintre noi am privit cu destulă circumspecție participarea reprezentanților noștri la cea de-a 35-a ediție a Campionatelor Mondiale de gimnastică artistică de la Gent. Era vorba nu numai de modificarea condițiilor de concurs, ci și de valoarea loturilor de sportivi pe care antrenorii îi aveau la dispoziție. Cele mai multe probleme le ridica lotul feminin din cauza faptului că **Simona Amânar**, **Maria Olaru** și **Claudia Presecan** se retrăseseră din activitate. De altfel, obiectivele cu care am plecat la drum erau cucerirea a una-două medalii și echipa pe podium (la feminin),

una-două medalii și echipa în finala de 8 (la masculin).

Ce a urmat este puțin spus că ține de domeniul miracolului: prin cele șase medalii de aur și două de bronz obținute, România s-a clasat pe primul loc în lume dintre cele 68 de țări prezente și din care doar 16 au luat medalii!

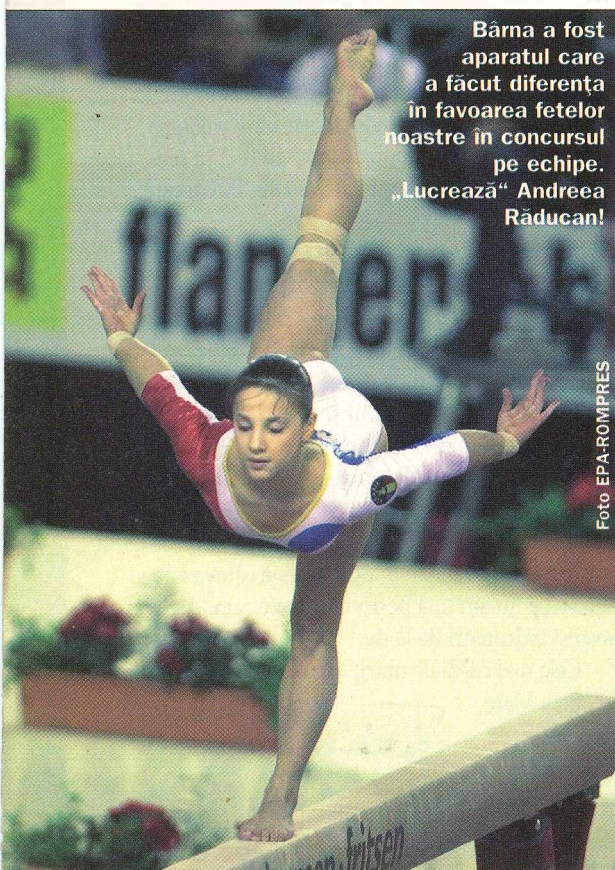
Dacă Sabina Cojocar și Silvia Stroescu sunt vicecampioane europene de junioare cu echipa, iar prima – fostă vicecampioană și cea de-a doua – campioană entitre (la același nivel), iar Loredana Boboc și Andreea Ulmeanu (eternă rezervă) au participat ca senioare la C.M. de la Tianjin

'99 și J.O. 2000, Carmen Ionescu era debutantă la o competiție de asemenea anvergură. Cu toate acestea, exigenții (și excelenții) antrenori **Octavian Belu** și **Mariana Bitang** au reușit încă o dată „magia” de a scoate aurul din pălărie, datorită acestor tinere cu vârste între 16 și 18 ani.

Vedetă incontestabilă a competiției, **Andreea Răducan** a obținut medalii la toate probele în care a fost finalistă: „aur” la bârnă și sol, „bronz” la individual compus și sărituri.

Dar surpriza cea mai mare și mai plăcută ne-au furnizat-o băieții, ale căror evoluții au confirmat comportarea bună de la „europenele” de anul trecut. Desigur, **Marius Urzică** era favorit în proba de cal cu mânere, dovadă că a reeditat performanța din 1994 (C.M. de la Brisbane) și de la Olimpiada australiană. „Explozia” a produs-o însă **Marian Drăgulescu**, impunându-se la sol (la egalitate cu bulgarul Iordan Iovcev) și la sărituri. Prin cele trei medalii de aur, aceștia au înscris o pagină unică în istoria gimnasticii noastre masculine (în afara celor menționați, doar **Dan Grecu** – antrenorul lor de acum, mai luase un „aur”, la inele, în 1974).

Ei, bine, pentru că nu se putea ca totul să fie perfect, nemulțumirea este legată de evoluția la „paralel”, cum spun gimnasticii. Buclucașelê bare nu numai că au împins-o pe Andreea Răducan spre medalia de bronz la individual compus, dar i-au aruncat pe băieți cu echipa de pe locul 4 (în urma calificărilor) pe 6 – în loc să prindă podiumul, iar pe același Marian Drăgulescu l-au lipsit de titlul absolut.

Bârna a fost aparatul care a făcut diferența în favoarea fetelor noastre în concursul pe echipe. „Lucrează” Andreea Răducan!

Foto EPA-ROMPRES

„Extraterestrul” a revenit printre noi

Ceea ce părea de domeniul fantasticalui pentru iubitorii baschetului de pretutindeni s-a realizat: Michael „Air” Jordan a revenit (pentru a doua oară) ca jucător! După ce și-a întrerupt activitatea pe teren în 1993, „Extraterestrul” a cochetat cu baseball-ul, dar a revenit în anul următor. De șase ori campion al NBA alături de Chicago Bulls, celebrul „23” s-a retras – oficial – în 1998. Dar iată că, în toamna aceasta, „vrăjitorii” (Wizards) din Washington au înfăptuit miracolul unui nou come-back al celebrului Michael, ajuns la vârsta de 38 de ani. „Debutul” s-a produs la Madison Square Garden, pe 31 octombrie, MJ marcând 19 puncte, însă neputând evita înfrângerea formației sale (la un singur coș!) în fața celor de la New York Knicks.

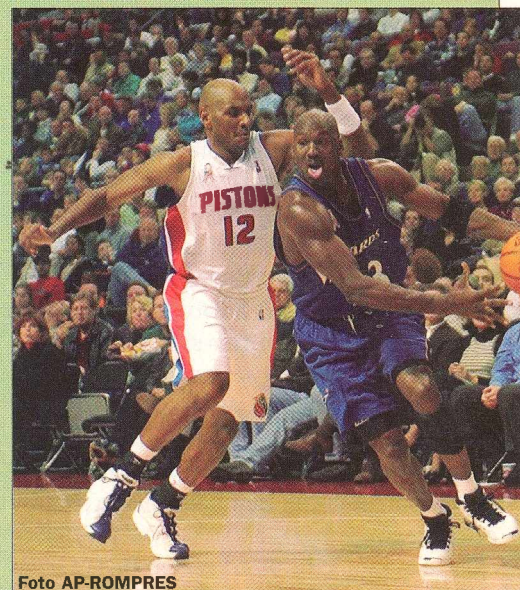

Foto AP-ROMPRES

„Reexaminare” în sesiunea de toamnă

Pentru prima dată din 1984 încoace, reprezentativa noastră de fotbal s-a aflat într-o situație incertă la încheierea meciurilor din grupa preliminară.

Ultimele participări la turneele finale ale C.M. 1994 și 1998, respectiv C.E. 1996 și 2000 s-au produs din postura de câștigătoare a campaniei de calificare. La fel s-au întâmplat lucrurile și la „europenele” din '84 sau la „mondialele” din '90, absențele de la C.M. '86 datorându-se faptului că am fost devansați de Anglia și Irlanda de Nord, iar în cele de la C.E. '88 și '92 de Spania, respectiv Scoția și Elveția. De această dată, obstacolul pe care nu am reușit să-l depășim l-a constituit „squadra azzurra”, care ne-a administrat un 5-0 per total. Desigur,

acum am avut șansa barajului cu Slovenia, echipă neînvingătoare în grupa 1.

În condițiile inevitabilei schimbări de generații, selecționerul Gheorghe Hagi aprecia că nu va fi un dezastru (?! – **n.r.**) dacă vom rata prezența la „mondialul” asiatic. Directorul tehnic Emeric Ienei a pus chiar punctul pe *i*: „Lumea vrea să se facă minuni, dar nici Hagi nu le poate face”. Ultima confruntare, susținută împotriva selecționatei Georgiei, a fost puțin relevantă în condițiile în care nu au putut fi utilizați Filipescu, Sabău, Codrea, Moldovan – toți accidentați, Contra și Chivu –

suspendați, iar Rădoi, Ganea și C. Munteanu au fost menajați pentru a nu întruni cumulul de cartonașe galbene. A urmat „reexaminarea de toamnă” în compania slovenilor. Pentru prima manșă (de la Ljubljana) am beneficiat, însă, doar de revenirea ca titulari a lui Sabău, Contra și Chivu. Chiar și în aceste condiții, echipa noastră a arătat o clară superioritate în joc, beneficiind de nu mai puțin de opt situații favorabile de a înscrie. Din păcate, doar Marius Niculae a concretizat oportunitatea care i s-a ivit. Neșansa a avut un rol hotărâtor: după ce Adrian Ilie sau Cosmin Contra au ratat din situații „singur cu portarul”, iar „prietenu” nostru, arbitrul danez Kim Milton Nielsen, ne-a refuzat acordarea unui penalty la un fault clar în careu asupra lui Adrian Mutu, gazdele au obținut o victorie la limită, împotriva cursului jocului. Din nou (pentru a câta oară?), graficul tipografic ne „omoară”, urmând să apărem în prezidia meciului retur. Ne exprimăm totuși speranța că „tricolorii” vor fi obținut cea de-a patra calificare consecutivă la un turneu final al C.M.

— pagini realizate de **Pompiliu L. Dumitrescu**

Foto ROMPRES

Gică Hagi indică direcția spre „mondiale”

Foto MEDIAFAX – Toni Salabașev

Marius Niculae exultă după înscrierea primului gol în poarta Sloveniei

CONIMPEX HOLDING CO. Calea 13 Septembrie nr. 129, bl. T3-A, Sector 5, BUCUREȘTI
CONSTRUCȚII ȘI SERVICII telefax: 01 411 33 46, 424 44 99, 095 108 736, 095 108 735

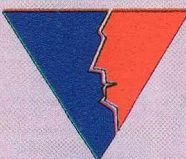
CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:
350.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este
5 decembrie 2001, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

CONCURS

Premiu:
Consultație și examene paraclinice
în valoare de
500.000 lei

CABINET INDIVIDUAL „Dr. CRISTIAN CIOCĂLTAN” – MEDICINĂ GENERALĂ – MEDICINĂ DE FAMILIE EXPLORĂRI PARACLINICE EKG – ECOGRAFIE

Cabinetul și laboratorul sunt concepute și dotate la standarde medicale internaționale, după model german.

Adresa: Calea Moșilor 290, Bl. 36, Sc. 1, Ap. 2
Telefon: 212.33.26; Urgențe: mobil 092.25.75.45

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **5 decembrie 2001, data poștei**

Concurs sponsorizat de PARAMED – Cabinet de Medicină Generală

NITA'S EUROPEAN BAKERY

*Cofetăria Niță din New-York
vă așteaptă s-o vizitați când aveți
ocazia și să faceți cunoștință
cu produsele tradiționale românești*

**40-10 Greenpoint Ave.
Sunnyside, L.I.C., N.Y. 11104
Tel: 718-784-4047**

Câștigătorii concursurilor din revista **Flacăra** nr. 10 sunt:

• **Concurs „O istorie...”**
MARIAN-DUMITRU IONAȘCU,
str. Saturn nr. 10, Buzău, cod 5100, jud.
Buzău

• **Concurs Niculescu**
CRISTINA DIANA RUSU,
b-dul Brâncuși nr. 194, bl. E2,
ap. 28, Cluj Napoca,
cod 3400, jud. Cluj

• **Concurs Albatros**
GELU CARAMANGIU,
str. Victoriei nr. 72, bl. 5, sc. B,
ap. 15, Tulcea, cod 8800, jud. Tulcea

• **Concurs Allfa**
IULIANA MUSTĂȚĂ,
str. Vlad Țepeș, bl. 58, sc. A, ap. 7, cod
0200, Târgoviște,
jud. Dâmbovița

• **Concurs Paramed**
LILIANA GLOGOJEANU-BOIA,
str. Gh. Lazăr nr. 4, sector 1,
București

• **Concurs „Mașina de scris”**
CARMEN STAIȚU,
str. Trei Eroii nr. 319,
Unirea-Odobești, cod 5332,
jud. Vrancea

• **Concurs Nemira**
EUGEN IANCU, str. 13 Decembrie, nr.
9, Slănic Prahova, cod 2101,
jud. Prahova

Caracteristica lunii

Prezența planetei Marte în Vărsător determină o mai mare dorință de implicare în activități sociale. Vor fi însă dificultăți de comunicare generate fie de neatenție, fie de impulsivitate. Activitățile cele mai favorizate sunt cele legate de finalizarea unei activități în cămin.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04)

Finalizarea unei lucrări în cămin ar putea avea loc în perioada 16-21 noiembrie.

N-ar fi exclus nici ca o persoană din familie să aibă un câștig financiar. În domeniul profesional sunt multe de făcut, dar nu este cazul să vă grăbiți nici un pic. Prietenii vă vor da ajutorul de care aveți nevoie.

Taur (21.04 - 20.05)

Este posibil să apară unele schimbări la serviciu, dar care vă vor avantaja. În familie vor fi unele nemulțumiri pe care ar fi bine să le discutați calm. Sunteți cam tensionat și din acest motiv puteți da naștere unor discuții aprinse.

Gemeni (21.05 - 21.06)

Veți avea câteva ocazii excelente de a vă petrece timpul liber în compania prietenilor și a ființei iubite. Energia fizică și mentală se află la limita maximă. Ați putea iniția o nouă activitate, dar nu trebuie să așteptați rezultate imediate.

Rac (22.06 - 22.07)

Chiar dacă șansa este în continuare de partea dv., ar fi bine să nu vă implicați în activități noi. Este o perioadă favorabilă mai degrabă finalizării unor acțiuni. Problemele de sănătate se vor ameliora într-o bună măsură. Posibile cheltuieli legate de călătorii. Mijlocul de transport v-ar putea face o surpriză mai puțin plăcută.

Leu (23.07 - 23.08)

Tendința de a vă impune părerea vă poate aduce în conflict cu multă lume, dar mai ales cu rudele apropiate. În casă veți fi obligat să faceți o reparație sau o altă investiție. Relația cu prietenii se va îmbunătăți într-o oarecare măsură, în prima săptămână a lunii.

Fecioară (24.08 - 22.09)

Ați putea avea o realizare la un examen sau ați putea finaliza o lucrare mai dificilă pe care o aveți la serviciu. Oricum, mintea dv. funcționează ireproșabil în această perioadă. Dacă doriți să plecați la drum, mare atenție căci în intervalul 16-25 noiembrie sunt posibile surprize mai puțin plăcute.

Balantă (23.09 - 23.10)

Ceva bani vă vor intra în buzunar, dar încurcăturile financiare nu vor lipsi. Va trebui să faceți unele cheltuieli care nu vă vor conveni, dar nici nu veți avea ce face. În plan socio-profesional șansa este de partea dv. Sprijinul șefilor va veni ori de câte ori veți avea nevoie de el.

Scorpion (24.10 - 22.11)

Încercați să puneți în practică proiectele dv. mai vechi. Veți avea parte de o mulțime de evenimente minore, care nu vă vor lăsa timp să vă odihniți. Dacă aveți de gând să folosiți metode la limita legalității pentru a vă atinge scopurile – n-ar fi exclus să aveți probleme. Sănătatea ar trebui să fie între prioritățile dv.

Săgetător (23.11 - 21.12)

Veți reuși să-i convingeți pe cei din jur să vă accepte ideile și să găsiți soluții pentru problemele cu care vă confrunțați. Pe cât posibil, evitați să luați decizii în chestiuni importante – în a doua jumătate a lunii. Ideile vă vor fi sclipitoare, dar cam împrăștiate, așa că ați putea greși cu ușurință.

Capricorn (22.12 - 20.01)

Va trebui să faceți față unei mulțimi de cheltuieli, dar n-ar fi exclus nici să primiți o ofertă pentru o investiție. Oricum, trebuie să vă manifestați cu prudență, căci în această perioadă vă pândesc tot felul de riscuri de natură financiară.

Vărsător (21.01 - 18.02)

Sunteți plin de energie și doriți să vă implicați în cât mai multe activități. Veți avea unele dispute cu superiorii ierarhici care vă vor da noi responsabilități, dar nu vă vor accepta în totalitate punctele de vedere.

Pesti (19.02. - 20.03)

Dificultățile cu care v-ați confruntat până acum ar putea fi depășite în această perioadă. Mintea vă este cam împrăștiată așa că ar fi de dorit să vă sfătuiți cu un prieten de încredere înainte de a lua o hotărâre importantă. N-ar fi exclus să reveniți la o dragoste mai veche.

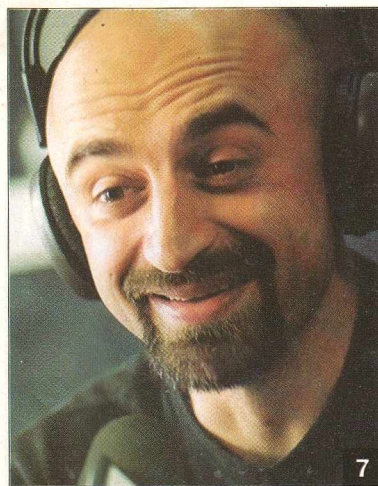
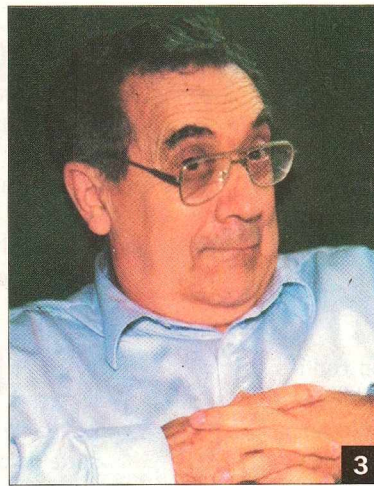
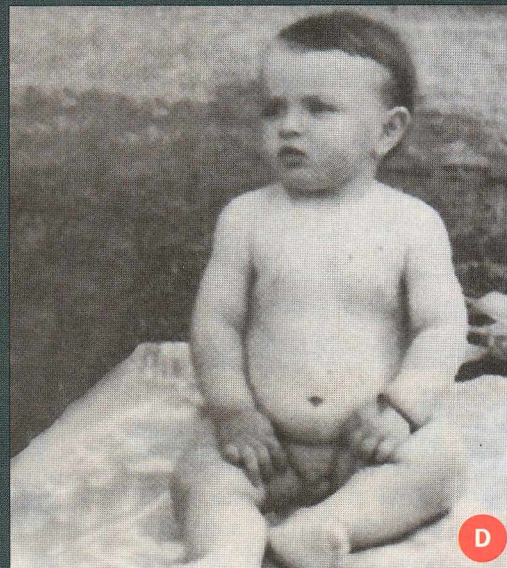
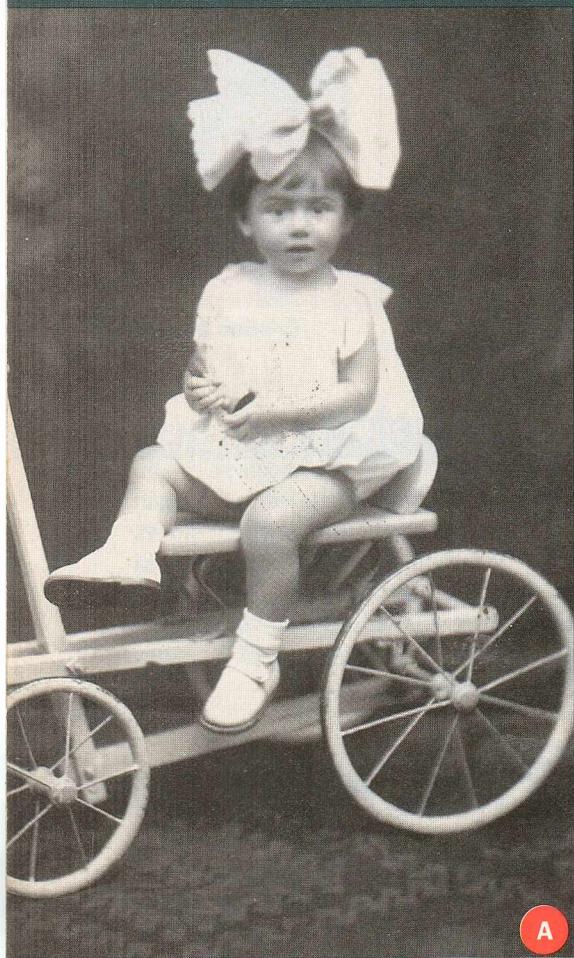
ASTROLOGIE
NON STOP
IN DIRECT
SUNĂ SI AFLĂ
CUM STELELE
ÎTI INFLUENTEAZĂ VIAȚA!
01-8990016

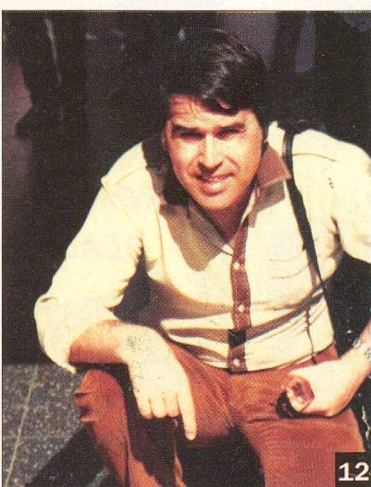
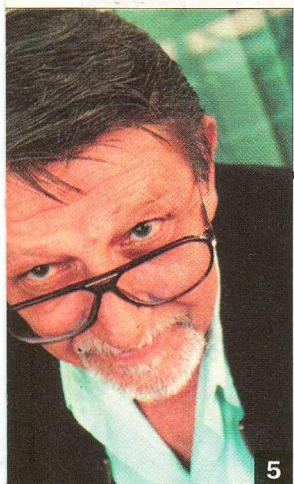
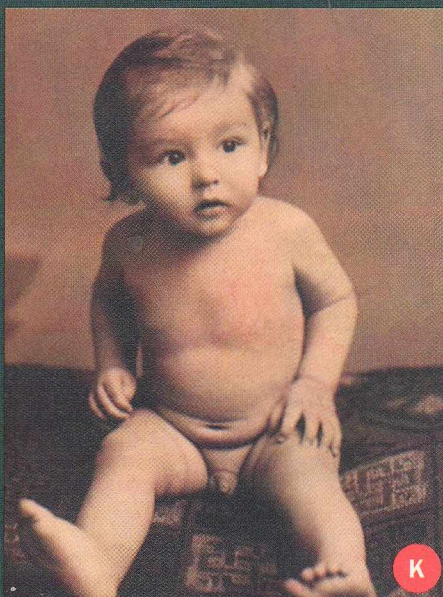
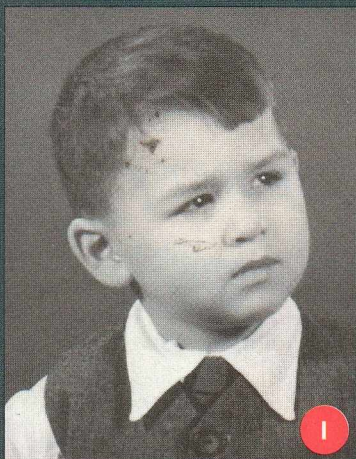
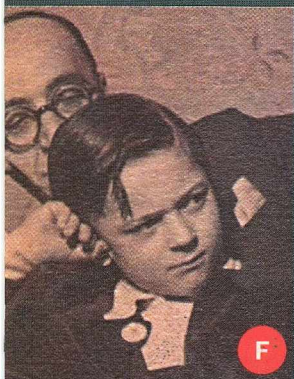
PARTY non-stop!
Haide
să ne
distram!
In direct
01-8990632

PARTY non-stop!
Nu
mai
ești
singur
01-8990672

LINIE DE TAROT
NON STOP
DACA AI PROBLEME DE
SĂNĂTATE, BANI, CARIERĂ, DRAGOSTE
SUNĂ SI NOI TE VOM AJUTA!
IN DIRECT
01-8990078

01 8990081
IN DIRECT
NUMEROLOGIE
NON STOP
CARTOMANTIE
DEZLEAGĂ MISTERUL
IMPREUNĂ CU NOI!
LINIE DE TAROT

RECUNOAȘTEȚI PERSONAJUL!

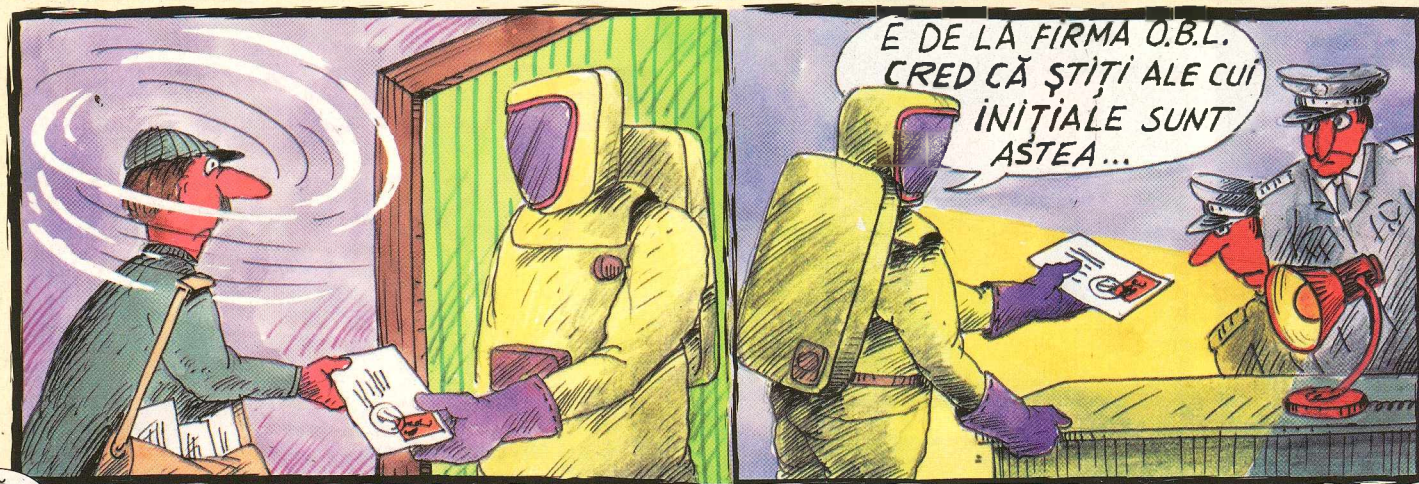
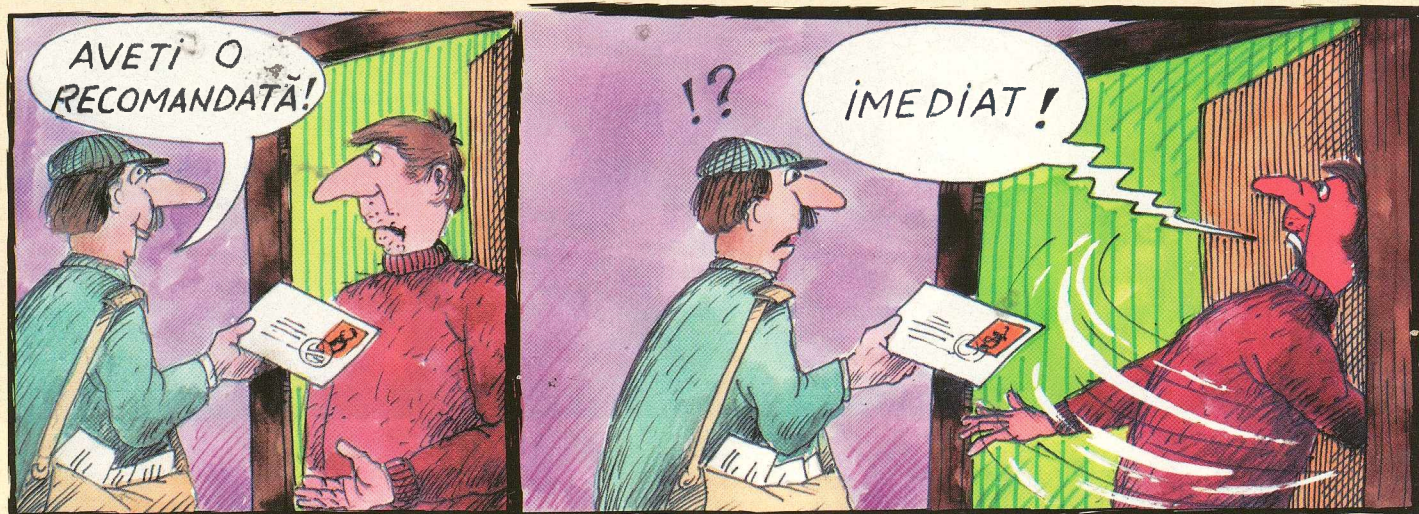
Pozele de sus reprezintă viitoare stele ale scenei, muzicii românești, radioului sau televiziunii la o vârstă când probabil nu se gândeau ce vor ajunge. Cele de jos reprezintă aceleași cunoscute personaje la maturitate. Cu toate acestea, parcă, talentul artistic se poate distinge pe chipul foarte tinerelor personaje. Dacă veți reuși să vă dați seama cum arătau în copilărie cunoscuții oameni de mai jos, înseamnă că vă pricepeți foarte bine la fizionomii.

1:H	Ileana Stana Ionescu
2:A	Carmen Stănescu
3:C	Mihai Fotino
4:J	Tora Vasilescu
5:K	Sebastian Papaiani
6:E	Cristina Stamate
7:D	DJ Armand
8:G	Mitică Popescu
9:B	Marcela Motoc
10:F	Mircea Albulescu
11:L	Stela Popescu
12:I	Marius Țicu

ANTRACT CU ANTRAX

text: Tudor Călin Zarojanu

desene: Aurel Ștefan Alexandrescu

După două săptămâni

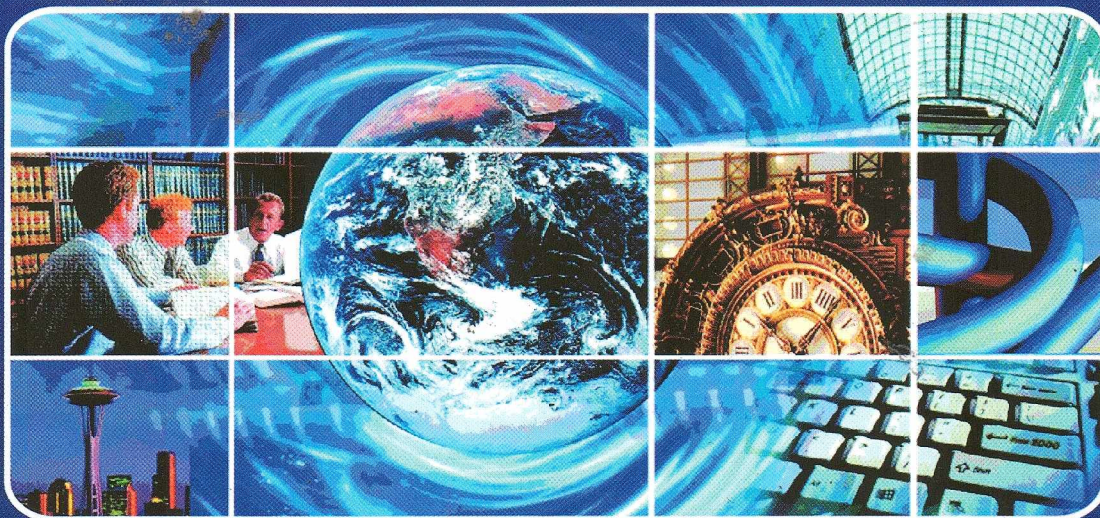

GLOBAL

asigurări

Societate de Asigurare - Reasigurare Româno - Portugheză SA

Noi vă protejăm viitorul

suntem prezenți în:

Bistrița tel./fax: 063/215961
Brașov tel./fax: 068/317187
Brăila tel./fax: 039/614687
Cluj-Napoca tel./fax: 064/430168
Constanța tel./fax: 041/550127
Craiova tel./fax: 051/418463
Iași tel./fax: 032/112035
Oradea tel./fax: 059/418873

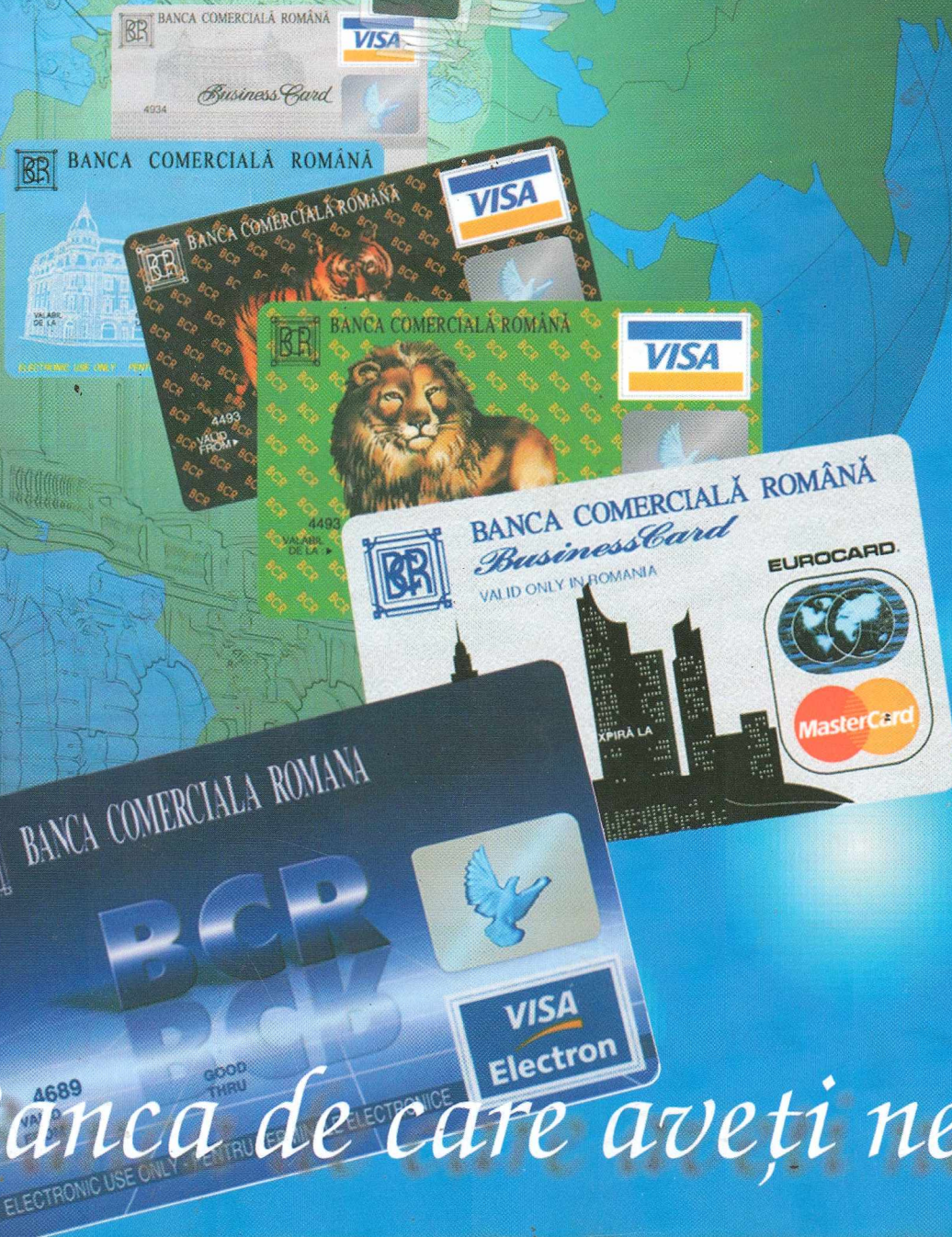
Piatra Neamț tel./fax: 033/236086
Pitești tel./fax: 048/212980
Râmnicu Vâlcea tel./fax: 050/736548
Reșița tel./fax: 055/215063
Suceava tel./fax: 030/213020
Târgu-Jiu tel./fax: 053/218131
Timișoara tel./fax: 056/135839
Tulcea tel./fax: 040/531204

sediul central:

București, Calea Griviței nr. 6, et. 2, Clădirea Romproiect, Sector 1
Tel.: +40-1-212.57.48; 212.57.49; 650.67.42 Fax: +40-1-212.53.41; 650.67.28
e-mail: office@asigurariglobal.ro web: <http://www.asigurariglobal.ro>

BANCA
COMERCIALĂ
ROMÂNĂ

București, sector 3, b-dul Regina Elisabeta nr.5. Tel./Fax: 01-315 82 99 <http://www.bcr.ro>; e-mail: bcr@bcr.ro

Banca de care aveți nevoie !